

ZAŁĄCZNIK
DO UCHWAŁY
RADY GMINY IŃSKO
.....
Z DNIAROKU

Gmina Ińsko

**Strategia Rozwoju
Gminy Ińsko na lata
2018-2028**

przygotowana przez

 REMEDIS SA

ul. Petera Mansfelda 4
60-855 Poznań
tel. +48 61 665 78 00
fax +48 61 665 78 09
remedis@remedis.eu

NIP: 781-179-27-48
REGON: 300464078
KRS: 0000270485
Kapitał zakładowy: 6.330.010,20 zł

1.	WSTĘP	7
1.1	PODSTAWOWE ZAŁOŻENIA STRATEGII GMINY IŃSKO.....	8
1.2	METODYKA PRAC NAD STRATEGIĄ	9
1.3	MIEJSCE DOKUMENTU WŚRÓD DOKUMENTÓW STRATEGICZNYCH	10
2.	DIAGNOZA SYTUACJI SPOŁECZNO GOSPODARCZEJ MIASTA I GMINY IŃSKO – ANALIZA JAKOŚCI ŻYCIA	13
2.1	PRZESTRZEŃ I ŚRODOWISKO	14
2.1.1	POŁOŻENIE, POWIERZCHNIA I SIEĆ OSADNICZA.....	14
2.1.2	ZASOBY NATURALNE I WARUNKI PRZYRODNICZE GMINY	15
2.1.3	WALORY TURYSTYCZNE I KULTUROWE GMINY	23
2.2	SFERA SPOŁECZNA.....	25
2.2.3	DEMOGRAFIA	25
2.2.4	RYNEK PRACY.....	30
2.2.5	UCZESTNICTWO W KULTURZE.....	31
2.2.6	MIESZKALNICTWO	32
2.3	SFERA GOSPODARCZA.....	34
2.3.1	ROLNICTWO.....	34
2.3.2	PRZEDSIĘBIORCZOŚĆ	35
2.4	INFRASTRUKTURA TECHNICZNA	37
2.4.1	KOMUNIKACJA.....	37
2.4.2	INFRASTRUKTURA WODNO-KANALIZACYJNA.....	38
2.4.2.1	SIEĆ WODOCIĄGOWA	38
2.4.2.2	SANITACJA	38
2.4.3	GOSPODARKA ODPADAMI	39
2.4.4	INFRASTRUKTURA ELEKTROENERGETYCZNA I GAZOWA	41
2.4.4.1	SIEĆ ELEKTROENERGETYCZNA.....	41
2.4.4.2	SIEĆ GAZOWA.....	41

2.4.5	INFRASTRUKTURA TELEKOMUNIKACYJNA	42
2.4.6	CIEPŁOWNICTWO	42
2.5	INFRASTRUKTURA SPOŁECZNA	42
2.5.1	EDUKACJA.....	42
2.5.2	KULTURA I SPORT	43
2.6	OCHRONA ZDROWIA I OPIEKA SPOŁECZNA	45
2.6.1	OCHRONA ZDROWIA	45
2.6.2	POMOC SPOŁECZNA.....	46
2.7	BEZPIECZEŃSTWO PUBLICZNE	47
2.8	MOŻLIWOŚCI INWESTYCYJNE GMINY	48
3.	ANALIZA STRATEGICZNA GMINY IŃSKO	51
3.1	BILANS STRATEGICZNY GMINY IŃSKO.....	52
3.1.1	BILANS STRATEGICZNY W OBSZARZE ROZWOJU SPOŁECZNOŚCI LOKALNEJ	52
3.1.2	BILANS STRATEGICZNY W OBSZARZE STANU ŚRODOWISKA	53
3.1.3	BILANS STRATEGICZNY W OBSZARZE ROZWOJU GOSPODARCZEGO.....	54
3.2	ANALIZA POTENCJAŁU ROZWOJOWEGO GMINY I MIASTA IŃSKO	56
3.2.1	POTENCJAŁ ROZWOJOWY W OBSZARZE ROZWOJU SPOŁECZNOŚCI LOKALNEJ... ..	57
3.2.2	POTENCJAŁ ROZWOJOWY W OBSZARZE STANU ŚRODOWISKA	58
3.2.3	POTENCJAŁ ROZWOJOWY W OBSZARZE ROZWOJU GOSPODARCZEGO.....	58
4.	WYBÓR STRATEGII GMINY I MIASTA IŃSKO	60
4.1	ZASADY ZRÓWNOWAŻONEGO ROZWOJU GMINY.....	61
4.2	KONSULTACJE SPOŁECZNE	62
4.3	ANALIZA SWOT GMINY I MIASTA IŃSKO	63
4.4	WIZJA ROZWOJU GMINY IŃSKO.....	68
5.	CELE STRATEGICZNE I PROGRAMY OPERACYJNE GMINY I MIASTA IŃSKO	69
5.1	PROGRAMY REALIZUJĄCE CEL „KONKURENCYJNA GOSPODARKA”	70

5.2	PROGRAMY REALIZUJĄCE CEL „DOSKONALENIE INFRASTRUKTURY TECHNICZNEJ I SPOŁECZNEJ”	72
5.3	PROGRAMY REALIZUJĄCE CEL „AKTYWNE SPOŁECZEŃSTWO”	76
6.	STRATEGIA GMINY IŃSKO A INNE DOKUMENTY STRATEGICZNE	81
6.1	STRATEGIA EUROPA 2020	82
6.2	STRATEGIA ROZWOJU KRAJU 2020	82
6.3	DŁUGOOKRESOWA STRATEGIA ROZWOJU KRAJU „POLSKA 2030. TRZECIA FALA NOWOCZESNOŚCI”	83
6.4	RAPORT POLSKA 2030. WYZWANIA ROZWOJOWE.....	84
6.5	KONCEPCJA PRZESTRZENNEGO ZAGOSPODAROWANIA KRAJU 2030	84
6.6	KRAJOWA STRATEGIA ROZWOJU REGIONALNEGO 2010-2020: REGIONY, MIASTA, OBSZARY WIEJSKIE	85
6.7	STRATEGIA INNOWACYJNOŚCI I EFEKTYWNOŚCI GOSPODARKI. DYNAMICZNA POLSKA 2020.....	86
6.8	KRAJOWY PROGRAM OPERACYJNY NA LATA 2014-2020	86
6.8.1	PROGRAM OPERACYJNY INFRASTRUKTURA I ŚRODOWISKO.....	86
6.8.2	PROGRAM OPERACYJNY INTELIGENTNY ROZWÓJ	87
6.8.3	PROGRAM OPERACYJNY POLSKA CYFROWA.....	87
6.8.4	PROGRAM OPERACYJNY WIEDZA, EDUKACJA I ROZWÓJ.....	87
6.9	STRATEGIA ROZWOJU WOJEWÓDZTWA ZACHODNIOPOMORSKIEGO DO ROKU 2020	88
6.10	PLAN ZAGOSPODAROWANIA PRZESTRZENNEGO WOJEWÓDZTWA ZACHODNIOPOMORSKIEGO	88
6.11	STRATEGIA ROZWOJU POWIATU STARGARDZKIEGO DO ROKU 2015	89
6.12	STRATEGIA STOWARZYSZENIA LGD „WIR”-WIEJSKA INICJATYWA ROZWOJU.....	89
7.	WDRAŻANIE STRATEGII.....	90
7.1	METODY ZARZĄDZANIA I MONITOROWANIA STRATEGII ROZWOJU GMINY IŃSKO NA LATA 2018-2028	91

7.2	SPOSOBY INICJOWANIA WSPÓŁPRACY MIĘDZY SEKTOREM PUBLICZNYM, PRYWATNYM I ORGANIZACJAMI POZARZĄDOWYMI.....	92
7.3	PUBLIC RELATIONS STRATEGII GMINY IŃSKO	92
8.	ZAŁĄCZNIKI	94
9.	SPIS TABEL, RYSUNKÓW I WYKRESÓW	103

1. WSTĘP

1.1 PODSTAWOWE ZAŁOŻENIA STRATEGII GMINY IŃSKO

Napoleon Bonaparte, którego geniuszu strategicznego nie trzeba przedstawiać, mawiał, że do prowadzenia wojny potrzeba trzech rzeczy: pieniędzy, pieniędzy i pieniędzy. Niemniej to nie tylko pieniądze są potrzebne do skutecznego działania. Dobre planowanie i optymalizacja wykorzystania ograniczonych zasobów pozwoliły mu podbić (prawie) całą Europę. Same pieniądze nie zastąpiłyby skutecznego przymierzy i zaskakujących manewrów. Istotnym elementem planowania strategicznego były marzenia. Spełnić się mogą tylko marzenia wypowiedziane. Bez marzeń nie może być osiągnięć.

Planowanie jest rzeczą niezbędną, ale jednocześnie trudną, z uwagi na element niepewności, który jest nieodłączną częścią przyszłości. Niemniej trudno dotrzeć do celu bez wcześniejszego zaplanowania, w jaki sposób wyznaczony cel osiągnąć.

Na co zatem powinno się zwracać uwagę, aby wysiłek w dążeniu do celu nie okazał się próżny? Przede wszystkim trzeba wspólnie jasno i wyraźnie sprecyzować cele, a następnie określić dostępne dla nas sposoby dotarcia do nich. **Tworzenie strategii, wspartej wieloletnim planowaniem finansowym, jest właśnie narzędziem umożliwiającym realizację zamierzeń.**

Różne gminy w Polsce łączy wiele podobieństw, niemniej oprócz podobieństw każda z gmin posiada swoją specyfikę, dlatego każda jednostka samorządowa powinna określić swoje cele samodzielnie. Dobra strategia powinna być:

- **użyteczna** – służąca wsparciu interesów lokalnej społeczności i przedsiębiorstw,
- **unikalna** – uwzględniająca specyfikę danego obszaru,
- **umocowana** – oparta o opinię społeczną, aby miała realne wsparcie; jednocześnie powinna być też oparta o plany (strategie) regionalne, krajowe i unijne,
- **elastyczna** – okresowo weryfikowana i korygowana.

To z kolei oznacza konieczność aktualizacji, dostosowania do zmieniającej się sytuacji, zarówno wewnątrz samorządu jak i w jego otoczeniu. Dlatego można powiedzieć, że:

STRATEGIA ROZWOJU GMINY IŃSKO MA CHARAKTER OTWARTY

1.2 METODYKA PRAC NAD STRATEGIĄ

Na podstawie stanu aktualnego i wyników prac osób zaangażowanych w określenie możliwości rozwojowych została przygotowana wizja rozwoju Gminy, realizujące ją cele strategiczne, programy i konkretne zadania. Istotnym pytaniem, na które trzeba sobie odpowiedzieć tworząc strategię jest zawsze, jaki przyjąć horyzont czasowy? W niniejszej strategii przyjęto perspektywę do roku 2028.

Przy tworzeniu dokumentu posłużono się metodą partycypacyjno-ekspercką. Skorzystano z wiedzy mieszkańców, zwłaszcza aktywnych w pracach samorządu, organizacji pozarządowych i biznesu. To oni byli głównymi autorami wyboru dróg rozwoju dla Gminy. Jednocześnie korzystano z faktu, że w tym samym czasie przygotowywano program rewitalizacji dla Miasta i Gminy. Konsultacje były uwspólnione. Ponadto skorzystano z licznych źródeł dostępnych w Urzędzie Gminy¹, w zasobach Głównego Urzędu Statystycznego, innych instytucji publicznych (Powiatowy Urząd Pracy, Urząd Wojewódzki itp.). Konsultanci Remedis SA współinicjowali spotkania, porządkowali i uzupełniali uzyskiwane informacje. Ponadto dokonali zintegrowanej, wielowątkowej analizy SWOT. Ważną rolę ekspertów zewnętrznych było odniesienie strategii do innych, obowiązujących dokumentów (dokumentów powiatowych, wojewódzkich, krajowych i unijnych).

Po przygotowaniu projektu strategii dokument został poddany konsultacjom społecznym, tak, aby finalnie przygotowana strategia była szeroko akceptowaną wizją rozwoju Gminy.

Prace nad strategią składały się z następujących elementów:

I. Określenie stanu aktualnego:

Obejmuje przegląd najważniejszych elementów struktury społeczno-gospodarczej gminy. Szczególny nacisk położono na omówienie następujących zagadnień:

- sytuacji demograficznej i społecznej,
- stanu infrastruktury technicznej, w szczególności spraw infrastruktury telekomunikacyjnej, energetycznej i gazowniczej, kanalizacji, gospodarki wodno-ściekowej, gospodarki odpadami, infrastruktury drogowej,

¹ Korzystano także z opracowań, m.in. „Programu Ochrony Środowiska”, „Studium Uwarunkowań i Kierunków Zagospodarowania Przestrzennego”, „Planu Gospodarki Niskoemisyjnej” i in.

- stanu infrastruktury społecznej, w szczególności bazy materialnej oświaty i wychowania, zagadnień pomocy społecznej, służby zdrowia, kultury oraz sportu i rekreacji,
 - sytuacji gospodarczej,
 - problematyki przestrzennej i mieszkaniowej.
- II. Określenie potencjału rozwojowego.
 - III. Zagregowana analiza możliwości rozwoju.
 - IV. Wizja rozwoju.
 - V. Określenie Programów Strategii Gminy.
 - VI. Koordynacja strategii z innymi dokumentami strategicznymi.
 - VII. Określenie zasad monitorowania i aktualizacji strategii.
 - VIII. Przygotowanie i przedłożenie Radzie Gminy projektu Strategii.

W oparciu o powyższą metodę wyznaczone zostały kierunki rozwoju Gminy. Jak wspomniano przygotowana Strategia Rozwoju Gminy obejmuje perspektywę do roku 2028. Jak wcześniej wspomniano na poziomie szczegółowym zadanie realizacji strategii jest przejęte przez dokumenty operacyjne (budżety i WPF).

1.3 MIEJSCE DOKUMENTU WŚRÓD DOKUMENTÓW STRATEGICZNYCH

Schematycznie miejsce Strategii pośród innych podstawowych dokumentów dotyczących rozwoju jest następujące:

„Strategia Rozwoju Gminy Ińsko na lata 2018-2028” jest centralnym dokumentem strategicznym Gminy. Jednak nie funkcjonuje samodzielnie. Immanentnymi składnikami strategii są strategie branżowe – np. „Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych” czy też Plany Zagospodarowania Przestrzennego.

Podstawowym dokumentem operacyjnym, służącym realizacji strategii jest obowiązująca wieloletnia prognoza finansowa (WPF), uchwalana corocznie przez Radę Gminy. WPF pozwala na śledzenie postępów w realizacji strategii.

Podczas prac nad niniejszą strategią wykorzystano dokumenty strategiczne jednostek nadrzędnych:

- I. Strategia „Europa 2020”;
- II. Strategia Rozwoju Kraju 2020;
- III. Raport „Polska 2030. Wyzwania rozwojowe”;
- IV. Krajowa Strategia Rozwoju Regionalnego 2010-2020: Regiony, Miasta, Obszary Wiejskie;
- V. Koncepcja Przestrzennego Zagospodarowania Kraju 2030;
- VI. Polityka Transportowa Państwa;

- VII. Strategia Rozwoju Województwa Zachodniopomorskiego Do Roku 2020
- VIII. Plan Zagospodarowania Przestrzennego Województwa Zachodniopomorskiego
- IX. Program Rozwoju Obszarów Wiejskich na lata 2014-2020;
- X. Strategia rozwoju województwa zachodniopomorskiego do roku 2020;
- XI. Strategia Rozwoju Powiatu Stargardzkiego do roku 2015;
- XII. Strategia Rozwoju LGD „WIR” (wersja z 2017 r.).

oraz dokumenty Gminy Ińsko:

- I. Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego Miasta i Gminy Ińsko;
- II. Program Ochrony Środowiska dla Miasta i Gminy Ińsko na lata 2007-2010;
- III. Program usuwania azbestu i wyrobów zawierających azbest na terenie gminy Ińsko na lata 2011-2032.
- IV. Plan Gospodarki Niskoemisyjnej, Gmina Ińsko, 2015 r.

Ze względu na naturalną potrzebę tworzenia dokumentów o charakterze strategicznym dla różnych obszarów aktywności przyjęto zasadę otwartości niniejszego dokumentu. Zmiany, uzupełnienia i modyfikacje polegać będą mogły zarówno na poprawianiu wprost dokumentu bazowego, jak i na dołączaniu innych dokumentów, jako uzupełnień strategii.

2. DIAGNOZA SYTUACJI SPOŁECZNO GOSPODARCZEJ MIASTA I GMINY IŃSKO – ANALIZA JAKOŚCI ŻYCIA

2.1 PRZESTRZEŃ I ŚRODOWISKO

2.1.1 POŁOŻENIE, POWIERZCHNIA I SIĘĆ OSADNICZA

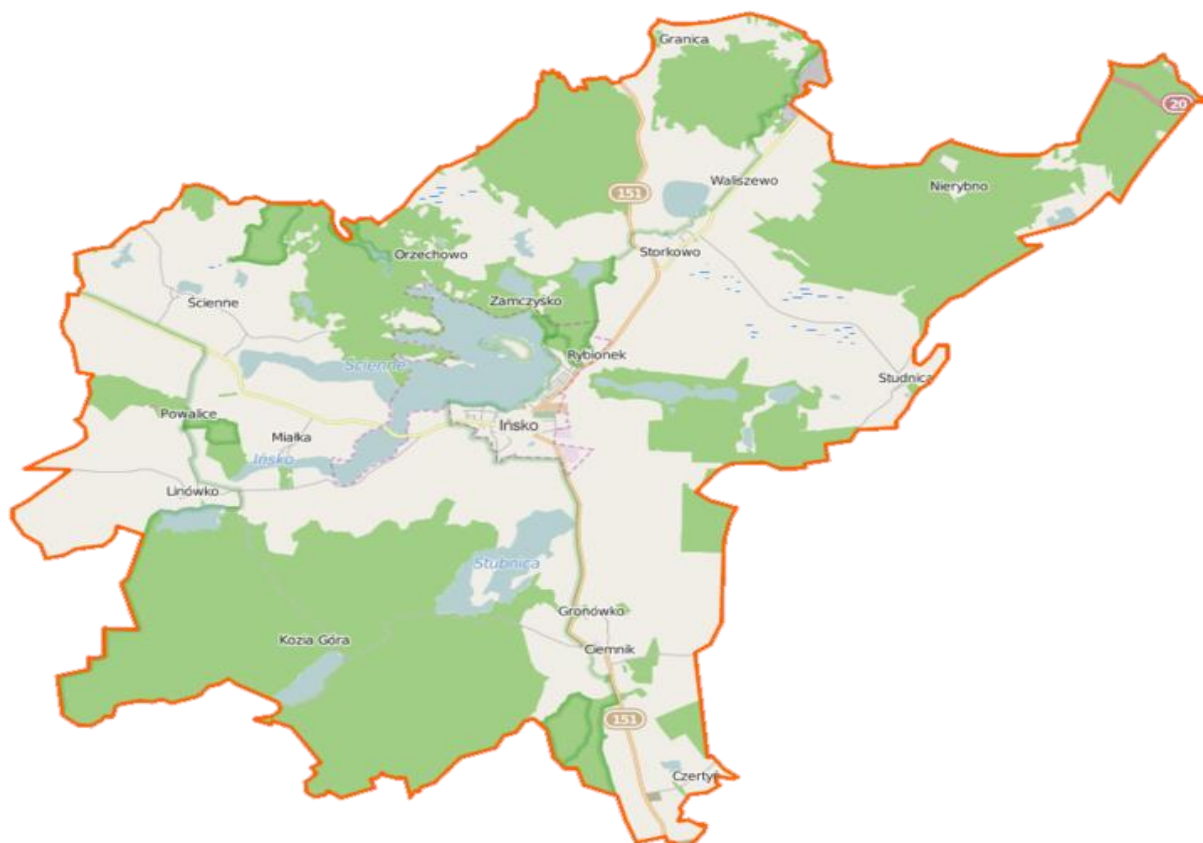
Gmina Ińsko położona jest w środkowej części województwa zachodniopomorskiego, w północno-wschodniej części powiatu stargardzkiego. Gmina graniczy z gminami Dobrzany od strony południowej, od zachodu Chociwel, od północy Węgorzyno (należąca do powiatu łobeskiego). Wschodnią granicę stanowią gminy Drawsko Pomorskie i Kalisz Pomorski (powiat drawski). Charakteryzuje ją praktyczny brak granic naturalnych

Rysunek 1 Mapa Powiatu Stargardzkiego
(źródło: Wikipedia Commons, wgląd październik 2017 r.)

Gmina zajmuje powierzchnię 151,01 km² co stanowi 9,9% powierzchni powiatu. W 2016 roku zamieszkała była przez 3.439 osób, co stanowi 2,9% ludności powiatu. Należy więc do mniejszych gmin powiatu. Siedzibą władz gminy jest miejscowość Ińsko. Sieć osadniczą Gminy Ińsko tworzy 17 miejscowości podzielonych na 7 sołectw. Przeważają wsie o łańcuchowym charakterze zabudowy w formie wsi ulicowych i wielodrożnic. Występują też wsie powstałe

wokół dawnych majątków ziemskich o zabudowie ulicowej lub rozproszonej, a także nieliczne kolonie o swobodnym, rozproszonym układzie. W ich obszarze wyraźnie dominuje zabudowa pochodząca sprzed II wojny światowej. Zabudowa ta na ogół zaspokaja obecne wymagania pod względem potrzebnej do życia i działalności gospodarczej powierzchni i kubatury, wymaga jednak w wielu przypadkach modernizacji.

Rysunek 2 Gmina Ińsko
(źródło: Wikipedia Commons, wgląd październik 2017 r.)

2.1.2 ZASOBY NATURALNE I WARUNKI PRZYRODNICZE GMINY

Zgodnie z podziałem fizyczno-geograficznym Polski, miasto i gmina Ińsko znajdują się w prowincji Nizy Środkowoeuropejskiego, podprowincji Pobrzeża Południowobałtyckiego, w makroregionie Pojezierza Zachodniopomorskiego, w obrębie mezoregionu Pojezierza Ińskiego. Obszar ten graniczy od wschodu z Równiną Drawską, od zachodu z Równiną Nowogardzką, od północy w Wysoczyzną Łobeską, natomiast od strony północno - wschodniej z Pojezierzem Drawskim. Obszar Pojezierza Ińskiego cechuje znaczne rozróżnienie powierzchni oraz wzniesienie nad poziom morza. Charakterystycznymi elementami kształtującymi lokalny krajobraz są moreny czołowe, obserwowane pod postacią licznych

wzgórz, najwyższym lokalnym wzniesieniem jest Głowacz (o wysokości 179 m), jego skłony leżą w obszarze Ińskiego Parku Krajobrazowego i są rezerwatem krajobrazowym.

Znaczne tereny gminy pokryte są kompleksami leśnymi, charakterystyczne dla tego obszaru są również rynnowe jeziora pochodzenia polodowcowego. Największym z nich jest Ińsko (o powierzchni 5.5 km²), malownicze jezioro leżące w centralnej części gminy.

GLEBY

Tereny miasta i gminy mają gleby młode z geologicznego punktu widzenia. Słabo zróżnicowane pod względem bonitacyjnym, występują tu przede wszystkim gleby klas IVa i IVb. Ich właściwości zależą od składu skał, które je tworzyły. Występują tu przede wszystkim gleby rdzawe i płowe o słabych właściwościach i przydatności rolniczej. Znaczny odsetek powierzchni zajmują ciężkie w uprawie grunty zdegradowane poprzez długoletnie, niewłaściwe uprawianie. Na równinnych terenach sandrowych w południowej części gminy zalegają również słabe gleby bielcowe klas V i VI. W dolinach rzecznych oraz w podmokłych rejonach moren w północnej części gminy można również napotkać hydromorficzne gleby torfowe z dużą, stałą zawartością wody.

SUROWCE NATURALNE

Na terenie gminy Ińsko występują duże zasoby żwiru. Surowiec ten występuje w następujących miejscach: we wschodniej części obrębu Storkowo, w zachodniej części obrębu Studnica, w obrębie Ciemnik, Czertyń, Ścienne oraz na pd. – wsch. od miasta Ińsko. Nie planuje się uruchomienie kopalni żwiru na terenach położonych niedaleko Ińska.

WODY

Wody powierzchniowe zajmują około 5% powierzchni gminy. Znaczną ich część stanowią jeziora. Teren gminy niemal w całości znajduje się w dorzeczu Iny. Jej tereny należą do zlewni II rzędu. Niewielki obszar położony w północnej części gminy na wschód od Storkowa zasila dorzecze Regi, mniejszy powierzchniowo fragment w rejonie Czertynia położony jest w zlewni Drawy. Ośią hydrograficzną gminy jest dolina rzeki Iny, wraz z zasilającymi ją dopływami. Rzeka rozpoczyna swój bieg z terenu poligonu w Drawsku Pomorskim i licznymi kanałami płynie w kierunku południowym. Największy z wypływów, Ina - Kanał łączy się z właściwym nurtem rzeki w rejonie miejscowości Ciemnik. Strukturę hydrograficzną gminy kształtują obok cieków

wodnych i rzek również liczne jeziora pochodzenia postglacjalnego oraz sztuczne zbiorniki wodne.

Prawdziwą ozdobą krajobrazu są jeziora, które posiadają niezwykle bogato rozczłonkowaną linię brzegową, tworzącą półwyspy, zatoczki i wyspy. Najczęściej są to jeziora rynnowe o stromych, urwistych brzegach często porośniętych lasami. W obszarze gminy znajduje się łącznie 12 jezior o zróżnicowanej wielkości, głębokości i morfologii.

Największym z nich jest Ińsko (o powierzchni 554,1 ha), pozostałe wymieniane w kolejności od największego do najmniejszego to: Wisola (o powierzchni 173 ha), Długie (o powierzchni 52,2 ha), Storkowskie (o powierzchni 48,6 ha), Okole (o powierzchni 46,7 ha), Linówko (o powierzchni 31,2 ha), Zamczysko (o powierzchni 25,6 ha), Piesna (o powierzchni 16,2 ha), Kiełpino Duże (o powierzchni 11 ha), Strażno (o powierzchni 8,9 ha), Kiełpino Małe (o powierzchni 5,6 ha) oraz Chojniczka. W jeziorach tych żyje wiele cennych gatunków ryb jak: sandacz, sieja, sielawa, leszcz, karp, szczupak, węgorz, okoń i inne. Krajobraz uzupełniają liczne, polodowcowe oczka o owalnych i okrągłych kształtach.

Tabela 1 Wykaz jezior leżących na terenie gminy Ińsko

Lp.	Nazwa jeziora (inna nazwa)	Powierzchnia [ha]	Maksymalna głębokość [m]	Rybacki typ jeziora
1.	IŃSKIE	554,1	41,7	Sielawowe
2.	WISOLA (Wisala, Stubnica)	173,9	15,4	Leszczowe
3.	DŁUGIE	52,2	11,4	Sandaczowe
4.	OKOLE (Okuny)	46,7	*	Leszczowe
5.	LINÓWKO (Linkowo)	31,2	3,7	Linowo-szczupakowe
6.	STORKOWO (Wierzchucice)	48,6	2,6	Linowo – szczupakowe
7.	PIESNA (Piesno)	16,2	*	Sandaczowe
8.	ZAMCZYSKO	25,6	2,8	Linowo-szczupakowe
9.	KIEŁPINO DUŻE	11,6	*	Linowo-szczupakowe
10.	KIEŁPINO MAŁE	5,6	*	Karasiowe
11.	CHOJNICZKA	*	*	*
12.	STRAŻNO (Ścienne)	8,9	*	Karasiowe

*brak danych

Na podstawie: „JEZIORA SZCZECIŃSKIE” J.Filipiak, J.Sadowski, Akademia Rolnicza w Szczecinie, 1994r

Jeziora stanowią bardzo ważny element lokalnych ekosystemów, są jednocześnie bardzo istotnym elementem krajobrazu gminy, decydującym o jej niepodważalnych walorach krajobrazowych i turystycznych.

Rysunek 3 Jezioro Ińsko
(źródło: 3.bp.blogspot.com, wgląd październik 2017 r.)

Stan czystości wód powierzchniowych kształtuje się rozmaicie. Większość rzek i cieków wodnych w swoich początkowych odcinkach przebiegających przez obszary źródłiskowe posiada I klasę czystości. Ich jakość podlega stopniowej degradacji w granicach terenów zainwestowanych, z wyjątkiem skanalizowanego niemal w pełni obszaru miasta. Wynika to z ciągle słabego stopnia ich skanalizowania na terenach gminy, ponieważ miejska sieć kanalizacyjna charakteryzuje się wystarczającą wydajnością. Zrzut ścieków pochodzenia bytowego kształtuje sposób zanieczyszczeń, dominują tu zanieczyszczenia hydrobiologiczne ze znacznym udziałem bakterii typu fekanego. Ze względu na regres w gospodarce rolniczej na przestrzeni ostatnich lat, zauważalnym zjawiskiem jest spadek stopnia zanieczyszczenia wód fosforanami i innymi substancjami pochodzenia organicznego. Ma to korzystny wpływ zwłaszcza na stan czystości wód w jeziorach, ponieważ dzięki temu proces ich eutrofizacji ulega zwolnieniu.

Ocena stopnia zanieczyszczenia wód na terenie gminy na przestrzeni ostatnich lat wykazuje, że nastąpiła tu niewielka poprawa jakości we wszystkich grupach zanieczyszczeń.

PRZYRODA

Lasy, stanowiące 38% powierzchni gminy, są głównie lasami gospodarczymi. Pochodzą w znacznej części z wtórnych nasadzeń o zunifikowanym składzie gatunkowym, dominuje

w nich świerk i sosna, wprowadzane na siedliska dawnych buczyn i grądów. Zauważalne jest w ostatnich latach zjawisko ponownego zalesienia terenów dawnych upraw, postępujące częściowo w sposób zaplanowany, a częściowo będące następstwem naturalnej sukcesji na terenach nie użytkowanych rolniczo. Są to młode lasy w których dominują takie gatunki jak brzoza, topola osika, różne gatunki wierzby oraz na terenach podmokłych olcha czarna.

Według typów siedliskowych leśne zbiorowiska obszaru gminy są w znacznym stopniu zróżnicowane. Dominuje buczyna niżowa i kwaśna buczyna niżowa, zajmowana obecnie przede wszystkim przez lasy gospodarcze. Znaczne połacie tego typu siedliskowego zalegają na stokach i szczytach wzgórz morenowych. Wzgórza morenowe nie zajęte przez buczyny porasta las mieszany bukowo- dębowy. W większych połaciach ten typ siedliskowy można odnaleźć w rejonie jeziora Krzemień. Obok buczyn przeważającą część powierzchni leśnej gminy zajmują bory sosnowe i mieszane. Dawną strukturę gatunkową zachowały obszary leśne położone w miejscach trudnodostępnych, podmokłych, dolinach rzecznych czy na stromych stokach wzgórz, gdzie prowadzenie typowej gospodarki leśnej jest z różnych względów utrudnione. Siedliska leśne tworzą tu często ciekawe stanowiska florystyczne, z udziałem rzadkich i chronionych gatunków flory.

Ważnymi elementami struktury krajobrazu są zachowane zabytkowe założenia parkowe lub ich pozostałości. Jest ich na terenie gminy sześć, w miejscowościach: Czertyń, Miałka, Linówko, Storkowo, Storkowo Dolne i Ścienne.

Wszystkie te założenia są w znacznym stopniu zdegradowane, przyczyną takiego stanu rzeczy jest położenie ich w sąsiedztwie dawnych siedzib Państwowych Gospodarstw Rolnych, zakładanych na terenach wcześniejszych majątków, którego parki były częścią. Drzewostany założeń parkowych tworzą takie gatunki jak: buk zwyczajny, buk czerwony, dagleź, dąb szypułkowy, dąb czerwony, grab zwyczajny, kasztanowiec zwyczajny, klon zwyczajny, lipa szerokolistna, lipa wąskolistna, świerk pospolity.

Istotnym elementem krajobrazu gminy są licznie występujące na jej terenie aleje nasadzone wzdłuż ciągów komunikacyjnych. Ich wiek i skład gatunkowy jest zróżnicowany. Najstarsze wchodzi w skład zaplanowanych założeń przestrzennych miejscowości, do których prowadzą, stanowiąc przedłużenie założonych tam parków. Główne gatunki drzew wykorzystywane do nasadzeń, to lipa wąskolistna i szerokolistna, dąb szypułkowy, jesion wyniosły. Występują również nasadzone później, w okresie powojennym aleje topolowe, wierzbowe i brzozowe.

Uzupełnieniem systemu alej nasadzanych wzdłuż ciągów komunikacyjnych są liczne skupiska zadrzewień śródpolnych występujące pod postacią szpalerów drzew nasadzanych na granicach własności, przyjmują często także formy nieregularnych połączeń porośniętych zielenią wysoką w miejscach podmokłych, trudno dostępnych dla maszyn rolniczych oraz na fragmentach gruntów najslabszych pod względem bonitacyjnym.

Dla ochrony unikalnych i wyróżniających się elementów przyrodniczych oraz krajobrazowych Pojezierza Ińskiego utworzony został na mocy uchwały nr IX/55/81 z dnia 4 listopada 1981 r. Wojewódzkiej Rady Narodowej w Szczecinie Iński Park Krajobrazowy. Cała powierzchnia gminy Ińsko wchodzi w obszar Parku lub jego otuliny. Wiodącą funkcją Ińskiego Parku Krajobrazowego jest ochrona i kształtowanie walorów środowiska przyrodniczego i kulturowego środkowej części Pojezierza Ińskiego. Jego utworzenie miało także na celu ochronę unikatowej rzeźby terenów morenowych z licznymi rynnowymi jeziorami oraz ostoi ptaków o znaczeniu europejskim. Obok takich obszarów jak Słowiński czy Drawieński Park Narodowy, pełni on rolę miejsca odpoczynku na szlakach migracji ptaków w skali całego kontynentu. Park obejmuje liczne kompleksy leśne: buczyn, łęgów oraz torfowisk o dużej bioróżnorodności. W obszarze Parku występuje wiele istniejących i postulowanych do utworzenia rezerwatów przyrody i użytków ekologicznych.

Na terenie Parku Krajobrazowego w obszarze gminy występuje szereg szczególnie cennych pod względem przyrodniczym terenów, objętych ochroną w formie rezerwatów przyrody. Są to:

- „Głowacz”- rezerwat krajobrazowy o powierzchni 78,7 ha, leży na stokach i szczycie najwyższego na terenie gminy wzniesienia morenowego, rezerwat leży w obrębie wsi Ścienne w kompleksie leśnym znajdującym się pod zarządem Nadleśnictwa Dobrzany;

Rysunek 4 Rezerwat Głowacz
(źródło: www.polskaatrakcyjna.pl, wgląd październik 2017 r.)

- „Kamienna Bucznina”- rezerwat florystyczny o powierzchni 11,43 ha, leży w kompleksie leśnym znajdującym się pod zarządem Nadleśnictwa Łobez; celem jego utworzenia jest zachowanie żyznej buczyny niżowej oraz fragmentu zróżnicowanego krajobrazu morenowego;
- „Wyspa Sołtyski”- rezerwat florystyczny o powierzchni 22,71 ha, leży na wyspie na jeziorze Ińsko; celem jego utworzenia jest zachowanie żyznej buczyny niżowej oraz licznych zbiorowisk leśnych o wysokim stopniu naturalności;
- "Bórbagno Miałka" - florystyczny, położony, na terenie Ińskiego Parku Krajobrazowego, Obejmuje 34,20 ha gruntów leśnych. Celem ochrony jest zachowanie boru bagiennego ze stanowiskami rzadkich gatunków roślin naczyniowych i torfowców;
- Krzemieńskie Źródlika – o powierzchni 75,94 ha, położony na terenie Ińskiego Parku Krajobrazowego, na. Celem ochrony jest zachowanie źródlisk, wychodni warstw wodonośnych z rzadkimi zespołami roślinnymi i ostoi fauny;
- Źródliskowe Zbocza o powierzchni 51,82 ha, utworzony w 2009 roku w celu zachowania krajobrazu o dużych deniwelacjach na Pojezierzu Ińskim wraz z licznymi źródliskami i wysiękami oraz olsów i buczyny niżowej.

Obok opisanych wyżej rezerwatów przyrody, gminny system ochrony przyrody uzupełniają użytki ekologiczne:

- „Pełnikowe Łąki” – na pow. 4,52 ha chronione są stanowiska pełnika europejskiego.
- „Wilkowe Bagno”- został utworzony dla ochrony terenu wodno- błotnego, stanowiące siedlisko rzadkich gatunków płazów, gadów i ptaków; zajmuje powierzchnię 58,19 ha, leży w obrębie wsi Wierzchucice;
- „Wierzchucice”- został utworzony dla ochrony terenu podlegającego sukcesywnej renaturalizacji; zajmuje powierzchnię 60,17 ha, leży w obrębie wsi Wierzchucice;
- „Bagno Ciszewo” – płytki, zarastający zbiornik wodny o pow. 28,38 ha, z trzcinowiskami i wieloma małymi pływającymi wyspami. Występują tu stanowiska lęgowe gęsi gęgawy, błotniaka stawowego i wielu innych gatunków ptaków wodno-błotnych;
- „Stawy Lutkowskie” –silnie zarośnięte stawy rybne o powierzchni 42,82 ha, bogate żerowisko dla awi- i herpetofauny, wykorzystywane jako noclegowisko przez duże grupy żurawi;
- „Płaskowyż nad Samotnikiem” – został powołany w celu ochrony górującego nad okolicą, zajmującego 36,95 ha wzgórza – punktu widokowego oraz żerowiska fauny z pobliskich lasów;
- „Wyszkowa Góra”- został utworzony dla ochrony atrakcyjnego pod względem krajobrazowym fragmentu Pojezierza Ińskiego; zajmuje powierzchnię 35 ha i leży w obrębie wsi Linówko;
- „Dłuskie Wzgórza” – obejmują wzgórza morenowe o pow. 23,00 ha z widokiem na tereny północnej części Parku i otuliny z szeroką rynną Jeziora Woświn. Teren pełni rolę korytarza ekologicznego pomiędzy kompleksami leśnymi nadleśnictw Łobez i Dobrzany;
- „Węgorzyński Derkacz” – rozległa łąka o pow. 41,50 ha, na której chronione są lęgowiska derkacza i ptaków wodno – błotnych.

Na terenie gminy znajduje się zespół przyrodniczo- krajobrazowy o nazwie „Ostrowie”, położony w przeważającej części na gruntach Nadleśnictwa Łobez (161,45 ha) oraz terenach Agencji Nieruchomości Rolnych Zajmuje powierzchnię 191,36 ha. Celem jego powołania była

ochrona ostoi teriofauny, awifauny i herpetofauny oraz ochrona zachowanej w stanie zbliżonym do naturalnego linii brzegowej jeziora Ińskiego.

Na terenie gminy objęto ochroną w formie pomników przyrody objęto następujące obiekty: aleję złożoną z 33 lip drobnolistnych z towarzyszeniem innych drzew w rejonie Ciemnika; grupę dwóch lip drobnolistnych w Czertyniu; aleję złożoną z 84 lip drobnolistnych z towarzyszeniem innych drzew w rejonie Czertynia; grupę trzech lip drobnolistnych w Gronówku; w Ińsku: wiąz szypułkowy, ul. Młynarska- klon, jawor, ul Ogrodowa - wiąz górski; grupa dębów szypułkowych w Linówku (dz nr 181/1), Wierzchucice buk pospolity (dz nr 391),

2.1.3 WALORY TURYSTYCZNE I KULTUROWE GMINY

Jeziora położone w obrębie Gminy są dogodnym terenem dla rozwoju kajakarstwa, sportów wodnych i wędkarstwa. Atrakcją dla wodniaków są okazałe długości jezior oraz liczne zatoki, półwyspy i wyspy spotykane na szlakach.

Gmina jest również bardzo ciekawym miejscem dla miłośników fauny i flory. Lasy i roślinność łąk odznaczają się różnorodnością gatunków. Na terenie Parku i otuliny zinwentaryzowano do tej pory około 700 gatunków roślin naczyniowych. Spotkać tu można rzekotkę drzewną, żółwia błotnego, orła bielika, kanię rdzawą i czarną, orlika krzykliwego i bociana czarnego. Łącznie żyje tu 18 gatunków płazów i gadów oraz 142 gatunki ptaków lęgowych.

Na terenie miasta i gminy Ińsko znajduje się kilka obiektów wpisanych do rejestru zabytków – są to mury obronne wraz z średniowiecznym układem ulic miejscowości Ińsko, Parki Dworskie, Fragment kościoła (dzwonnica) w Linówku. Ochroną konserwatorską objęte są kolejne obiekty.

Dominantami kulturowymi na terenach wiejskich są kościoły, założenia dworsko-folwarczne z parkami i historyczna zabudowa publiczna (komunalna) - szkoły, remizy, dworce kolejowe itp., których na terenie gminy zachowało się stosunkowo niewiele i z tego powodu ich wartość znacznie rośnie pomimo często bardzo skromnych i przekształconych form architektonicznych.

Do atrakcyjnych turystycznie miejsc na terenie gminy należą ponadto:

- Rezerwat głazów narzutowych (2 km od Ińska), ciągnący się od brzegu jeziora w kierunku wschodnim na przestrzeni ok. 500 m.

- - Wzgórze Zamczysko (155 m n.p.m.) znajdujące się nad jez. Zamczysko, porośnięte lasem bukowym, na którym mieści się grodzisko słowiańskie. Ze wzgórza roztacza się widok na jezioro i miasteczko Ińsko oraz jez. Piesna, będące siedliskiem ptactwa wodnego.
- Osada Storkowo - znana jako dawny ośrodek kultury łużyckiej (1300-400 r. p.n.e.). Na niewielkim obszarze kilku kilometrów kwadratowych ujawniono obecność trzech cmentarzysk kurhanowych oraz wykryto jeden z najbogatszych skarbów pomorskich kultury łużyckiej. W okolicy Storkowa znajdują się dwa ciekawe jeziora, a w wiosce - stary park z pałacikiem z XIX w. i z ciekawym drzewostanem składającym się z dębów, jesionów, buków i ciekawie poskręcanego kasztanowca. Rosną tam również wiązy, jawory, świerki oraz jodły: jednobarwna i górska.
- Wieś Linówko położona między Zatoką Południową jez. Ińsko a jez. Linówko. Od wschodniej strony jez. Linówko zachowały się ślady starego grodziska słowiańskiego. W wiosce przetrwał stary kościółek szachulcowy z drewnianą wieżą. Obok niego, wśród sędziwego drzewostanu, stoi niewielki pałacyk.
- Wieś Studnica nad jez. Studnica. Znajduje się tam kościółek z końca XVII w., wokół jeziora rozciąga się piękny park.

Rysunek 5 Kościół w Studnicy
(źródło: Urząd Gminy i Miasta w Ińsku)

- Wieś Ciemnik (5 km od Ińska), położona nad rzeką Iną, w której znajduje się XVIII w. kościółek z wysoką wieżą w kształcie iglicy.

2.2 SFERA SPOŁECZNA

2.2.3 DEMOGRAFIA

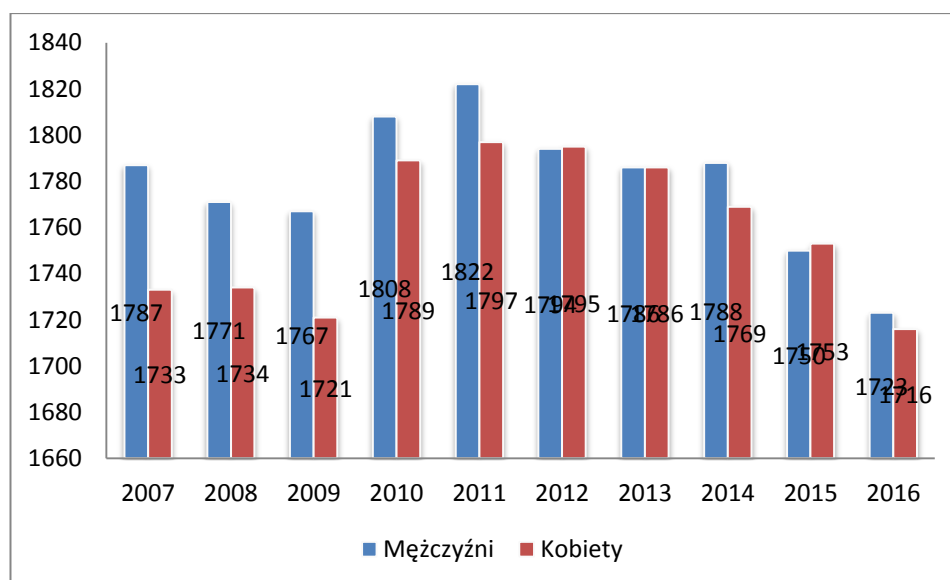
Według danych Urzędu Gminy i Miasta w Ińsku obszar Gminy w 2016 roku zamieszkiwały 3.462 osoby (GUS – 3439 osób). W mieście Ińsko mieszkali 1.973 osoby, a na obszarach wiejskich Gminy 1.489 osób.

Szczegółowe dane przedstawia tabela 2.

Tabela 2 Liczba mieszkańców miasta i gminy ińsko w latach 2007-2016

	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016
Ogółem	3520	3505	3488	3597	3619	3589	3554	3557	3503	3439
Mężczyźni	1787	1771	1767	1808	1822	1794	1786	1788	1750	1723
Kobiety	1733	1734	1721	1789	1797	1795	1786	1769	1753	1716
Mężczyźni [%]	50,77%	50,53%	50,66%	50,26%	50,35%	49,99%	50,25%	50,27%	49,96%	50,10%
Kobiety [%]	49,23%	49,47%	49,34%	49,74%	49,65%	50,01%	49,75%	49,73%	50,04%	49,90%

Źródło: Bank Danych Lokalnych (wgląd listopad 2017 r.)

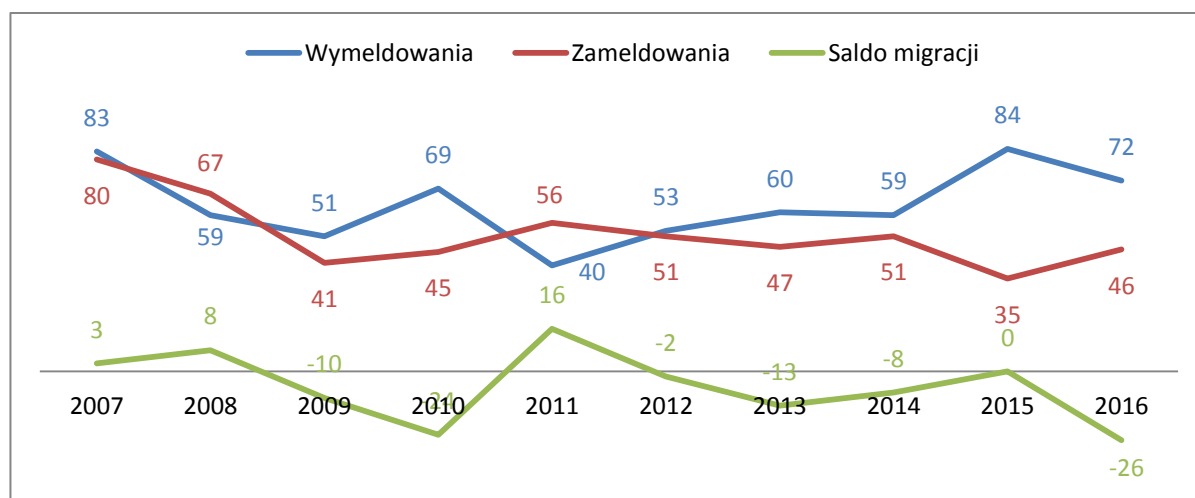
Wykres 1 Liczba ludności w Mieście i Gminie Ińsko w latach 2006-2016

Źródło: Bank Danych Lokalnych (wgląd listopad 2017 r.)

Można zauważyć, że liczba mieszkańców Gminy w ostatnich 10 latach ma niestety od 2010 roku tendencję spadkową. Jest zgodne z trendami ogólnokrajowymi.

Gęstość zaludnienia w Mieście wynosi 281 osób na 1 km², na terenach wiejskich 10 osób na 1 km². Na terenach wiejskich jest wielość bardzo niewielka.

Na wykresie 3 doskonale widać, że w ostatnich latach w Gminie, utrzymuje się w miarę równomierne saldo migracji, za wyjątkiem roku 2016, kiedy to saldo jest zdecydowanie ujemne.

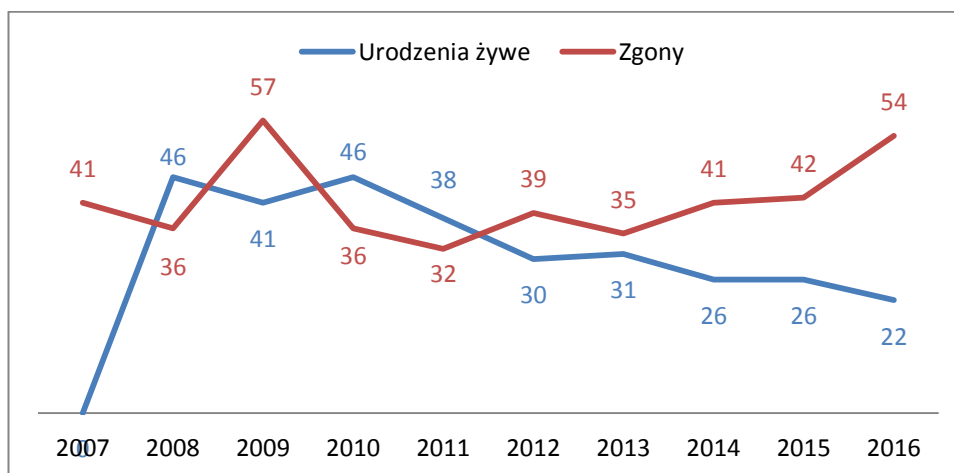

Wykres 2 Migracje mieszkańców Miasta i Gminy Ińsko
Źródło: Bank Danych Lokalnych (wgląd listopad 2017 r.)

Prezentowane dane niestety nie oddają całego rozmiaru zjawiska, ponieważ dotyczą wyłącznie osób, które zgłosiły się do urzędu i dopełniły formalności związanych z obowiązkiem meldunkowym, stąd w całości jest to zjawisko jest trudne do oszacowania.

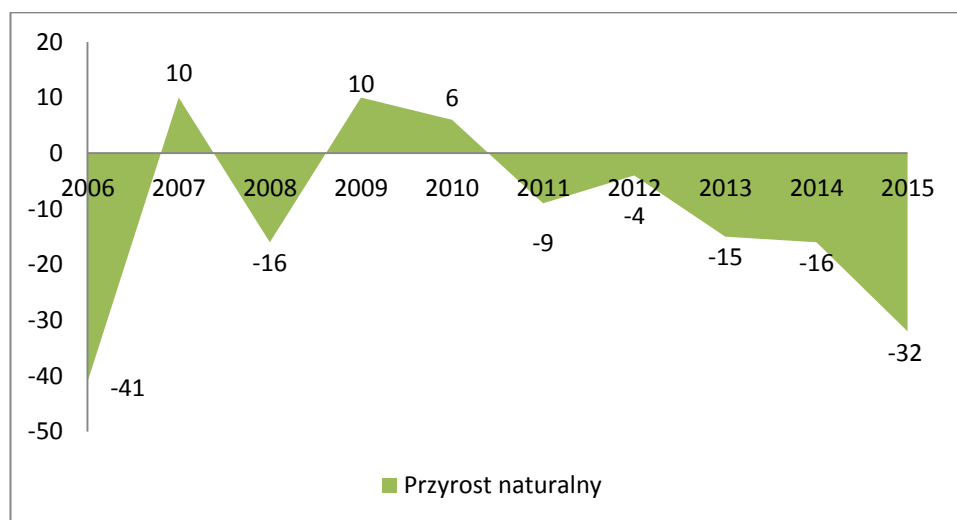
Według Banku Danych Lokalnych w 2016 roku 17 osób wymeldowało się do miast. Podobna liczba (16) d wsi. Tylko jedna osoba wymeldowała się za granicę.

Struktura ludności według wieku jest bardzo nierównomierna z uwagi na kolejne niższe i wyższe demograficzne. W ostatnich latach można zauważyć, że liczba zgonów przewyższa liczbę urodzeń.

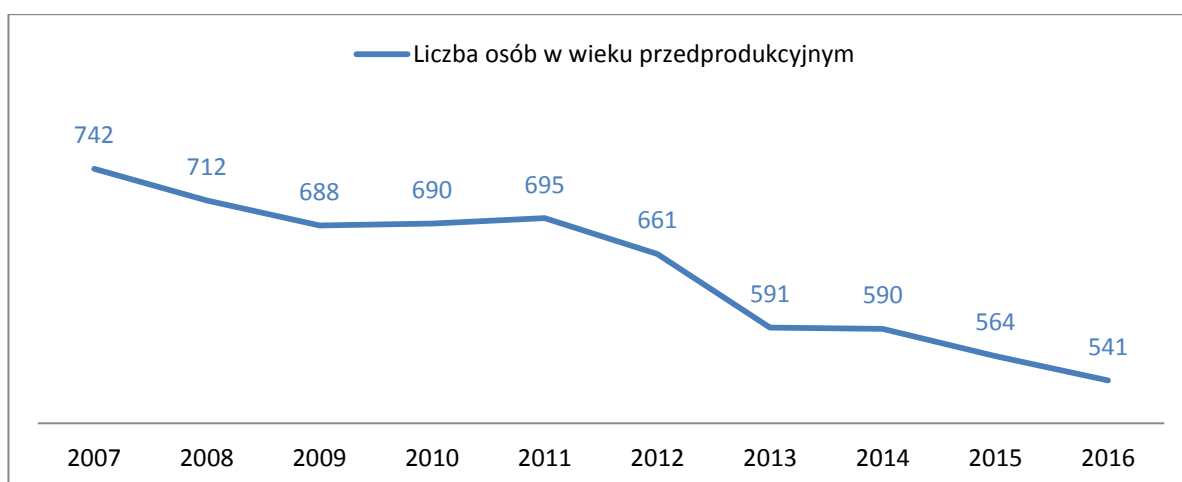
Wykres 3 Urodzenia i zgony w Mieście i Gminie Ińsko w latach 2007-2016
Źródło: Bank Danych Lokalnych (wgląd listopad 2017 r.)

Od 2011 roku przyrost naturalny w Gminie maleje. W 2016 roku wyniósł -32. Dane te prezentują się niekorzystnie na tle całego kraju (-5.752)

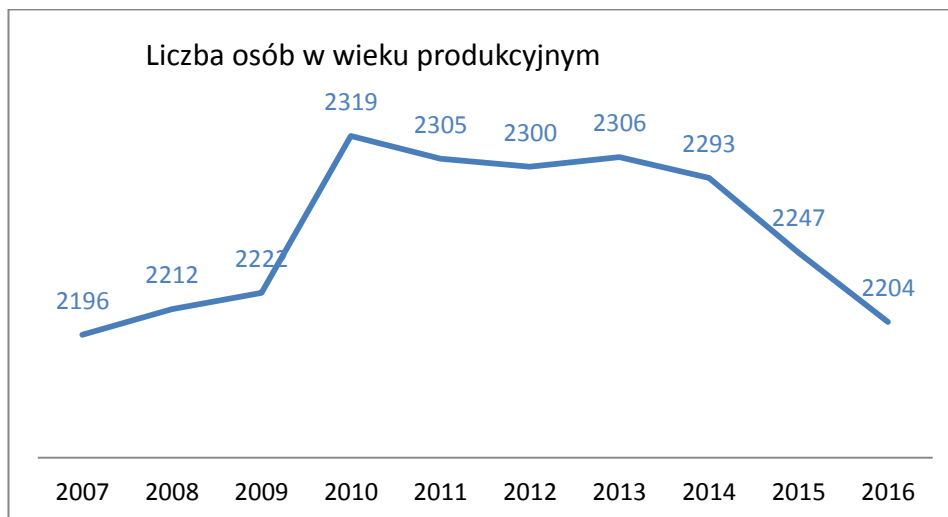
Wykres 4 Przyrost naturalny w Gminie Ińsko w latach 2007-2016
Źródło: Bank Danych Lokalnych (wgląd listopad 2017 r.)

W ostatnich dziesięciu latach liczba ludności w wieku przedprodukcyjnym systematycznie maleje. Liczba osób w wieku produkcyjnym począwszy od 2010 roku maleje, natomiast liczba ludności w wieku poprodukcyjnym powoli, acz systematycznie wzrasta. Te informacje świadczą o tym, że prognozy demograficzne dla Miasta i Gminy Ińsko wyglądają mało korzystnie. Jest to sytuacja zbieżna z sytuacją całej Polski. Z pewnością powyższe tendencje będą wymagały uwzględnienia wzrostu liczby osób w wieku senioralnym i odpowiedniego przystosowania usług społecznych do ich potrzeb.

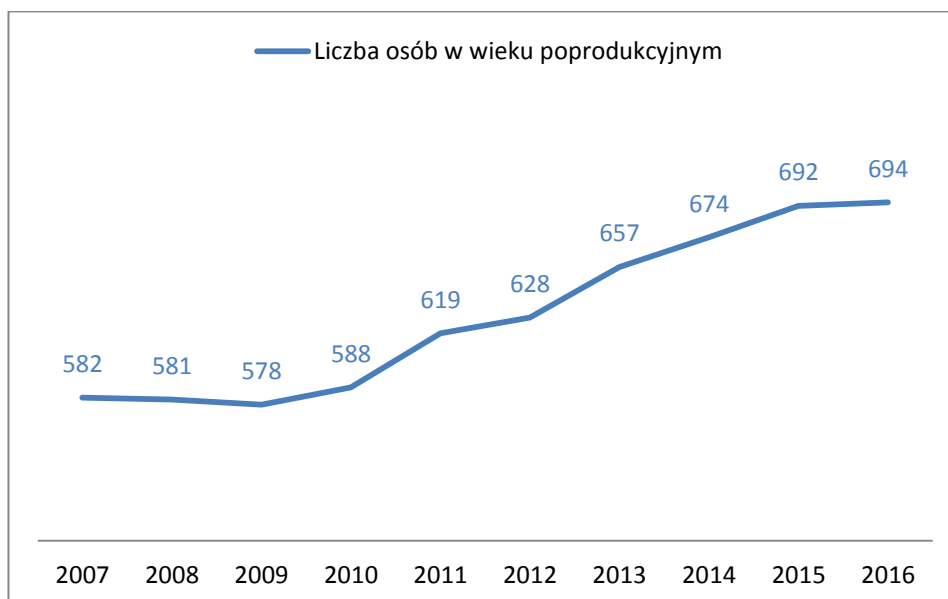
Wykres 5 Liczba osób w wieku przedprodukcyjnym w Mieście i Gminie Ińsko w latach 2007-2016
Źródło: Bank Danych Lokalnych (wgląd listopad 2017 r.)

Liczba ludności w Gminie w wieku przedprodukcyjnym, w latach 2007-2016, spadła o 147 osób czyli o ponad 15%.

Wykres 6 Liczba osób w wieku produkcyjnym w Mieście i Gminie Ińsko w latach 2006-2015
 Źródło: Bank Danych Lokalnych (wgląd listopad 2017 r.)

Liczba ludności w wieku produkcyjnym w latach 2007-2010 systematycznie rosła co było sytuacją bardzo pożądaną ekonomicznie. Niemniej od 2010 roku zaczął się proces odwrotny, spadku liczby. Z wykresu wywnioskować można jednak, że od tego czasu dynamika wzrostu liczby ludności zdaje się wyhamowywać. Związane jest to z malejącą liczbą osób w wieku przedprodukcyjnym.

Wykres 7 Liczba osób w wieku poprodukcyjnym w Mieście i Gminie Ińsko w latach 2007-2016
 Źródło: Bank Danych Lokalnych (wgląd listopad 2017 r.)

Powyższy wykres ilustruje wzrost liczby osób w wieku poprodukcyjnym. Od 2009 roku grupa ta zwiększyła się o 1116 osób. Oznacza to przyrost o 20%.

Tabela 3 Mężczyźni i kobiety w mieście i gminie Ińsko w wieku przedprodukcyjnym, produkcyjnym i poprodukcyjnym w latach 2007-2016

	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016
Mężczyźni w wieku przedprodukcyjnym	382	359	347	351	357	338	305	304	280	280
Kobiety w wieku przedprodukcyjnym	360	353	341	339	338	323	286	286	284	261
Mężczyźni w wieku produkcyjnym	1 206	1 218	1 234	1 274	1 276	1 260	1 276	1 266	1 248	1 224
Kobiety w wieku produkcyjnym	990	994	988	1 045	1 029	1 040	1 030	1 027	999	980
Mężczyźni w wieku poprodukcyjnym	199	194	186	183	189	196	205	218	222	219
Kobiety w wieku poprodukcyjnym	383	387	392	405	430	432	452	456	470	475

Źródło: Bank Danych Lokalnych (wgląd listopad 2017 r.)

Wśród ludności w wieku przedprodukcyjnym w ostatnich latach zauważyć można równowagę liczbową między przedstawicielami obu płci. Wśród osób w wieku produkcyjnym przeważają mężczyźni (przewaga ponad 8% Z kolei wśród osób w wieku poprodukcyjnym zdecydowany prym wiodą kobiety (ponad 2 razy więcej)). Wszystkie powyższe ustalenia stanowią przesłankę do działań o charakterze prorodzinnym oraz do inwestycji w infrastrukturę oraz usługi przeznaczone dla osób w starszym wieku. Jest to również zapowiedź rozwoju rynku produktów i usług skierowanych do osób starszych, jako docelowej grupy konsumenckiej. W przyszłości należy spodziewać się również skutków finansowych wynikających z prognozowanych zmian liczby ludności.

Prezentację podstawowych danych ludnościowych Gminy na tle województwa, powiatu i sąsiednich gmin zawiera tabela 5.

Tabela 4 Gmina Ińsko na tle województwa, powiatu i sąsiadujących z nią gmin (2016 r.)

JEDNOSTKA TERYTORIALNA	LICZBA MIESZKAŃCÓW	LUDNOŚĆ NA 1 km ²	ZMIANA LICZBY LUDNOŚCI NA 1000 LUDNOŚCI
Województwo zachodniopomorskie	1 708 174	75	-1,4
Powiat stargardzki	120 235	79	-1,6
Miasto Stargard	68 477	1 427	-2,8
Gmina Chociwel	5 865	36	-13,0
Gmina Dobrzany	4 985	37	-10,3
Gmina Dolice	7 987	34	-3,9
Gmina Ińsko	3 439	23	-18,3
Gmina Kobylanka	5 295	43	20,2
Gmina Marianowo	3 179	31	3,2
Gmina Stara Dąbrowa	3 723	33	-1,6
Gmina Stargard	12 950	41	8,5
Gmina Suchań	4 335	33	2,8

Źródło: Bank Danych Lokalnych (wgląd listopad 2017 r.)

Porównując zmianę liczby ludności można zauważyć, że tylko w gminach Kobylanka, Marianowo i Stargard była ona dodatnia, przy czym gminy Kobylanka i Stargard graniczą z miastem Stargard, i zmiana liczby mieszkańców jest głównie związana z tym faktem. Miasto i gmina Ińsko ze swoim wynikiem wpływa na obniżenie wyniku łącznego zarówno dla powiatu stargardzkiego jak i całego województwa.

2.2.4 RYNEK PRACY

Bezrobocie czyli zjawisko społeczne polegające na tym, że część ludzi zdolnych do pracy i deklarujących chęć jej podjęcia nie znajduje faktycznego zatrudnienia z różnych powodów stale towarzyszy gospodarce rynkowej. Na koniec 2016 roku na terenie całej Gminy Ińsko pozostawało zarejestrowanych 159 bezrobotnych. Wśród bezrobotnych większą liczebnie grupą były kobiety (93). Należy dodać, że poziom bezrobocia odnotowany w statystykach instytucji rynku pracy może być różny od rzeczywistej liczby informującej o osobach pozostających bez pracy.

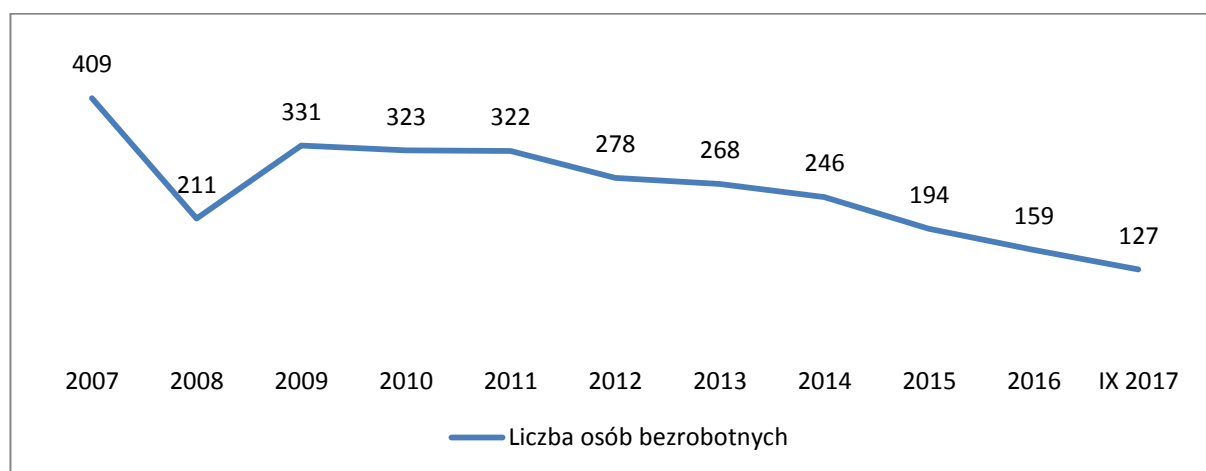
Tabela 5 Struktura i bilans bezrobotnych w gminie Ińsko

BEZROBOTNI ZAREJESTROWANI W MIEŚCIE I GMINIE IŃSKO	LICZBA OSÓB	
	31.12.2016 r.	30.07.2017 r.
RAZEM		
LICZBA OSÓB BEZROBOTNYCH	159	127
W TYM KOBIETY	93	75
BEZROBOTNI Z PRAWEM DO ZASIŁKU	21	18
W TYM KOBIETY	10	7
MIASTO IŃSKO		
LICZBA OSÓB BEZROBOTNYCH	72	53
W TYM KOBIETY	41	30
BEZROBOTNI Z PRAWEM DO ZASIŁKU	10	8
W TYM KOBIETY	3	4
TERENY WIEJSKIE		
LICZBA OSÓB BEZROBOTNYCH	87	74
W TYM KOBIETY	52	45
BEZROBOTNI Z PRAWEM DO ZASIŁKU	11	10
W TYM KOBIETY	7	3

Źródło: Powiatowy Urząd Pracy w Stargardzie

Ostatnie lata przynoszą poprawę sytuacji zarówno na krajowym, wojewódzkim, jak i lokalnym rynku pracy. Stopa bezrobocia w kraju spadła z 13,4% (2013) do 8,3% (2016). Stopa bezrobocia dla gminy Ińsko spadła z 7,1% na koniec 2016 roku do 5,9% na koniec sierpnia 2017 roku, podczas gdy dla całego powiatu stargardzkiego w dla tych samych okresów spadła z 5,3% do 4,6%. Postęp w gminie był lepszy niż dla całego powiatu. Z analizy danych Głównego Urzędu Statystycznego wynika, że trend spadkowy bezrobocia rejestrowanego trwa od 2007 roku, z chwilowym skokiem w 2008 roku. Najnowsze dane, z września 2017 r. wskazują na

spadek liczby bezrobotnych na terenie całej Gminy do 127 osób. Powyższa tendencja jest potwierdzeniem ogólnej poprawy koniunktury w Polsce, tj. wzrostu liczby pracujących, wzrostu PKB, a także efektem wprowadzonych zmian w zakresie aktywnej polityki rynku pracy. Ożywienie gospodarcze sprzyjało wzrostowi konsumpcji, a dobra pogoda jesienią – pracom budowlanym oraz drogowym. Przyczyną spadku bezrobocia były również czynniki demograficzne. Na rynek pracy weszły roczniki niżu demograficznego. Na rynku pracy duże znaczenie mają kwalifikacje zawodowe i wykształcenie przyszłych pracowników. Umiejętności zawodowe oraz czynniki osobowościowe są głównym kryterium stosowanym przy rekrutacji. Wykres 8 pokazuje, że liczba osób bezrobotnych w ostatnim czasie systematycznie maleje.

Wykres 8 Bezrobotni rejestrowani na obszarze Gminy w latach 2007-2016 - 31 grudnia oraz 30 września 2017 r.
Źródło: Bank Danych Lokalnych (wgląd listopad 2017 r.) oraz PUP Stargard

Zaprezentowane dane dobrze rokują, tym bardziej, że tendencja spadkowa jest stabilna, co pozytywnie wzmacnia pozytywną ocenę.

2.2.5 UCZESTNICTWO W KULTURZE

Poniżej przedstawiony jest plan ważniejszych imprez kulturalnych i sportowych organizowanych na terenie Miasta i Gminy Ińsko na przykładzie 2017 roku.

Tabela 6 Plan ważniejszych imprez kulturalnych i sportowych w gminie Ińsko

PLAN WAŻNIEJSZYCH IMPREZ KULTURALNYCH I SPORTOWYCH	
STYCZEŃ	<ul style="list-style-type: none"> • Finał Wielkiej Orkiestry Świątecznej Pomocy, • XI Zachodniopomorski Festiwal Kolęd, Pastorałek i Piosenek Bożonarodzeniowych
LUTY	<ul style="list-style-type: none"> • Ferie zimowe w ICK • Dzień Sybiraka
MARZEC	<ul style="list-style-type: none"> • Dzień kobiet
KWIECIEŃ	<ul style="list-style-type: none"> • Kiermasz Wielkanocny • Powiatowy Przegląd Piosenki Dziecięcej i Estradowej

MAJ	<ul style="list-style-type: none"> • Święto Konstytucji • Ińska majówka • Uwolnij książkę • Tydzień ze sportem
CZERWIEC	<ul style="list-style-type: none"> • XI Spotkanie z pieśnią chóralną – rocznica chóru CREDO <i>Dzień Matki</i> • Festiwal piosenki przedszkolnej • Dzień Dziecka • Noc Świętojańska
LIPIEC	<ul style="list-style-type: none"> • Dni Ińska • Dni Studnicy
SIERPIEŃ	<ul style="list-style-type: none"> • Ińskie Lato Filmowe (poniżej zamieszczono opis będący cytatem ze strony internetowej festiwalu)
WRZESIEŃ	<ul style="list-style-type: none"> • Narodowe Czytanie • Dożynki Gminne • Rajd rowerowy na powitanie jesieni
PAŹDZIERNIK	<ul style="list-style-type: none"> • Dzień seniora • Sprzątanie Świata
LISTOPAD	<ul style="list-style-type: none"> • Święto Niepodległości • Andrzejkki
GRUDZIEŃ	<ul style="list-style-type: none"> • Mikołajki • Kiermasz Bożonarodzeniowy • Koncert Kolęd • Spotkania Wigilijne • Powitanie Nowego Roku

Źródło: Urząd Gminy Ińsko

„**IŃSKIE LATO FILMOWE** to jedna z najstarszych cyklicznych imprez filmowych w Polsce, propagująca filmy o wysokich wartościach artystycznych. Koncentruje się szczególnie na kinematografii Europy Wschodniej oraz zjawiskach, które dotyczą tematyki odrębności kulturowej w kinie światowym. Dużo miejsca zajmują obrazy komentujące w odważny sposób zmiany zachodzące we współczesnym świecie. Festiwal promuje również kino młodych twórców.

...

Stałe miejsce w programie Ińskiego Lata Filmowego od lat zajmują pokazy najnowszych filmów polskich połączone ze spotkaniami z twórcami. Gośćmi uroczego Ińska byli m.in. Agnieszka Holland, Jerzy Kawalerowicz, Piotr Szulkin, Jan Jakub Kolski, Jan Kidawa-Błoński, Grzegorz Królikiewicz, Robert Gliński, Maciej Drygas, Jerzy Hoffman, Krzysztof Zanussi...”

2.2.6 MIESZKALNICTWO

Zasoby mieszkaniowe to ogół mieszkań zamieszkałych i niezamieszkałych znajdujących się w budynkach mieszkalnych i niemieszkalnych. Do zasobów mieszkaniowych nie zalicza się obiektów zbiorowego zamieszkania (tj. hoteli pracowniczych, domów studenckich, burs

i internatów, domów pomocy społecznej), pomieszczeń prowizorycznych oraz obiektów ruchomych (tzn. barakowozów, wagonów kolejowych, barek i statków).

Na terenie Gminy, w 2016 roku, w 712 budynkach mieszkalnych znajdowały się 1.322 mieszkania. Przeciętna powierzchnia użytkowa mieszkania w 2016 roku wynosiła 69,7 m². W 2016 roku oddano do użytku 3 nowe mieszkania.

Tabela 7 Struktura mieszkań w gminie Ińsko latach 2012-2016

	2012	2013	2014	2015	2016
Liczba budynków mieszkalnych	706	707	708	709	712
Liczba mieszkań	1 316	1 317	1 318	1 319	1 322
Liczba izb	5 105	5 112	5 116	5 121	5 129
Powierzchnia użytkowa mieszkań [m ²]	91 561	91 781	91 850	91 962	92 182
Przeciętna powierzchnia użytkowa 1 mieszkania [m ²]	69,6	69,7	69,7	69,7	69,7
Przeciętna powierzchnia użytkowa mieszkania na 1 osobę [m ²]	25,5	25,8	25,8	26,3	26,8

Źródło: Bank Danych Lokalnych (wgląd listopad 2017 r.)

Sytuacja mieszkaniowa Gminy Ińsko na tle gmin sąsiadujących i powiatu ukazuje poniższa tabela.

Tabela 8 Mieszkalnictwo w gminie Ińsko i gminach sąsiadujących w 2016 roku

	LICZBA MIESZKAŃ	LICZBA BUDYNKÓW MIESZKALNYCH	MIESZKANIA NA 1000 MIESZKAŃCÓW	PRZ. POW. UŻYTKOWA MIESZKANIA NA 1 OSOBĘ	OD 2015 R. PRZYBYŁO MIESZKAŃ
Województwo zachodniopomorskie	645 465	200 029	377,9	26,7	-
Powiat stargardzki	41 204	13 270	342,7	23,1	-
Miasto Stargard	25 540	4 454	373,0	22,8	97
Gmina Chociwel	1 870	829	318,8	22,2	3
Gmina Dobrzany	1 543	873	309,5	22,7	1
Gmina Dolice	2 319	937	290,3	19,9	5
Gmina Ińsko	1 322	712	384,4	26,8	3
Gmina Kobylanka	1 617	1 395	305,4	36,0	20
Gmina Marianowo	940	559	295,7	21,0	3
Gmina Stara Dąbrowa	1 101	541	295,7	20,4	6
Gmina Stargard	3 681	2 184	284,2	23,0	59
Gmina Suchań	1 271	786	293,2	22,1	1

Źródło: Bank Danych Lokalnych (wgląd listopad 2017 r.)

Z powyższych danych można wywnioskować, że przeciętny metraż mieszkania przypadający na jedną osobę jest na terenie powiatu zrównoważony (najmniej korzystnie wygląda w gminie Dolice, a najlepiej w Gminie Ińsko. W mieście Stargard, gminach Stargard i Kobylanka oddano w 2016 roku najwięcej nowych mieszkań do użytku. Wynika to z funkcji, jaką pełni miasto Stargard. Należy dodać, że prezentowane dane dotyczą informacji dostępnych poprzez

zgłoszenie budów i ich zakończenia w odpowiednim wydziale starostwa powiatowego, podana liczba uwzględnia także rozbiórki mieszkań.

2.3 SFERA GOSPODARCZA

2.3.1 ROLNICTWO

Województwo zachodniopomorskie było kiedyś siedzibą wielu PGR-ów. Dotyczy to także Gminy Ińsko (była tu siedziba Kombinat Państwowych Gospodarstw Rolnych). Całkowita powierzchnia Gminy Ińsko wynosi 151,01 km². Całkowita powierzchnia użytków rolnych wynosi 6.357,66 ha co stanowi ponad 42% powierzchni Gminy. Największy udział w powierzchni użytków rolnych stanowią grunty pod zasiewami, głównie zbożem. Na terenie Gminy dominuje gospodarka indywidualna, w jej władaniu jest właściwie całość upraw rolnych.

Według Powszechnego Spisu Rolnego z 2010 roku na obszarze Gminy znajduje się 259 gospodarstw rolnych prowadzących działalność rolniczą. Dominują gospodarstwa bardzo małe (1-5 ha) oraz powyżej 10 ha. Gospodarstwa są rozdrobnione.

Tabela 9 Powierzchnia gospodarstw rolnych w gminie Ińsko

	OGÓŁEM	DO 1 ha WŁĄCZNIE	1-5 ha	5-10 ha	POWYŻEJ 10 ha
LICZBA GOSPODARSTW OGÓŁEM	259	71	87	37	64
POWIERZCHNIA GOSPODARSTW OGÓŁEM	6 357,66	43,50	3 012,78	296,10	3 005,28
POWIERZCHNIA GOSPODARSTW PROWADZĄCYCH DZIAŁAŃ	6 211,22	30,03	2 966,64	240,90	2 973,65

Źródło: Bank Danych Lokalnych (Powszechny Spis Rolny 2010)

Warto zwrócić uwagę, że tylko część powierzchni uprawnej dostępnej gospodarstwom jest użytkowana. Wynika to z faktu, że występują tu przede wszystkim gleby klas IVa i IVb o słabych właściwościach i przydatności rolniczej. Znaczny odsetek powierzchni zajmują ciężkie w uprawie grunty zdegradowane poprzez długoletnie, niewłaściwe uprawianie.

Strukturę najważniejszych upraw przedstawia tabela 10.

Tabela 10 Użytkowanie gruntów

	POWIERZCHNIA [ha]
Grunty ogółem	6 357,77
Użytki rolne ogółem	2 983,65
Pod zasiewami	1 637,98
<i>W tym zboża</i>	<i>1 179,07</i>
Grunty ugorowane łącznie z nawozami zielonymi	229,18
Sady ogółem	240,45
łąki trwałe	445,46

Pastwiska trwałe	237,97
Pozostałe grunty	3 153,92

Źródło: Bank Danych Lokalnych (Powszechny Spis Rolny 2010)

Część uzyskiwanych plonów jest wykorzystywana jako pasze. Produkcja zwierzęca nie jest duża. Poniżej zaprezentowano w tabeli pogłowie podstawowych kierunków produkcji zwierzęcej na terenie Gminy.

Tabela 11 Pogłowie zwierząt gospodarskich

ZWIERZĘTA GOSPODARSKIE	LICZBA [szt.]
Bydło razem	593
Trzoda chlewna razem	627
Drób razem	2 567

Źródło: Bank Danych Lokalnych (Powszechny Spis Rolny 2010)

Ogólna ilość stosowanych nawozów w Gminie jest bardzo niewielka. Prezentuje te liczby poniższa tabela.

Tabela 12 Zużycie nawozów mineralnych i wapniowych w roku 2010

JEDNOSTKA TERYTORIALNA	ZUŻYCIENAWOZÓW NA 1 ha UŻYTKÓW ROLNYCH [kg/ha]				
	MINERALNE	AZOTOWE	FOSFOROWE	POTASOWE	WAPNIOWE
Polska	114,6	66,3	22,7	25,6	38,2
Województwo zachodniopomorskie	121,1	71,0	22,2	27,9	66,3
Powiat stargardzki	216,9	100,7	45,9	70,2	53,8
Gmina Ińsko	19,5	13,7	3,2	2,6	2,8

Źródło: Bank Danych Lokalnych (Powszechny Spis Rolny 2010)

2.3.2 PRZEDSIĘBIORCZOŚĆ

W mieście i gminie Ińsko liczba funkcjonujących podmiotów gospodarczych, na przestrzeni ostatnich lat utrzymuje się na podobnym poziomie i w 2016 wynosiła 296. Działają one głównie w sekcjach: handel i usługi w zakresie napraw (62), budownictwo (54), przetwórstwo przemysłowe (25) oraz działalność związana z zakwaterowaniem oraz usługami gastronomicznymi (23).

Tabela 13 Podmioty gospodarcze w gminie w latach 2014-2016

ROK	LICZBA PODMIOTÓW GOSPODARCZYCH
2016	296
2015	288
2014	297

Źródło: Bank Danych Lokalnych (wgląd listopad 2017 r.)

Szczegółowe dane zaprezentowano w tabeli 14.

Tabela 14 Podmioty gospodarcze w gminie Ińsko w poszczególnych sekcjach polskiej klasyfikacji działalności (PKD) w 2015 i 2016 roku (w nawiasie podano liczbę podmiotów w sektorze publicznym)

	2015	2016
Rolnictwo, leśnictwo, łowiectwo i rybactwo (A)	27	30
Górnictwo i wydobywanie (B)	0	0
Przetwórstwo przemysłowe (C)	24	25
Wytwarzanie i zaopatrywanie w energię elektryczną, gaz, parę wodną, gorącą wodę i powietrze do układów klimatyzacyjnych (D)	1	1
Dostawa wody; gospodarowanie ściekami i odpadami oraz działalność związana z rekultywacją (E)	1	1
Budownictwo (F)	53	54
Handel hurtowy i detaliczny: naprawa pojazdów samochodowych, włączając motocykle (G)	64	62
Transport i gospodarka magazynowa (H)	19	18
Działalność związana z zakwaterowaniem i usługami gastronomicznymi (I)	23	23
Informacja i komunikacja (J)	3	4
Działalność finansowa i ubezpieczeniowa (K)	5	5
Działalność związana z obsługą rynku nieruchomości (L)	19	19
Działalność profesjonalna, naukowa i techniczna (M)	7	8
Działalność w zakresie usług administrowania i działalność wspierająca (N)	4	5
Administracja publiczna i obrona narodowa; obowiązkowe zabezpieczenia społeczne (O)	3 (2)	3 (2)
Edukacja (P)	7 (3)	8 (4)
Opieka zdrowotna i pomoc społeczna (Q)	3	5
Działalność związana z kulturą, rozrywką i rekreacją (R)	3	3 (1)
Pozostała działalność usługowa i gospodarstwa domowe zatrudniające pracowników; gospodarstwa domowe produkujące wyroby i świadczące usługi na własne potrzeby (S,T)	19	18

Źródło: Bank Danych Lokalnych (wgląd listopad 2017 r.)

W Gminie istnieją potencjalne możliwości wzrostu gospodarczego. Wydaje się, że główne obszary powinny opierać się o silne strony gminy, czyli możliwości rozwoju turystyczno-rekreacyjnego i, jako druga opcja związane z przetwórstwem spożywczym (choć rolnictwo nie jest najsilniejszą stroną Gminy to ma potencjał rybacki, a w sąsiedztwie jest kilka gmin o dobrze rozwiniętym rolnictwie) i leśnym w oparciu o lokalne zasoby. Położenie Gminy i istniejące tradycje wspierają rozwój turystyczno-rekreacyjny, a rolnicy i leśnicy potrzebują różnego typu przedsiębiorstw wspomagających ich działalność. Te dwie osie tworzą podstawy rozwoju zaplecza, co może przynieść, w przyszłości, poprawę warunków materialnych ludności. Działalność gospodarcza koncentruje się na terenie gminy w jej głównym ośrodku osadniczym – Ińsku. Zarejestrowanych jest tu 198 z 296 podmiotów (GUS, 2016 r.). Do ważniejszych podmiotów gospodarczych w gminie należą (źródło – strategia LGD WIR):

- POMERANIAN TIMBER S.A – skład drewna krajowego i egzotycznego, tartak, suszarnia.
- Szczecińskie Kopalnie Surowców Mineralnych S.A. (kopalnia Storkowo) – wydobywanie kruszyw naturalnych.
- Ińskie Centrum Rybactwa sp. z o.o. – rybactwo, przetwórstwo ryb.

- „MICHAŁÓW” MAREK MICHALCZYSZYN – produkcja elementów betonowych.
- Gryfskand – produkcja węgla drzewnego i brykietów;
- Przedsiębiorstwo Rybackie Złocieniec Spółka z o.o.

Najwięcej podmiotów gospodarczych wśród gmin graniczących z Gminą Ińsko znajduje się w Drawsku Pomorskim i w Kaliszu Pomorskim, a najmniej w gminie Ińsko.

Tabela 15 Podmioty gospodarcze w gminie Ińsko i gminach sąsiednich (2016 r.)

	LICZBA PODMIOTÓW GOSPODARKI NARODOWEJ
Gmina Chociwel	442
Gmina Dobrzany	460
Gmina Ińsko	296
Gmina Węgorzyno	501
Gmina Drawsko Pomorskie	1 808
Gmina Kalisz Pomorski	716

Źródło: Bank Danych Lokalnych (wgląd listopad 2017 r.)

2.4 INFRASTRUKTURA TECHNICZNA

2.4.1 KOMUNIKACJA

Gmina dysponuje dobrze rozwiniętą siecią drogową, którą tworzą:

- droga krajowa nr 20 - 2 km w pn-wsch krańcu gminy, na terenie gminy brak skrzyżowań;
- droga wojewódzka nr 151 - 21 km, oś komunikacji w gminie w kierunku pn-pd;
- drogi powiatowe - 40 km, rozprowadzają ruch lokalny na terenie całej gminy. Wszystkie dysponują utwardzonymi nawierzchniami;
- drogi gminne o utwardzonej nawierzchni - 41 km.

Na terenie gminy Ińsko wyznaczono dwie znakowane ścieżki rowerowe, czerwoną, długości 24 km przez teren Ińskiego Parku Krajobrazowego i żółtą, 15 km, wokół jeziora Ińsko.

Przez tereny gminy przebiega nieczynna, wąskotorowa linia kolejowa, nie mająca obecnie żadnego znaczenia dla ruchu kolejowego. Trwają intensywne prace nad budową ścieżki rowerowej po nasypie linii wąskotorówki.

2.4.2 INFRASTRUKTURA WODNO-KANALIZACYJNA

2.4.2.1 SIEĆ WODOCIĄGOWA

Długość czynnej sieci wodociągowej w Gminie w 2016 roku wynosiła 37,5 km bez przyłączy. Liczba przyłączy wynosiła 628 sztuk. Pobór wody przez gospodarstwa domowe w 2016 roku kształtował się na poziomie 1109 dam³. Ponad 93% stałych mieszkańców korzysta z sieci wodociągowej, wodociągi nie docierają jedynie do niewielkich, oddalonych osad leśnych.

Tabela 16 Charakterystyka sieci wodociągowej w gminie Ińsko

	2012	2013	2014	2015	2016
Długość czynnej sieci rozdzielczej [km]	35,5	35,5	35,5	37,5	37,5
Ilość przyłączy prowadząca do budynków mieszkalnych [szt.]	595	595	598	605	628
Woda dostarczona gospodarstwom domowym [dam ³]	107,8	101,0	109,4	116,0	109,0
Ludność korzystająca z sieci wodociągowej	3.345	3.312	3.315	3.265	3.211
Zużycie wody w gospodarstwach domowych na 1 mieszkańca [m ³]	29,8	28,2	30,9	32,9	31,4

Źródło: Bank Danych Lokalnych (wgląd grudzień 2017 r.)

Zasoby wodne ujęć kontrolowanych przez dostarczającego wodę do picia Przedsiębiorstwa Usług Wodnych i Sanitarnych Sp. z o.o. w Nowogardzie w pełni zapewniają pokrycie zapotrzebowania.

Własne laboratorium przedsiębiorstwa prowadzi ciągły monitoring jakości wody pitnej, który polega na stałej kontroli jakości pod względem fizyko-chemicznym i bakteriologicznym. Pozwala to zapewnić wymaganą skuteczność procesów uzdatniania oraz utrzymać wysoką jakość produkowanej wody.

Średnie roczne zużycie wody na jednego mieszkańca w 2016 roku wynosiło 31,4 m³ i jest to nieco mniej niż średnio w Polsce (32,2 m³), województwie zachodniopomorskim (33,4 m³) i powiecie stargardzkim (35,4 m³). Na przestrzeni ostatnich lat wartość ta była stabilna.

2.4.2.2 SANITACJA

Gminna sieć kanalizacyjna obsługiwana jest, tak jak wodociągowa, przez Przedsiębiorstwo Usług Wodnych i Sanitarnych Sp. z o.o. w Nowogardzie. Ma długość 10,6 km i jest dostępna dla ok. 63,5 mieszkańców (2016 rok).

Tabela 17 Sieć kanalizacyjna w gminie Ińsko

ROK	DŁUGOŚĆ CZYNNEJ SIECI KANALIZACYJNEJ [km]	IŁOŚĆ POŁĄCZEŃ PROWADZĄCYCH DO BUDYNKÓW MIESZKALNYCH [szt.]	ŚCIEKI ODPROWADZONE [dam ³]	LUDNOŚĆ KORZYSTAJĄCA Z SIECI KANALIZACYJNEJ
2016	10,6	259	70,0	2.205
2015	10,6	254	72,0	2.176
2014	10,6	252	b.d.	2.175
2013	10,6	251	b.d.	2.189
2012	10,6	251	b.d.	2.184

Źródło: Bank Danych Lokalnych (wgląd listopad 2017 r.)

Miasto Ińsko uzbrojone jest w kanalizację sanitarną i częściowo kanalizację ogólnospławną. Posiada mechaniczno-biologiczną oczyszczalnię ścieków o wielkości 7.335 RLM², odbiornikiem ścieków oczyszczonych jest Struga Ińska. W miejscowości Ścienne znajduje się jeszcze jedna oczyszczalnia wiejska o wielkości 180 RLM, odbiornikiem ścieków oczyszczonych jest rów melioracyjny. Na terenie gminy znajdują się również przydomowe oczyszczalnie ścieków oraz szczelne bezodpływowe zbiorniki na nieczystości ciekłe, których odbiorem zajmuje się głównie Przedsiębiorstwo Usług Wodnych i Sanitarnych Sp. z o.o. w Nowogardzie.

Tabela 18 Liczba zbiorników bezodpływowych i oczyszczalni przydomowych w gminie Ińsko (w nawiasie podano liczbę w mieście)

ROK	ZBIORNIKI BEZODPŁYWOWE	OCZYSZCZALNIE PRZYDOMOWE
2016	184(1)	54(1)
2015	187(1)	48(1)
2014	92(46)	25(0)
2013	46(0)	22(0)
2012	408(12)	19(5)

Źródło: Bank Danych Lokalnych (wgląd grudzień 2017 r.)

2.4.3 GOSPODARKA ODPADAMI

W związku z nowelizacją ustawy o utrzymaniu czystości i porządku w gminach, na terenie całej Polski, od dnia 1 lipca 2013 r., obowiązują nowe zasady odbioru odpadów. Zgodnie z przepisami znowelizowanej ustawy Gmina została zobowiązana do objęcia nowym system gospodarowania odpadami komunalnymi wszystkich właścicieli nieruchomości zamieszkałych i opcjonalnie nieruchomości niezamieszkałych.

W myśl ustawy o utrzymaniu czystości i porządku w gminach, podmiot odbierający odpady komunalne od właścicieli nieruchomości, obowiązany jest do przekazywania zmieszanych odpadów komunalnych oraz odpadów zielonych bezpośrednio do regionalnej instalacji do przetwarzania odpadów komunalnych.

² RLM – Równoważna Liczba Mieszkańców. Reprezentuje wielokrotność ładunku biologicznego oczyszczanych ścieków w stosunku do wzorcowego jednostkowego ładunku ścieków pochodzących z gospodarstw domowych odprowadzanych przez statystycznego mieszkańca w ciągu doby.

Na terenie gminy Ińsko funkcjonowało jedno składowisko odpadów innych niż niebezpieczne - Powalice. Składowisko zostało zamknięte decyzją Marszałka Województwa od 1 stycznia 2010 r. W chwili obecnej trwa jego rekultywacja w kierunku leśnym. Ogólnie w województwie zachodniopomorskim najwięcej odpadów występuje w jego uprzemysłowionej części, w tym m.in. w powiecie stargardzkim, w którym leży gmina Ińsko. Według Planu Gospodarki Odpadami dla Województwa Zachodniopomorskiego na lata 2012-2017 z uwzględnieniem perspektywy na lata 2018-2023 system gospodarki odpadami komunalnymi w będzie funkcjonował w oparciu o regiony i regionalne instalacje do przetwarzania odpadów komunalnych. Utworzono 4 regiony gospodarki odpadami:

- 1) Szczeciński, do którego należy powiat stargardzki;
- 2) Celowego Związku Gmin R-XXI;
- 3) Szczecinecki;
- 4) Koszaliński.

Na obszarze każdego z regionów istnieją instalacje spełniające kryteria dla regionalnych instalacji przetwarzania odpadów komunalnych (RIPOK), a także daje pewność poprawnego i efektywnego działania systemu gospodarowania odpadami, który opiera się na przetwarzaniu zmieszanych odpadów komunalnych w regionalnych instalacjach przetwarzania odpadów komunalnych (RIPOK).

Ilość zmieszanych odpadów zebranych na 1 mieszkańca z terenu Gminy w ostatnich latach prezentuje poniższa tabela.

Tabela 19 Zmieszane odpady zebrane w ciągu roku³

ROK	OGÓŁEM [t]	OGÓŁEM NA 1 MIESZKAŃCA [kg]
2016	773,88	222,9
2015	763,56	216,8
2014	819,21	231,3
2013	682,70	190,8
2012	646,22	178,9

Źródło: Bank Danych Lokalnych (wgląd grudzień 2017 r.)

Tabela 20 Ilość odpadów komunalnych zebranych z terenu gminy Ińsko w 2016 roku

LP.	RODZAJE ODPADÓW	MASA ODEBRANYCH ODPADÓW KOMUNALNYCH [Mg]
1.	Niesegregowane (zmieszane) odpady komunalne	773,88
2.	Odpady wielkogabarytowe	50,1
3.	Papier i tektura	4,9
4.	Szkło	47,2
5.	Zmieszane odpady opakowaniowe	50,02
6.	Zużyte opony	0,8

³ Zmieszane odpady komunalne to odpady zebrane w ciągu roku bez odpadów zebranych selektywnie i wyselekcjonowanych z frakcji suchej

7.	Odpady betonu oraz gruz betonowy	74,16
8.	Odpady ulegające biodegradacji	0

Źródło: Analiza Stanu Gospodarki Odpadami Komunalnymi na terenie gminy Ińsko za rok 2016

Osiągnięte w 2016 roku przez Gminę Ińsko poziomy recyklingu wynoszą odpowiednio:

- Poziom ograniczenia masy odpadów komunalnych ulegających biodegradacji kierowanych do składowania – 0,0 wobec planowanego nie więcej niż 50%,
- Poziom recyklingu, przygotowania do ponownego użycia następujących frakcji odpadów komunalnych: papieru, metali, tworzyw sztucznych i szkła – 26,8% wobec planowanego nie mniej niż 24%,
- Poziom recyklingu, przygotowania do ponownego użycia i odzysku innymi metodami innych niż niebezpieczne odpadów budowlanych i rozbiórkowych – 100,0% wobec planowanego nie mniej niż 42%.

2.4.4 INFRASTRUKTURA ELEKTROENERGETYCZNA I GAZOWA

2.4.4.1 SIEĆ ELEKTROENERGETYCZNA

Głównym dostawcą energii elektrycznej na terenie Gminy Ińsko jest ENEA S.A. Oddział w Szczecinie. Energia elektryczna dla Gminy Ińsko dostarczana jest liniami napowietrznymi i kablowymi SN-15 kV. Wprowadzana jest ona liniami magistralnymi SN ze stacji 110/15 kV Węgrzyno i Chociwel. Na terenie Gminy pracuje blisko 60 stacji transformatorowych 15/0,4 kV. Stan techniczny zarówno urządzeń energetycznych, jak i linii jest zadowalający.

2.4.4.2 SIEĆ GAZOWA

Sieć gazownicza w oparciu o rozdzielnię gazu skroplonego funkcjonuje od 2013 r. jedynie w mieście Ińsko. Pozostałe miejscowości na terenie Gminy Ińsko nie mają sieci gazowniczej. Opracowana jest koncepcja programowa gazyfikacji gminy. Planuje się w niej, że gazyfikacją zostaną objęte następujące miejscowości:

- Ścienne;
- Ciemnik;
- Czertyń;
- Linowko;
- Storkowo.

W 2016 roku długość sieci gazowej na terenie Ińska wynosiła 12,01 km. W tym samym czasie istniało 121 przyłączy gazowych do budynków mieszkalnych, z czego 3 do budynków niemieszkalnych. Z 90 gospodarstw domowych będących odbiorcami gazu w 75 gaz był też używany do ogrzewania. Łączne zużycie gazu w 2016 roku wyniosło 92,5 tys.m³.⁴

2.4.5 INFRASTRUKTURA TELEKOMUNIKACYJNA

Z danych BTSSearch⁵ wynika, że Ińsku zlokalizowane są BTS-y sieci PLUS, T-Mobile i Orange, w Czertyniu sieci Plus i AERO-2, we wsi Waliszewo są maszty sieci Play i Orange. Oprócz tego istnieje kablowa sieć telekomunikacyjna oraz sieć światłowodowa firm Levnet oraz IPartner. Jak wiadomo sprawnie funkcjonujące połączenia telefoniczne i internetowe, ich powszechna dostępność, są znaczącymi czynnikami rozwoju gospodarczego i cywilizacyjnego. Są czynnikiem stymulującym gminną ofertę inwestycyjną, jak również podnoszą poziom standardu życia mieszkańców.

2.4.6 CIEPŁOWNICTWO

Ogrzewanie na terenie gminy Ińsko oparte jest o różne nośniki energii, poza wspomnianym wcześniej gazem przede wszystkim są to węgiel i drewno. Kotłownie większej mocy znajdują się w mieście Ińsko. Są to:

Kotłownia gazowa ogrzewająca budownictwo wielorodzinne przy ul. Szewskiej;

Kotłownia gazowa przy Zespole Szkół w Ińsku (zmodernizowana w 2014 r.).

2.5 INFRASTRUKTURA SPOŁECZNA

2.5.1 EDUKACJA

Gmina odpowiada za utrzymanie i rozwój bazy materialnej szkół i placówek oświatowych. Odpowiedzialność ta rozciąga się również na sferę zobowiązań wobec mieszkańców Gminy w zakresie tworzenia systemu edukacyjnego, który młodzieży stworzy szanse osobistego rozwoju, a środowisku zapewni cywilizacyjny awans. Potrzeby te realizuje w Gminie Zespół Szkół w Ińsku łączący Szkołę Podstawową im. Krzysztofa Kamila Baczyńskiego, Przedszkole

⁴ Źródło: Bank Danych Lokalnych, wgląd grudzień 2017 r.

⁵ <http://beta.btsearch.pl/?dataSource=locations&network=&standards=&bands=¢er=53.321768%2C19.057443&zoom=12> dostęp listopad 2017

Publiczne oraz wygaszane Gimnazjum Publiczne im. Gen. Mariusza Zaruskiego. Edukacja przebiega w zmodernizowanym w pełni funkcjonalnym budynku wyposażonym w salę gimnastyczną, plac zabaw dla dzieci, boisko wielofunkcyjne, stołówkę. Odpowiednie kwalifikacje nauczycieli, liczba i wyposażenie sal lekcyjnych zapewnia właściwe warunki do realizacji zadań oświatowych w Gminie. Podejmowane są różnorakie akcje i działania wychowawcze, ukierunkowane na kształtowanie pożądanych społecznie postaw i właściwy rozwój osobowości młodego pokolenia. Rozwój systemu edukacji opiera się na budowaniu ładu w środowisku lokalnym poprzez dialog rodziców, nauczycieli i władz Gminy (przy współpracy uczniów), podejmowanie prawidłowych decyzji dotyczących bazy materialnej, służącej kształceniu, opiece i wychowaniu oraz racjonalnego wykorzystania środków finansowych przeznaczonych na ten cel.

Tabela 21 Liczba uczniów w gminie Ińsko w latach 2014-2017

	2014/2015	2015/ 2016	2016/ 2017
PRZEDSZKOLE PUBLICZNE	-	-	25
SZKOŁA PODSTAWOWA	192	209	183
GIMNAZJUM ⁶	95	88	88
SUMA	287	297	296

Źródło: Statystyczne Vademecum Samorządowca, US w Szczecinie (wgląd grudzień 2017 r.)

Liczba uczniów w szkołach (bez przedszkola) liczyła w 2010 roku 348 osób wobec aktualnej liczby 271. Jest to istotny spadek, zgodny ze spadkiem liczby mieszkańców, zgodny z trendami ogólnokrajowymi. Zostanie dodatkowo wzmocniony wygaszaniem gimnazjów. W 2018 roku zostanie uruchomione zmodernizowane przedszkole publiczne, w którym będą zapewnione miejsca dla 3, 4 i 5 letnich dzieci.

2.5.2 KULTURA I SPORT

Ińskie Centrum Kultury wraz z kinem Morena i Biblioteką Publiczną to bardzo ważny punkt na mapie Gminy. Liczne imprezy, wraz z kluczowym Ińskim Latem Filmowym zostały opisane w rozdziale 2.2.5. Poza nimi na co dzień dostępne są zajęcia pozalekcyjne, w tym wokalne, teatralne, muzyczne, plastyczne, gastronomiczne, bezpłatny, bezprzewodowy Internet, gry edukacyjne, szachy, warcaby, tenis stołowy, zajęcia dedykowane seniorom, występy zaproszonych zespołów. Kino Morena zapewnia repertuar zarówno dla dzieci jak i dorosłych, a biblioteka publiczna dostęp do bogatego księgozbioru wzbogacając działalność Ińskiego

⁶ Zgodnie z ustawą z 14 grudnia 2016 roku przepisy wprowadzające ustawę – Prawo Oświatowe z dniem 1 września 2017 roku, każda sześciolatnia szkoła podstawowa działająca na podstawie ustawy o systemie oświaty, z mocy oświaty przekształca się w 8-letnią szkołę podstawową, a gimnazja ulegają likwidacji z mocy ustawy poprzez wygaszenie.

Centrum Kultury o szereg projektów i inicjatyw obejmujących propagowanie czytelnictwa, promocję kultury lokalnej Wychodzi naprzeciw potrzebom społeczności lokalnej (w tym dzieci); współorganizując konkursy czytelnicze, rozwijając tym samym umiejętności uczestników.

Działalność kulturalna to także spora część aktywności organizacji pozarządowych działających na terenie Gminy. Są to między innymi (kolejność alfabetyczna):

- Ińskie Towarzystwo Przyrodnicze;
- OSP Ińsko;
- Polskie Towarzystwo Walki z Kalectwem K/T w Ińsku;
- Polski Związek Emerytów i Rencistów K/T w Ińsku;
- Stowarzyszenie Inicjatyw Społecznych i Kulturalnych KADAM;
- Stowarzyszenie Ińska Rzeczpospolita Babska;
- Stowarzyszenie Ińskie Lato Filmowe;
- Stowarzyszenie na Rzecz Promocji Ziemi Ińskiej;
- Stowarzyszenie Przyjaciół Ściennego;
- Stowarzyszenie Rozwoju Ziemi Ińskiej;
- Stowarzyszenie na Rzecz Zrównoważonego Rozwoju;
- Towarzystwo Przyjaciół Dzieci Zachodniopomorski Oddział Regionalny;
- Towarzystwo Przyjaciół Ińskiego Parku Krajobrazowego;
- Zachodniopomorski Związek Sybiraków O/T w Ińsku;
- Związek Ukraińców w Polsce.

Sport to jeden z kluczowych elementów życia społecznego. Promuje odpowiednie zachowania, kształtuje charakter i tożsamość, poprawia ogólną kondycję ciała oraz uczucie szacunku dla innych, przestrzegania określonych zasad, pielęgnuje poczucie solidarności i umiejętność współpracy. Regularne uprawianie sportu jest sposobem zapobiegania anomaliiom społecznym takim jak przemoc, przestępczość i narkomania. Poprzez wyraźne oddziaływanie sportu na stosunki międzyludzkie uznaje się, że jego wpływ na życie człowieka wykracza daleko ponad zajęcia czysto sportowe. Wszelkie obiekty sportowe służą jako miejsca spotkań, które integrują ludzi przez co zarazem wzmacniają więzi społeczne. Wychowanie fizyczne oraz promowanie sportu powinno podlegać nieustannemu rozwojowi na wszystkich

etapach edukacji, w formach atrakcyjnych dla wszystkich grup wiekowych lokalnego społeczeństwa. Na terenie gminy działają:

- Ludowy Iński Klub Sportowy „INA” – piłka nożna, klasa okręgowa gr. Szczecin Północ;
- Ludowy Iński Klub Sportów „TAIKYOKU”-karate.

Gmina dysponuje wielofunkcyjnym stadionem miejskim, boiskami i salą gimnastyczną przy Zespole Szkół.

2.6 OCHRONA ZDROWIA I OPIEKA SPOŁECZNA

2.6.1 OCHRONA ZDROWIA

Na terenie Ińska działają następujące instytucje związane z ochroną zdrowia:

- NZOZ Doktor Ewa zakres:
 - świadczenia lekarza POZ,
 - świadczenia pielęgniarki POZ,
 - gabinet diagnostyczno-zabiegowy,
 - pediatria.
- NZOZ Intermed zakres:
 - zakresach: świadczenia lekarza POZ,
 - świadczenia pielęgniarki POZ,
 - świadczenia położnej POZ,
 - świadczenia pielęgniarki szkolnej,
 - chirurgii ogólnej,
 - chirurgii onkologicznej,
 - ginekologii i położnictwa z Programem Profilaktyki Raka Szyjki Macicy,
 - dermatologiczna,
 - neurologiczna,
 - pracownia badań elektrokardiograficznych,
 - pracownia USG,
 - gabinet stomatologiczny.
- Poradnia stomatologiczna IPS Filip Stelter;
- Indywidualna Praktyka Pielęgniarska Wioletta Kusz;

- 2 apteki.

2.6.2 POMOC SPOŁECZNA

Pomoc społeczna umożliwia przezwyciężanie trudnych sytuacji życiowych tym, którzy nie są w stanie sami ich pokonać, wykorzystując własne uprawnienia, zasoby i możliwości. Wspiera ich w wysiłkach zmierzających do zaspokojenia niezbędnych potrzeb i umożliwia im życie w warunkach odpowiadających godności człowieka. Zadaniem pomocy społecznej jest także zapobieganie trudnym sytuacjom życiowym poprzez podejmowanie działań zmierzających do usamodzielnienia osób i rodzin oraz ich integracji ze środowiskiem.

W ostatnich latach liczba osób korzystających z pomocy społecznej maleje. Jednak nadal jest to duża liczba mieszkańców – odczuwalna w Gminie. Zadania z zakresu pomocy społecznej polegające na udzielaniu świadczeń pieniężnych, pomocy rzeczowej, pomocy usługowej, pracy socjalnej i wsparcia środowiskowego realizuje Ośrodek Pomocy Społecznej w Ińsku, który jest jednostką organizacyjną Gminy. W 2016 roku 357 osób korzystało z pomocy OPS-u w Ińsku. Osoby korzystały z pomocy finansowej w zakresie zasiłków: stałych, celowych, okresowych oraz pomocy niefinansowej w formie: schronienia, usługi opiekuńczej, pobytu w DPS oraz dożywiania.

Tabela 22 Wykaz gospodarstw domowych i osób korzystających z pomocy społecznej

ROK	GOSPODARSTWA DOMOWE KORZYSTAJĄCE Z POMOCY SPOŁECZNEJ	LICZBA OSÓB KORZYSTAJĄCYCH Z POMOCY SPOŁECZNEJ
2016	158	354
2015	170	394
2014	202	465
2013	218	548
2012	203	519

Źródło: Bank Danych Lokalnych (wgląd grudzień 2017 r.)

Gospodarstwom domowym, które ze względu na swoją trudną sytuację ekonomiczną nie są w stanie pokrywać całości kosztów związanych z utrzymaniem mieszkania, wypłacane są dodatki mieszkaniowe. Jest to forma pomocy świadczona przez Gminę, a realizowana przez Urząd Gminy i Miasta w Ińsku. W latach 2014-2016 najczęściej udzielanymi mieszkańcom Gminy formami wsparcia były pomoc finansowa i rzeczowa, głównie w postaci zasiłków celowych i w naturze, zasiłków stałych, okresowych oraz posiłków.

Do głównych zadań realizowanych przez Ośrodek należy:

- przyznawanie i wypłacanie różnego rodzaju zasiłków, między innymi:
 - zasiłków stałych;

- zasiłków okresowych;
- zasiłków celowych;
- świadczeń rodzinnych;
- świadczeń wychowawczych;
- funduszy alimentacyjnych;
- przyznawanie pomocy rzeczowej;
- opłacanie składek na ubezpieczenie zdrowotne i społeczne;
- organizowanie usług opiekuńczych;
- organizowanie dożywiania dzieci w szkołach;
- kierowanie do domów pomocy społecznej;
- kierowanie na zespoły orzekające o stopniu niepełnosprawności;
- wykonywanie pracy socjalnej;
- wykonywanie innych zadań z zakresu pomocy społecznej wynikających z rozeznaczonych potrzeb gminy.

W Gminie działa również Gminna Komisja ds. Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Zespół Interdyscyplinarny ds. przeciwdziałania przemocy w rodzinie przy OPS w Ińsku.

2.7 BEZPIECZEŃSTWO PUBLICZNE

Zaspokajanie zbiorowych potrzeb wspólnoty, w tym również zadania z zakresu porządku publicznego i bezpieczeństwa obywateli oraz ochrony przeciwpożarowej i przeciwpowodziowej, reguluje ustawa o samorządzie gminnym, która traktuje powyższe jako zadania własne Gminy.

Do zapewnienia bezpieczeństwa publicznego zobowiązane są wszystkie organy władzy i administracji państwowej, szczególnie instytucje wyspecjalizowane w zapewnieniu bezpieczeństwa publicznego, jak np. Policja, Straż Miejska, Państwowa Straż Pożarna, które w realizacji swoich zadań wspierane są przez jednostki Ochotniczych Straży Pożarnych.

Swój wkład w poprawę efektywności działania ww. służb mają władze Gminy, które wspierają jednostkę OSP w Ińsku. Celem zapewnienia realizacji zadań wynikających z ustawy o ochronie przeciwpożarowej co roku w budżecie Gminy zapewnia się środki finansowe z przeznaczeniem na utrzymanie jednostki OSP i utrzymanie jej gotowości bojowej, zakupy sprzętu przeciwpożarowego, wyszkolenie i prowadzenie remontów remizy.

Gmina i Miasto Ińsko znajduje się w obszarze działania Komendy Powiatowej Policji w Stargardzie. Staraniem władz samorządowych na terenie miasta utrzymywany jest posterunek policji Nad bezpieczeństwem mieszkańców gminy i miasta czuwa trzech policjantów.

W 2016 roku na terenie powiatu starogardzkiego, **wykryto 3.228 przestępstw o różnym charakterze**. Wskaźnik wykrywalności sprawców wynosi 82,4%.

Tabela 23 Statystyka przestępstw na terenie powiatu stargardzkiego

	2013	2014	2015	2016
Przestępstwa ogółem	3.271	2.007	2.758	3.228
Przestępstwa o charakterze kryminalnym	2.042	1.451	1.171	2.736
Przestępstwa o charakterze gospodarczym	595	212	1.264	222
Przestępstwa drogowe	488	241	217	211
Przestępstwa przeciwko życiu i zdrowiu	63	62	42	45
Przestępstwa przeciwko mieniu	1.642	1.113	921	833
Przestępstwa przeciwko wolności, wolności sumienia i wyzwania, wolności seksualnej i obyczajowości	129	73	70	1.490
Przestępstwa przeciwko rodzinie i opiece	34	31	31	46
Wskaźnik wykrywalności sprawców przestępstw	66,2%	57,0%	75,8%	82,4%

Źródło: Bank Danych Lokalnych (wgląd grudzień 2017 r.)

Zaprezentowane powyżej liczby pokazują istotny wzrost wykrywalności sprawców co jest bardzo istotnym czynnikiem bezpieczeństwa.

2.8 MOŻLIWOŚCI INWESTYCYJNE GMINY

Głównym celem działania gminy jest zaspokajanie potrzeb mieszkańców. Dodatkowo zadania gmin koncentrują się w obszarach niekomercyjnych. Można powiedzieć w uproszczeniu, że tam gdzie kończy się możliwość zarabiania na usługach tam zaczynają się zadania samorządów. Realizacja usług społecznych na odpowiednim poziomie wymaga właściwego gospodarowania zasobami. Zarządzanie finansami to jedno z najważniejszych zadań gminy, przedmiot troski zarówno władzy stanowiącej, czyli Rady Miejskiej, jak i wykonawczej – Burmistrza. Samorządy opierają zarządzanie finansami na świadomym kierowaniu środków w obszary dające najlepszą skuteczność i realizujące najważniejsze potrzeby mieszkańców. Oczywiście jest kierowanie środków na zadania, przy realizacji których można uzyskać efektywną dźwignię finansową dzięki dopłatom bezzwrotnym lub pożyczkom/kredytom na preferencyjnych warunkach. Niniejsza strategia zawiera w swym okresie planowania ostatni okres programowania unijnego ze znacznymi środkami bezzwrotnymi dla Polski. Ze względu na wymagany udział własny beneficjentów ważna jest dbałość o zapewnienie dobrego planowania finansowego. Utrzymanie równowagi pomiędzy dochodami a wydatkami

w perspektywie wieloletniej to zadanie realizowane wspólnie przez Radę Miejską i Burmistrza.

Dochody samorządu terytorialnego zależą od wielu czynników. Można je podzielić na dwie kategorie:

- wewnętrzne – to głównie polityka finansowa Rady Gminy i działalność jednostek podległych;
- zewnętrzne – przede wszystkim ogólna sytuacja gospodarcza kraju oraz zmiany w prawie mające wpływ na finanse samorządu.

Źródła dochodów gminy to:

- Dochody własne
 - wpływy z podatków:
 - od nieruchomości,
 - rolnego,
 - leśnego,
 - dochodowego od osób fizycznych,
 - od spadków i darowizn,
 - od czynności cywilno-prawnych,
 - dochody ze sprzedaży, dzierżawy i najmu mienia komunalnego,
 - wpływy z opłat:
 - skarbowej,
 - targowej,
 - administracyjnej,
 - za gospodarowanie odpadami komunalnymi
- Subwencja ogólna dla gmin:
 - część wyrównawcza,
 - część oświatowa,
 - część równoważąca.
- Dotacje na:
 - finansowanie zadań z zakresu administracji rządowej oraz inne zadania zlecone i własne,
 - zadania realizowane przez jednostki samorządu na mocy porozumień,

- usuwanie bezpośrednich zagrożeń dla bezpieczeństwa i porządku publicznego, skutków powodzi, klęsk żywiołowych.

Projekt budżetu na rok 2018 (wersja przekazana P.T. Radnym 16 listopada 2017 r.) przewiduje dochody budżetu w wysokości 14.432.000,00 zł, natomiast wydatki bieżące na 13.827.084,80 zł, majątkowe 309.849,20 zł. W ramach wydatku przewidziano rat kredytów i pożyczek w wysokości 295.066,00 zł.

Bieżące dokumenty finansowe są dostępne na stronach internetowych Urzędu Gminy i Miasta w Ińsku pod adresem: <http://bip.insko.pl/strony/menu/5.dhtml>

3. ANALIZA STRATEGICZNA GMINY IŃSKO

3.1 BILANS STRATEGICZNY GMINY IŃSKO

W celu sformułowania Strategii Rozwoju Gminy Ińsko dokonano bilansu strategicznego Gminy. Bilans strategiczny polega na systematycznej, wielokryterialnej analizie podmiotu. Podstawą prac były dwa dokumenty:

- I. Ustawa o samorządzie gminnym określająca zadania własne gminy;
- II. Agenda 21 określająca zasady zrównoważonego rozwoju.

W oparciu o te dwa źródła określono listę czynników sukcesu podzielonych na trzy grupy. Następnie w ramach każdej grupy określono wagi poszczególnych czynników (sumujące się do 100%) i oceniono każdy z czynników w skali 1-3 (1 – czynnik na słabym stopniu rozwoju, 2 – średnim, 3 – dobrze rozwinięty). Wartość wynikająca z iloczynu wagi i oceny dała wynik poszczególnych cech.

3.1.1 BILANS STRATEGICZNY W OBSZARZE ROZWOJU SPOŁECZNOŚCI LOKALNEJ

W tabeli 24 przedstawiono bilans w obszarze „rozwoju społeczności lokalnej”.

Tabela 24 Bilans strategiczny w obszarze rozwoju społeczności lokalnej

LP	ROZWÓJ SPOŁECZNOŚCI LOKALNEJ	WAGA	OCENA	WARTOŚĆ
I/1	ludność	14%	2	0,28
I/2	bezrobocie (miejsca pracy)	12%	2	0,24
I/3	edukacja (dostosowanie do potrzeb aktualnych i przyszłych)	12%	3	0,36
I/4	ochrona zdrowia i opieka społeczna	10%	2	0,20
I/5	budżet	10%	2	0,20
I/6	współpraca z otoczeniem	10%	2	0,20
I/7	kultura	12%	3	0,36
I/8	sport i rekreacja	10%	3	0,30
I/9	bezpieczeństwo publiczne	10%	3	0,30

Źródło: Analiza Remedis SA

Omówienie cech analizowanych w bilansie:

I/1 ludność – w sposób zagregowany określono sytuację ludnościową, liczba mieszkańców Gminy spada w ostatnich latach, choć sytuacja jest lepsza niż dla kraju i powiatu,

I/2 bezrobocie (miejsca pracy) – poziom bezrobocia w Gminie nie jest bardzo wysoki,

I/3 edukacja – stan i dostosowanie systemu edukacji w Gminie jest na wysokim poziomie,

I/4 ochrona zdrowia i opieka społeczna – stan opieki zdrowotnej i społecznej w Gminie jest niezły,

I/5 budżet – w sposób zagregowany oceniono zarówno wielkość budżetu jak i jego możliwości,

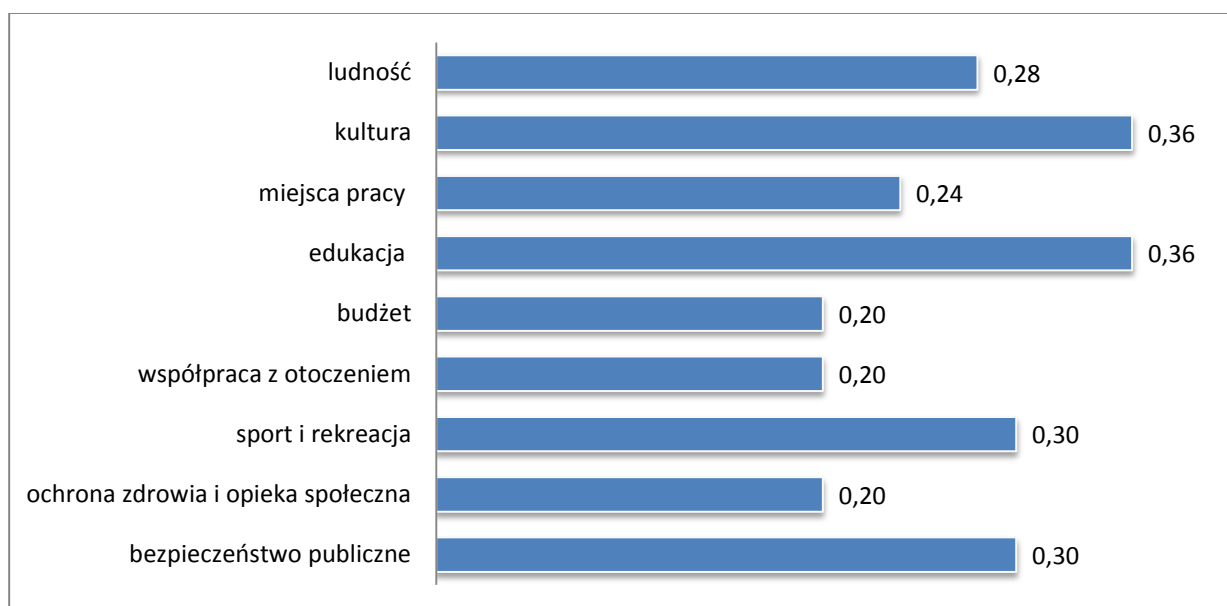
I/6 współpraca z otoczeniem – oceniono zarówno współpracę wewnętrzną – z sąsiednimi gminami, LGD, w ramach powiatu jak i województwa, a także zewnętrzną – w ramach Unii Europejskiej,

I/7 kultura – wysoko oceniono aktywność i zaplecze kulturalne,

I/8 sport i rekreacja – oceniono istniejące zaplecze sportowo-rekreacyjne,

I/9 bezpieczeństwo publiczne –bezpieczeństwo mieszkańców we wszelkim zakresie – uznano za wysokie (bezpieczeństwo pożarowe, publiczne a także zagrożenia katastrofami).

Dla określenia pozycji strategicznej Gminy Ińsko w obszarze rozwoju społeczności lokalnej zestawiono cechy wg rosnącej wartości i przedstawiono na wykresie 9.

Wykres 9 Bilans strategiczny w obszarze rozwoju społeczności lokalnej

Źródło: Analiza Remedis SA

Powyższy wykres pokazuje, że największymi atutami Gminy Ińsko jest rozwój kultury i edukacji wspomagany przez mieszkańców (ich liczba, przyrost naturalny, zaangażowanie w życie społeczne), możliwości rekreacyjne i sportowe oraz bezpieczeństwo publiczne.

3.1.2 BILANS STRATEGICZNY W OBSZARZE STANU ŚRODOWISKA

Tabelaryczne zestawienie cech, ich wag, oceny i wartości w tym obszarze prezentuje tabela 25.

Tabela 25 Bilans strategiczny w obszarze rozwoju stanu środowiska

LP	ROZWÓJ SPOŁECZNOŚCI LOKALNEJ	WAGA	OCENA	WARTOŚĆ
II/1	położenie gminy	15%	3	0,45
II/2	las i tereny zielone	10%	3	0,30
II/3	surowce naturalne	10%	1	0,10
II/4	zasoby wodne	10%	3	0,30
II/5	zagospodarowanie przestrzenne	15%	2	0,30

II/6	gleby (bonitacja)	15%	1	0,15
II/7	atmosfera	15%	2	0,30
II/8	brak obszarów zagrożonych	10%	3	0,30

Źródło: Analiza Remedis SA

Omówienie pozycji:

II/1 położenie, lokalizacja Gminy ma istotne znaczenie dla możliwości rozwojowych,

II/2 lasy i tereny zielone – Gmina jest typowo rolnicza, z niewielkim zalesieniem,

II/3 surowce naturalne – oceniono poziom ilości kopalin w Gminie,

II/4 zasoby wodne – Zasoby wodne nie są wielkie, to ok. 5% powierzchni,

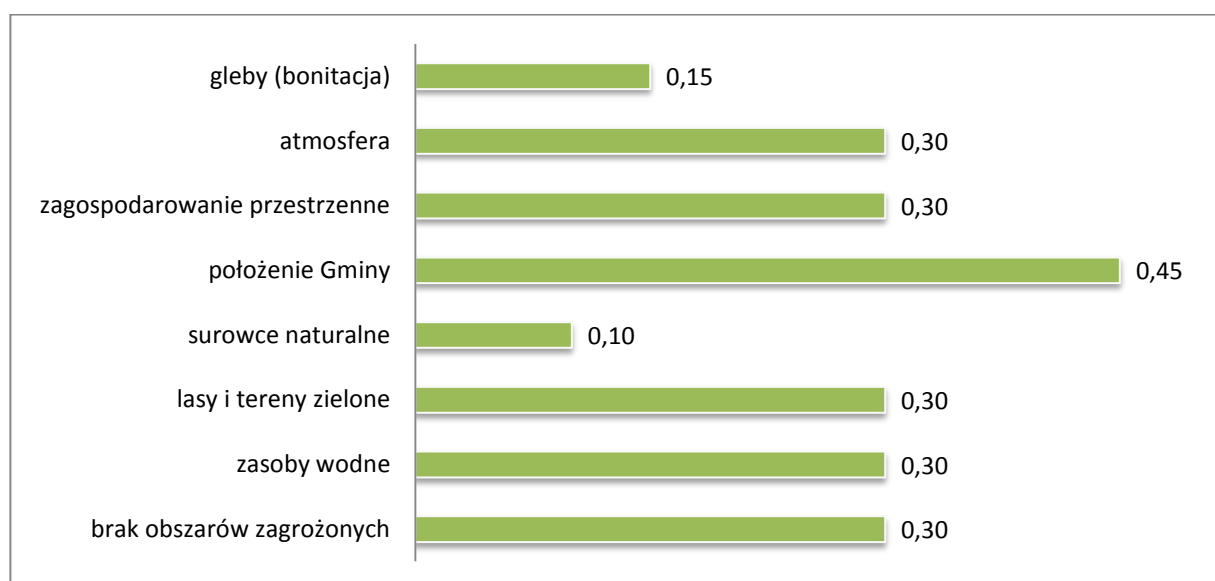
II/5 zagospodarowanie przestrzenne, oceniono stan formalny (uchwalone plany itp.),

II/6 gleby (bonitacja) – Gmina Ińsko posiada gleby maksymalnie w IV klasie,

II/7 atmosfera – brak zakładów przemysłowych i proekologiczne działania samorządu sprawiają, że jedną z charakterystycznych cech Gminy jest czyste środowisko,

II/8 obszary zagrożone – położenie Gminy jest pod tym względem dobre.

Podobnie jak w poprzednim obszarze dokonano sortowania cech i zaprezentowano je w postaci wykresu.

Wykres 10 Bilans strategiczny w obszarze stanu środowiska

Źródło: Analiza Remedis SA

W zasadzie poza kiepską jakością gleb i brakiem zasobów naturalnych jakimi są kruszywa można powiedzieć, że cały obszar stanu środowiska sprzyja rozwojowi gminy Ińsko.

3.1.3 BILANS STRATEGICZNY W OBSZARZE ROZWOJU GOSPODARCZEGO

Zestawienie cech bilansu zgodnie z przyjętą metodyką zawiera tabela 26.

Tabela 26 Bilans strategiczny w obszarze rozwoju gospodarczego

LP	ROZWÓJ SPOŁECZNOŚCI LOKALNEJ	WAGA	OCENA	WARTOŚĆ
	infrastruktura			
III/1	mieszkalnictwo	6%	3	0,18
III/2	sieć komunikacyjna	9%	3	0,27
III/3	komunikacja publiczna	9%	2	0,18
III/4	sieć wodociągowa	11%	2	0,22
III/5	sieć kanalizacyjna i gospodarka odpadami	9%	2	0,18
III/6	sieć energetyczna	6%	3	0,18
	ekonomia			
III/7	usługi i przetwórstwo	10%	1	0,10
III/8	turystyka i rekreacja	10%	3	0,30
III/9	handel, transport i magazynowanie	10%	2	0,20
III/10	budownictwo	10%	2	0,20
III/11	rolnictwo, leśnictwo, łowiectwo i rybactwo	10%	3	0,30

Źródło: Analiza Remedis SA

Omówienie opisanych cech:

III/1 mieszkalnictwo – poziom mieszkalnictwa jest dobry,

III/2 sieć komunikacyjna – gmina ma dobrze rozwiniętą sieć komunikacji,

III/3 komunikacja publiczna – dzięki dobrej sieci dróg nie jest najgorzej,

III/4 sieć wodociągowa – Gmina jest praktycznie w pełni zwodociągowana,

III/5 sieć kanalizacyjna i gospodarka odpadami – sanitacja wymaga uzupełnień,

III/6 sieć energetyczna –energetyka nie jest kluczowym wyzwaniem,

III/7 usługi i przetwórstwo – poziom rozwoju jest niewielki, poza usługami służącymi codziennemu życiu,

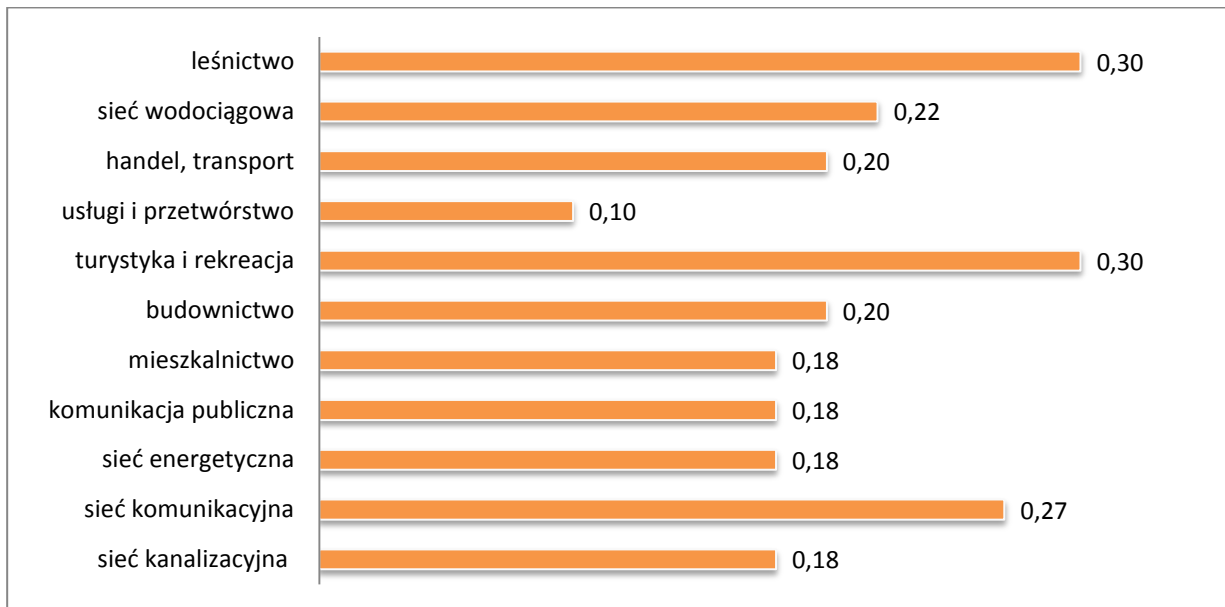
III/8 turystyka i rekreacja – dzięki położeniu i warunkom to jest silna strona gminy Ińsko,

III/9 handel, transport i magazynowanie - cecha w sposób zagregowany, rozwój handlu detalicznego należy ocenić jako zadowalający, natomiast magazynowanie i transport traktowane jako zaplecze dla rozwoju gospodarczego wymaga inwestycji,

III/10 budownictwo – poziom rozwoju budownictwa jest zadowalający,

III/11 rolnictwo, leśnictwo, łowiectwo i rybactwo – poziom rozwoju leśnictwa i rybołówstwa jest wysoki.

Prezentacja cech i ich wartości na wykresie 12 pokazuje, że atutem Gminy są możliwości turystyczno-rekreacyjne wspomagane przez dobrą sieć komunikacji i rozwój leśnictwa/rolnictwa/rybołówstwa.

Wykres 11 Bilans strategiczny w obszarze rozwoju gospodarczego

Źródło: Analiza Remedis SA

3.2 ANALIZA POTENCJAŁU ROZWOJOWEGO GMINY I MIASTA IŃSKO

Dokonując bilansu strategicznego oceniono stan aktualny Gminy Ińsko. W celu określenia możliwości rozwojowych dokonano analizy potencjału rozwojowego dla poszczególnych cech w sposób następujący:

Do każdej cechy dołączono kolumnę z opisaną „możliwością zmiany” danej cechy w skali: 0 – brak możliwości zmiany, 1 – niewielka możliwość zmiany, 2 – duża możliwość zmiany. Niektóre cechy, dla których nie ma możliwości zmiany (wartość 0) pominięto w analizie.

Ponadto wprowadzono drugą zmienną, którą jest możliwość finansowania rozwoju spoza budżetu Gminy. W przypadku tej zmiennej wartość 1 – oznacza niewielkie możliwości, 2 – pewne możliwości i 3 – duże możliwości zewnętrznego finansowania niekomercyjnego. Brane były pod uwagę takie formy pozyskania środków jak: środki z Unii Europejskiej, partnerstwo publiczno-prywatne i możliwość pozyskania inwestorów. Wskaźnik potencjału rozwojowego poszczególnych gmin określa wzór:

$$W_{pr} = W_c \times M_z \times M_f$$

gdzie:

W_{pr} – wskaźnik potencjału rozwojowego,

W_c – waga cechy (z bilansu strategicznego),

M_z – możliwości zmian,

M_f – możliwości finansowania.

3.2.1 POTENCJAŁ ROZWOJOWY W OBSZARZE ROZWOJU SPOŁECZNOŚCI LOKALNEJ

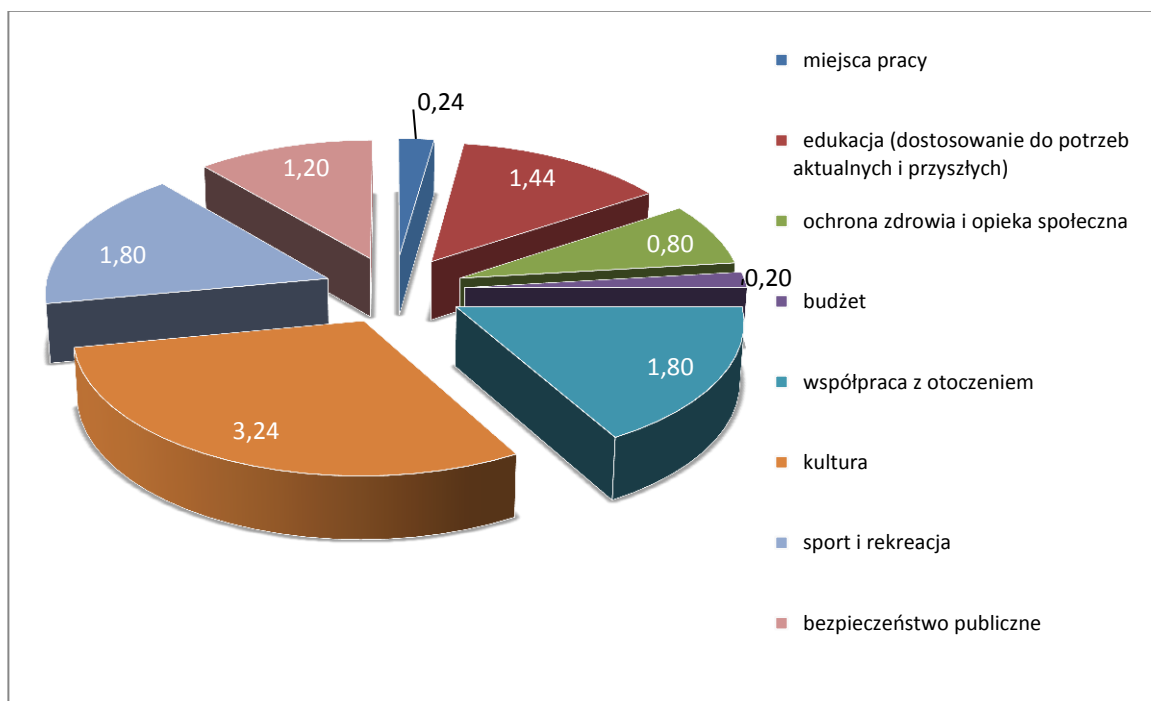
Tabelaryczne zestawienie prezentuje tabela 27:

Tabela 27 Bilans strategiczny – potencjał rozwojowy w obszarze rozwoju społeczności lokalnej

LP	ROZWÓJ SPOŁECZNOŚCI LOKALNEJ	WAGA	W _{pr}
I/1	ludność	14%	0,00
I/2	bezrobocie (miejsca pracy)	12%	0,24
I/3	edukacja (dostosowanie do potrzeb aktualnych i przyszłych)	12%	1,44
I/4	ochrona zdrowia i opieka społeczna	10%	0,80
I/5	budżet	10%	0,20
I/6	współpraca z otoczeniem	10%	1,80
I/7	kultura	12%	3,24
I/8	sport i rekreacja	10%	1,80
I/9	bezpieczeństwo publiczne	10%	1,20

Źródło: Analiza Remedis SA

Aby pokazać największe możliwości zaprezentowano potencjał w postaci wykresu 12. Wykres prezentuje wyraźnie, że największy potencjał rozwojowy Gminy Ińsko zawarty jest w możliwości oparcia się o dalszy rozwój kultury, sportu i rekreacji, wsparty współpracą z otoczeniem i działaniami edukacyjnymi.

Wykres 12 Bilans strategiczny – potencjał rozwojowy w obszarze rozwoju społeczności lokalnej

Źródło: Analiza Remedis SA

3.2.2 POTENCJAŁ ROZWOJOWY W OBSZARZE STANU ŚRODOWISKA

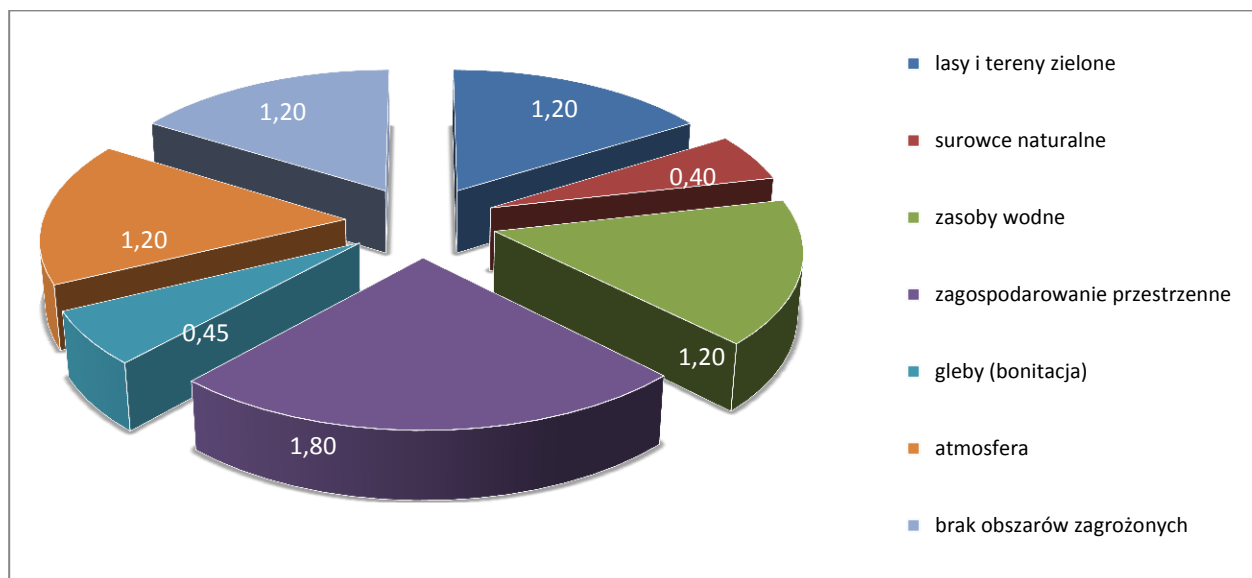
Ze względu na niewielką zależność od aktywnych działań w tym obszarze oceniono tylko kilka cech. Analizę przedstawiono w tabeli 28.

Tabela 28 Bilans strategiczny – potencjał rozwojowy w obszarze stanu środowiska

LP	ROZWÓJ SPOŁECZNOŚCI LOKALNEJ	WAGA	W _{pr}
II/1	położenie gminy	15%	0,00
II/2	las i tereny zielone	10%	1,20
II/3	surowce naturalne	10%	0,40
II/4	zasoby wodne	10%	1,20
II/5	zagospodarowanie przestrzenne	15%	1,80
II/6	gleby (bonitacja)	15%	0,45
II/7	atmosfera	15%	1,20
II/8	brak obszarów zagrożonych	10%	1,20

Źródło: Analiza Remedis SA

Podobnie zaprezentowano potencjał obszaru na wykresie 13.

Wykres 13 Bilans strategiczny – potencjał rozwojowy w obszarze stanu środowiska

Źródło: Analiza Remedis SA

Największy potencjał rozwojowy Gminy Ińsko w obszarze środowiskowym tkwi w właściwego zarządzania zagospodarowaniem przestrzennym, tak, aby właściwie wykorzystać możliwości dawane przez położenie, lasy i tereny zielone, jeziora, czystą atmosferę i brak terenów zagrożonych ekologicznie, a jednocześnie nie ograniczyć możliwości rozwoju.

3.2.3 POTENCJAŁ ROZWOJOWY W OBSZARZE ROZWOJU GOSPODARCZEGO

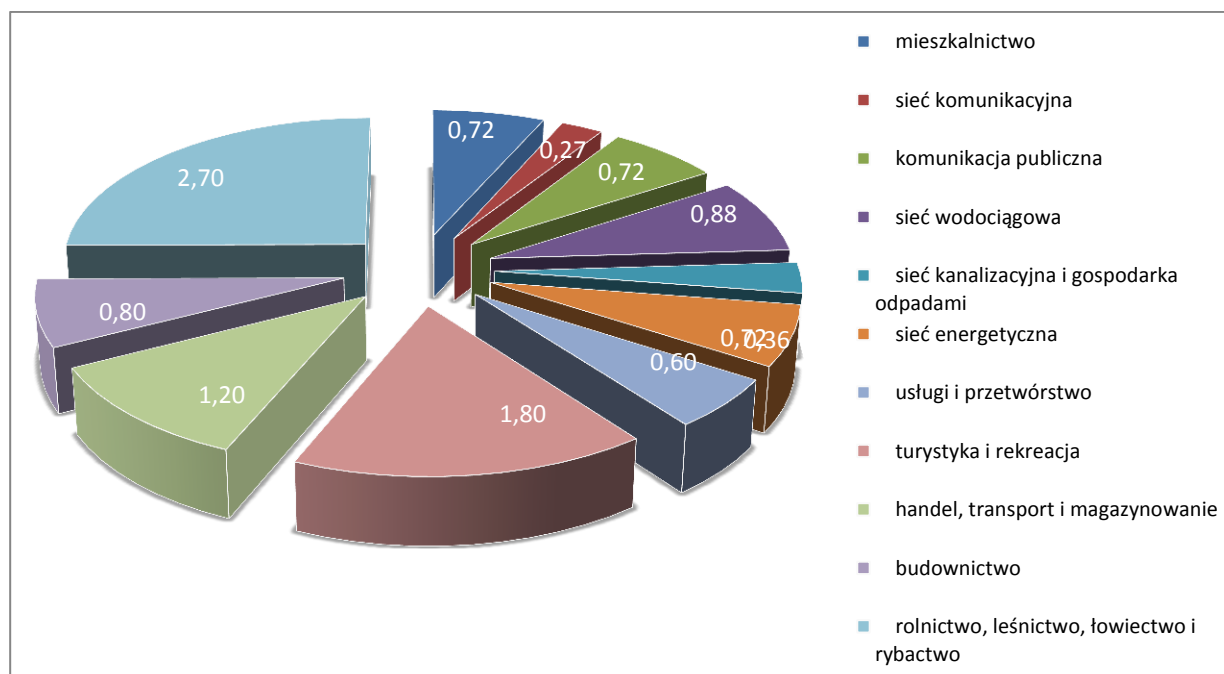
Rozwój gospodarczy jest najważniejszy dla wzrostu dobrobytu mieszkańców. Zarówno bezpośredni skutek (spadek bezrobocia) jak i pośredni (wzrost wpływów z podatków) powoduje, że rozwój tego obszaru ma zwielokrotniony wpływ na rozwój Gminy. Prezentacje potencjału rozwojowego zawarto w tabeli 29.

Tabela 29 Bilans strategiczny – potencjał rozwojowy w obszarze rozwoju gospodarczego

LP	ROZWÓJ SPOŁECZNOŚCI LOKALNEJ	WAGA	W _{pr}
	infrastruktura		
III/1	mieszkalnictwo	6%	0,72
III/2	sieć komunikacyjna	9%	0,27
III/3	komunikacja publiczna	9%	0,72
III/4	sieć wodociągowa	11%	0,88
III/5	sieć kanalizacyjna i gospodarka odpadami	9%	0,36
III/6	sieć energetyczna	6%	0,72
	ekonomia		
III/7	usługi i przetwórstwo	10%	0,60
III/8	turystyka i rekreacja	10%	1,80
III/9	handel, transport i magazynowanie	10%	1,20
III/10	budownictwo	10%	0,80
III/11	rolnictwo, leśnictwo, łowiectwo i rybactwo	10%	2,70

Źródło: Analiza Remedis SA

Omówienie cech znajduje się pod tabelą 26. Graficzna prezentacja potencjału rozwojowego zaprezentowana została na wykresie 14.

Wykres 14 Bilans strategiczny – potencjał rozwojowy w zakresie rozwoju gospodarczego

Źródło: Analiza Remedis SA

Wykres pokazuje, że największy potencjał rozwojowy Gminy Ińsko to dalszy rozwój gospodarki opartej o rolnictwo, leśnictwo i rybołówstwo wsparty rozwojem turystyki i rekreacji i związanych z oboma branżami działań rozwijających usługi z tymi branżami związane.

4. WYBÓR STRATEGII GMINY I MIASTA IŃSKO

4.1 ZASADY ZRÓWNOWAŻONEGO ROZWOJU GMINY

Zrównoważony rozwój ma służyć mieszkańcom. Oznacza to, że władze Gminy nie mogą dążyć do realizacji dowolnych celów cząstkowych, ale jedynie takich, które są zgodne z celami strategicznymi.

Zrównoważenie rozwoju oznacza (zgodnie z Agendą 21), iż dokonując alokacji środków budżetowych, w tym inwestycyjnych i dokonując wyboru kierunków rozwoju powinno dążyć się do równoważenia celów: społecznych, ekologicznych i rozwoju przestrzennego.

W warunkach samorządu granice między tymi obszarami są bardzo często nieostre. Należy więc wyodrębnić działania pod kątem głównych kierunków strategicznych, tj.: niwelowania słabych stron (aspekt społeczny) oraz służących długookresowemu rozwojowi (np. inwestycje wnoszące nową jakość w życie społeczno-gospodarcze, służące budowaniu silnej gospodarczo jednostki samorządowej – wzmacniającej akcent gospodarczy).

Zasady budowania pozycji konkurencyjnej i rozwoju społecznego gminy:

1. **Zasada selektywnego tworzenia korzyści zewnętrznych** w powiązaniu z polityką koncentracji na wybranych dziedzinach rozwoju to taki dobór inwestycji, które dają efekt mnożnikowy: nie tylko dochodowy, ale także zatrudnienia i demograficzny,
2. **Zasada budowy przewagi konkurencyjnej dla nowych sektorów** – przewidywanie kierunków rozwoju gospodarki; wykorzystanie nowoczesnych sektorów gospodarki.
3. **Zasada równoważenia rozwoju** – niwelowania słabych i wzmacniania silnych stron gminy – w praktyce oznaczająca konieczność równoważenia interesów społecznych, gospodarczych, przestrzennych i środowiskowych,
4. **Zasada ochrony wartości przyrody i kultury jako środowiska życia mieszkańców,**
5. **Zasada uspołeczniania procesów podejmowania decyzji** – poprzez prowadzenie szerokich konsultacji ze społecznością lokalną dotyczących obecnego i przyszłego funkcjonowania gminy,
6. **Zasada przejrzystości i jawności, przy powszechnym dostępie do informacji,**
7. **Zasada koncentracji środków,**
8. **Zasada subsydiarności** – oddawania zadań do wykonania podmiotom gwarantującym ich wykonanie w sposób rzetelny i ekonomiczny,

9. **Zasada przystępności** – prowadzenia własnej polityki informacyjnej zrozumiałej dla społeczności lokalnej.

Przy pracach nad niniejszą strategią wzięto pod uwagę specyfikę gminy Ińsko. Niemniej wymienione wyżej zasady, wspólne dla większości gmin, zostały wykorzystane przy budowie niniejszej Strategii, aby działania ukierunkowane na dalszy rozwój społeczny i budowanie mocnej pozycji konkurencyjnej gminy w regionie były spójne i przynosiły trwałe efekty.

4.2 KONSULTACJE SPOŁECZNE

Prace nad strategią realizowane były metodą partycypacyjno-ekspercką. Na wszystkich etapach prac stosowano maksymalizację efektu partycypacji poprzez wielokrotne konsultacje społeczne. Podczas prac na Strategią wyróżnić można cztery podstawowe etapy konsultacji:

- Konsultacje wstępne,
- Konsultacje robocze w trakcie prac zespołu nad przygotowaniem dokumentu (skład Zespołu jest podany w załączniku nr 5),
- Konsultacje końcowe polegające na poddaniu projektu dokumentu ocenie społecznej,
- Procedowanie projektu dokumentu przed Radą Gminy.

Ze względu na równoległe prace nad Lokalnym Programem Rewitalizacji dla Gminy wstępne warsztaty konsultacyjne były połączone. Podczas ich trwania uzyskano bardzo wiele wartościowych informacji i wniosków. Układały się w pewien wyraźny obraz potrzeb mieszkańców i zostały wykorzystane w przygotowanych w niniejszej Strategii Celach Strategicznych, Programach i Działaniach, tworzących razem Plan Zadań Inwestycyjnych. Należy zauważyć, że Strategia ze swej istoty jest dokumentem o dużej skali ogólności, dlatego prezentuje złożone wnioski bez bardzo szczegółowego umiejscowienia. Ponadto należy zaznaczyć, że część wniosków wybiegała poza ustawowy zakres odpowiedzialności samorządu gminnego. Natomiast są cenną informacją dla władz Gminy pozwalającą prowadzić działania wspierające potrzeby mieszkańców. Co interesujące, wydaje się, że dla Gminy Ińsko bardzo duże znaczenia mają działania dotyczące partnerstwa lokalnego, integracji społeczeństwa itp. Te działania, nie zawsze wymagają wielkich środków. Na skutki trzeba poczekać, jednak tylko

w ten sposób można pobudzić tkwiący w lokalnej społeczności potencjał. Dopiero potencjał społeczny może wykorzystać istniejące możliwości o charakterze materialnym⁷.

Ogólnie wskazano potrzebę interwencji w następujących obszarach:

- Brak miejsc integracji:
 - Rozbudowa Ińskiego Centrum Kultury (biblioteka/kawiarnia) Przybrzeżna i Zwycięzców – obszar Starego Miasta;
 - Amfiteatr w Ińsku pomiędzy jeziorem a ulicami Bohaterów Warszawy i Armii Krajowej dokładnie ul. Młynarska;
 - Odbudowa promenady, plaż, pomostów – dokładnie brzeg na północ od miasta (Obszar I miasta);
- Potrzeba działań na rzecz seniorów.
- Edukacja ekologiczna, ochrona środowiska, stworzenie centrum szkoleniowego wspólnie z Ińskim Parkiem Krajobrazowym – dokładnie ul. Młynarska (obszar I miasta)
- Utworzenie przedszkola/żłobka w Ińsku, ul. Poprzeczna 1.
- Bezpieczeństwo mieszkańców (ścieżki rowerowe, oświetlenie).
- Brak miejsca integracji na terenach wiejskich:
 - Boiska wiejskie (budowa/odnowa);
 - Świetlice/remizy.

Uczestnicy zgodni byli co do niskiej aktywności społecznej mieszkańców. Przykładowo jak odbywało się czytanie „Wesela” przyszło kilka osób. Problemem jest przyciąganie nowych osób i zaangażowanie mieszkańców w podejmowane działania.

4.3 ANALIZA SWOT GMINY I MIASTA IŃSKO

Analiza SWOT pokazuje, że Gmina Ińsko powinna nadal rozwijać się w oparciu o swoje korzystne położenie, czyste środowisko wykorzystując w tym celu wieloletnie tradycje kulturalne. Silnym punktem Gminy jest także rozwój edukacji doskonałe położenie połączone z bardzo dobrą siecią komunikacyjną oraz rozwojem branż lokalnych rolnictwa, branż związanych z leśnictwem i rybołówstwem. Trudno wpłynąć wprost na redukcję liczby ludności czy zwiększenie budżetu, jednak wzrost przedsiębiorczości mieszkańców opartej o lokalne możliwości będzie czynnikiem stymulującym pozytywne zmiany w tych obu dziedzinach.

⁷ Omówiono w punkcie 3.2

Ponadto, aby wzmocnić możliwości finansowe realizacji przedsięwzięć należy szukać możliwości wsparcia dla budżetu poprzez środki zewnętrzne. Oczywiście wśród zewnętrznych najważniejszą opcją jest maksymalne wykorzystanie środków bezzwrotnych, głównie z UE (warto zwrócić uwagę także na tzw. Fundusze Norweskie, oraz środki krajowe, zwłaszcza w obszarze działań prospołecznych oraz modernizacji infrastruktury technicznej). Trzeba też poszukiwać możliwości realizacji wybranych zadań w inny sposób, np. w formule partnerstwa publiczno-prywatnego. Dotyczy to zwłaszcza projektów związanych z przygotowaniem i wykorzystywaniem terenów inwestycyjnych (w tym związanych z inwestycjami w branżę turystyczno-rekreacyjną. Należy poszerzać współpracę z ościennymi gminami, zarówno dla zwiększania szans przedsiębiorczości rolno-leśno-rybackiej jak i dla promocji zalet turystyczno-osiedleńczych.

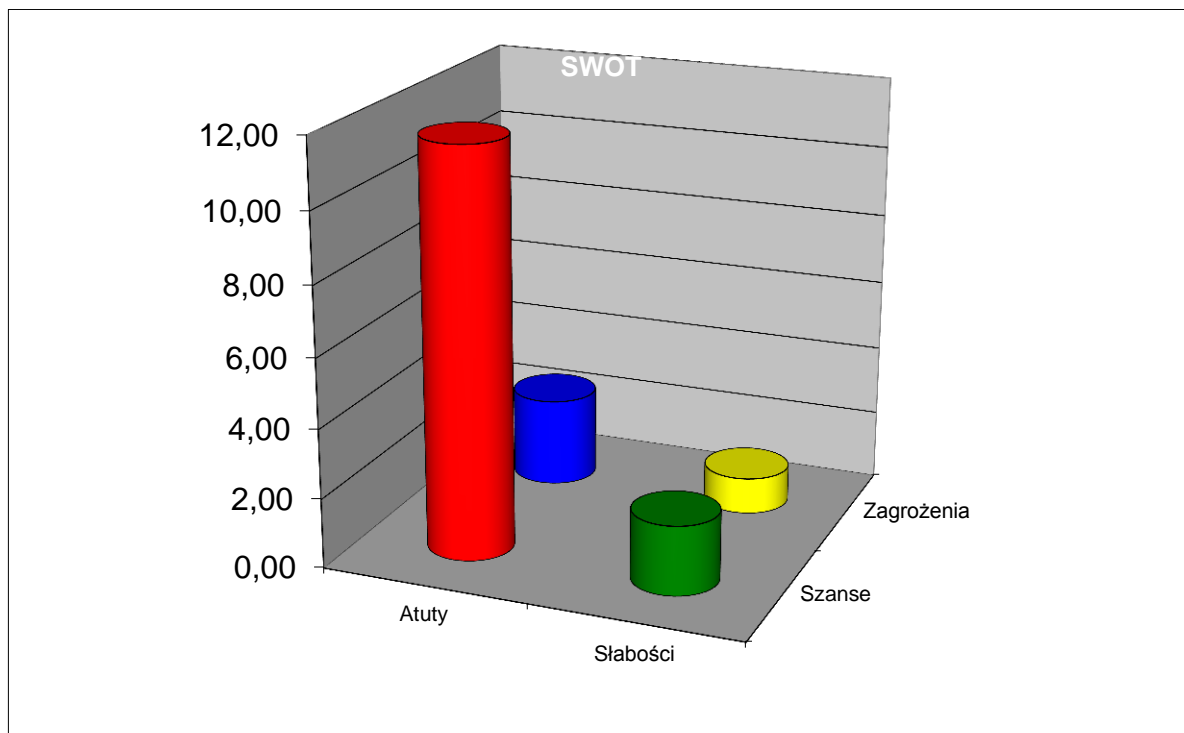
Dla celów analizy zastosowaną zintegrowaną metodykę analizy SWOT-TOWS opracowaną w Remedis S.A. Opiera się o zmodyfikowany, klasyczny podział na obszary wewnątrz i na zewnątrz analizowanego podmiotu na obszar statyczny – silne i słabe strony – i dynamiczny – możliwości i zagrożenia. W analizie do oceny wartościowej wykorzystano zarówno informacje od uczestników procesu prac nad strategią jak i ocenę ekspercką. Tabela zamieszczona powyżej obejmuje SWOT w ujęciu jakościowym. Dodatkowo w oparciu o istniejące dokumenty strategiczne wyższego rzędu (głównie Strategię Rozwoju Kraju 2020) przyjęto, że nie nastąpią żadne gwałtowne zmiany makroekonomiczne, istotne zmiany polityki rolnej bądź podatkowej, które miałyby fundamentalny wpływ na sytuację gminy.

Analizy SWOT/TOWS – służą do badania relacji pomiędzy atutami i słabościami gminy, a szansami i zagrożeniami mogącymi pojawić się w otoczeniu głównie w celu dokonania wyboru najwłaściwszego wariantu strategii. Analiza SWOT służy ocenie sił i słabości gminy w kontekście możliwości i zagrożeń – jest więc spojrzeniem „od sytuacji dzisiejszej w przyszłą”, natomiast TOWS jest analizą możliwości i zagrożeń przyszłości w kontekście silnych i słabych stron gminy. Analiza SWOT/TOWS, po uprzednim zdefiniowaniu listy czynników oraz ich ocenie opiera się na następujących zasadach:

- Badaniu podlegają relacje pomiędzy silnymi i słabymi stronami a możliwościami i zagrożeniami, przy czym:
 - W analizie SWOT istnienie interakcji stwierdza się odpowiadając na następujące pytania:

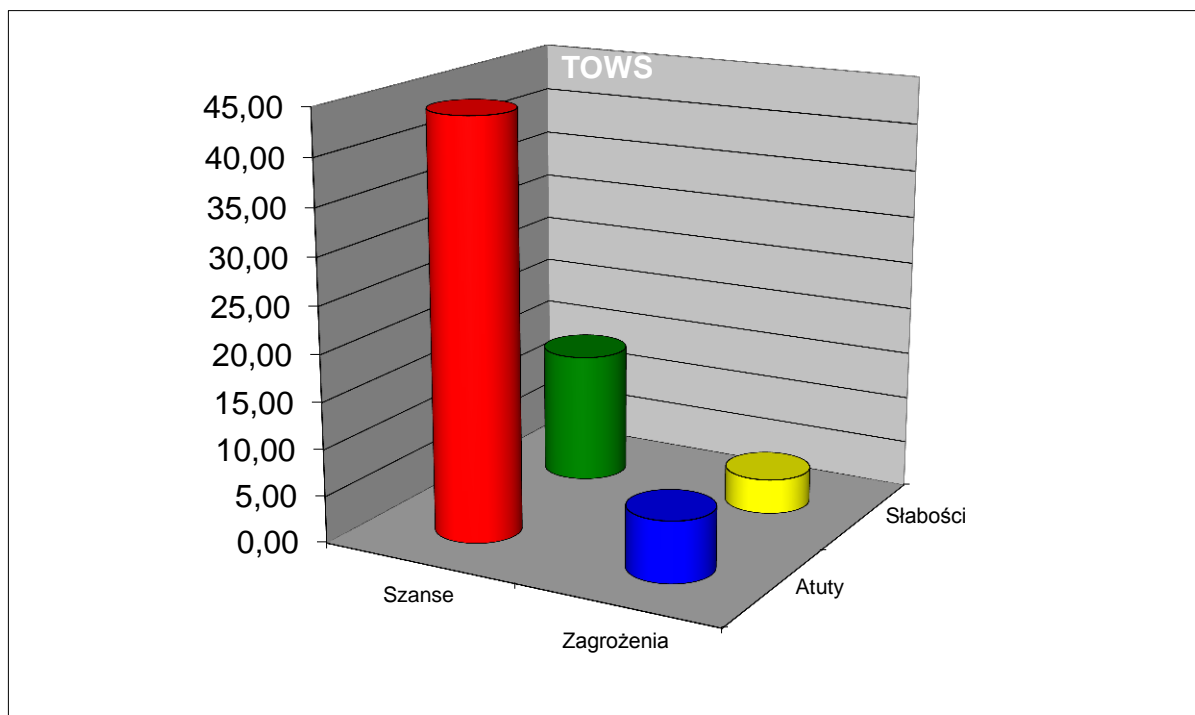
- czy zdefiniowane silne strony pozwolą wykorzystać możliwości, które mogą się zdarzyć?
- czy zidentyfikowane słabości nie pozwolą na wykorzystanie pojawiających się możliwości?
- czy zidentyfikowane silne strony pozwolą na przezwycięzenie możliwych zagrożeń?
- czy zidentyfikowane słabe strony wzmocnią siłę oddziaływania potencjalnych zagrożeń?
- W analizie TOWS występowanie relacji określa się odpowiadając na pytania:
 - czy zagrożenia osłabią zidentyfikowane silne strony?
 - czy możliwości spotęgują posiadane silne strony?
 - czy zagrożenia spotęgują występujące słabości?
 - czy potencjalne możliwości pozwolą przezwyciężyć istniejące słabe strony?
- Dla każdego z wyspecyfikowanych powyżej pytań buduje się odpowiednią tablicę, za pomocą której bada się relacje pomiędzy parami czynników, przypisując istniejącemu silnemu powiązaniu cyfrą „2”, słabej „1”, nieistniejącej „0”;
- Otrzymane sumy powiązań (poziome i pionowe) podlegają przemnożeniu przez wartość odpowiedniego czynnika, określonego w bilansie strategicznym, tworząc poziome i pionowe wartości interakcji a ich suma łączną wartość interakcji.
- Zestawienie wartości interakcji dla poszczególnych par czynników stanowi wskazówkę do wyboru najkorzystniejszego wariantu strategii. Różne warianty strategii różnią się metodyką ich wdrażania, dostosowaną do ich charakteru, określoną dwoma podstawowymi czynnikami:
 - Wielkością potrzebnych środków na realizację strategii (i/lub poziomem ryzyka finansowego budżetu),
 - Intensywnością zmian (zakres programów, harmonogram przedsięwzięć itp.).

Na wykresie 15 przedstawiono zintegrowaną analizę SWOT w ujęciu ilościowym dla Gminy Ińsko (pełne macierze zawarte są w rozdziale załączniki na końcu dokumentu).

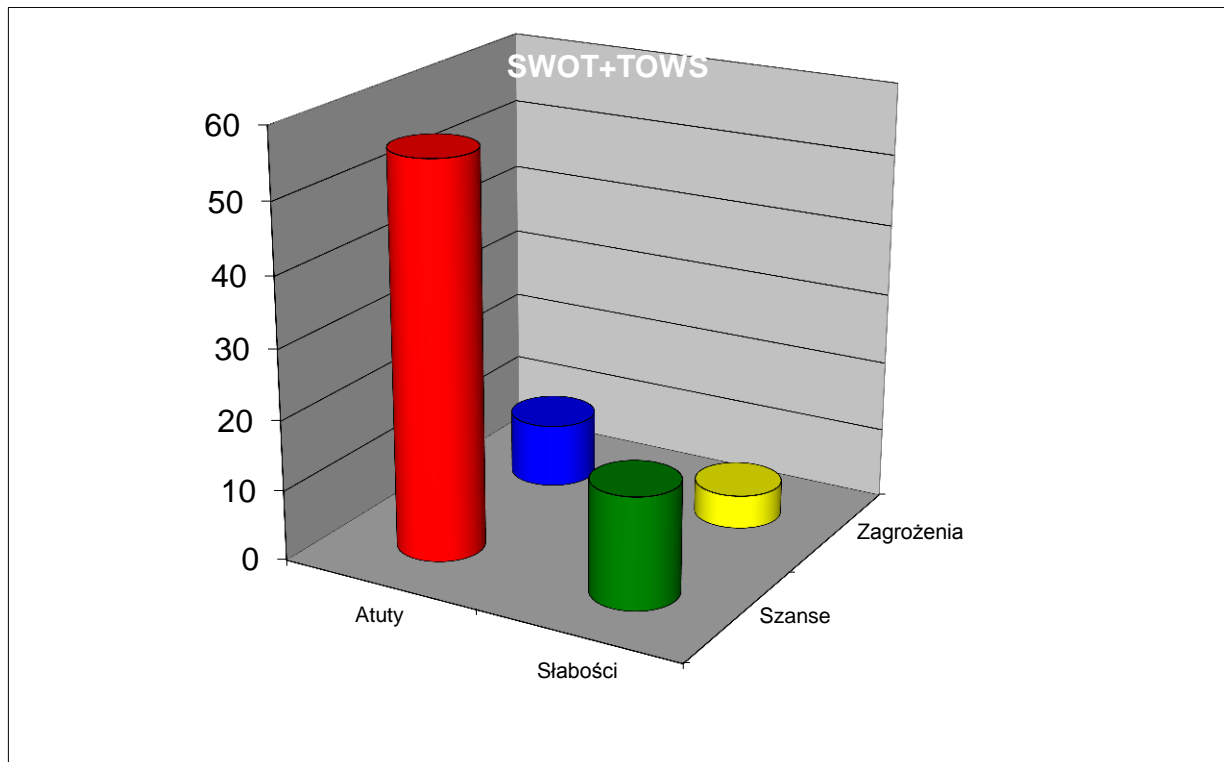
Wykres 15 SWOT Gminy Ińsko
Źródło: Analiza Remedis SA

Zgodnie z przyjętą metodyką dokonano analizy TOWS, przedstawionej na wykresie 16 (pełne macierze zawarte są w rozdziale Załączniki na końcu dokumentu).

Wykres 16 TOWS Gminy Ińsko
Źródło: Analiza Remedis SA

Zgodnie z przyjętą metodyką i dla zredukowania efektu nieproporcjonalności wag przy prowadzeniu analizy SWOT opracowano także zestawieniową analizę SWOT + TOWS. Jej wynik prezentuje wykres 17.

Wykres 17 SWOT/TOWS Gminy Ińsko
Źródło: Analiza Remedii SA

To sugeruje zdecydowany wybór strategii agresywnej, zwanej też „maksi-maksi”. Należy wykorzystywać pojawiające się szanse przy pomocy posiadanych silnych stron.

Sprowadzając powyższe uogólnione omówienie wyników analizy SWOT-TOWS strategia Gminy Ińsko powinna skoncentrować się na wykorzystaniu szans:

- Dalszej trosce o rozwój oferty kulturalnej, w tym zwłaszcza Ińskiego Lata Filmowego. Na tych filarach tworzy się szanse na pokazanie zalet Gminy w świecie. Samo oferta krajobrazowo-środowiskowa to za mało, aby się wyróżnić.
- dalszym rozwoju przedsiębiorczości, w szerokim rozumieniu, nie tylko w zakresie powiększania ilościowego dotychczasowych działalności ale także poszukiwania nowych rozwiązań gospodarczych. Na dziś wydaje się, że najważniejsze są dwa kierunki: turystyczno-rekreacyjny (aktywny wypoczynek, agroturystyka, hotelarstwo, restauratorstwo) oraz branże związane z rolnictwem, leśnictwem i rybołówstwem (na użytek nie tylko własnej Gminy, ale także sąsiadów),
- bardzo ważne są wszelkie działania wspierające aktywność i włączenie społeczne. Gmina nie bardzo ma jak inwestować bezpośrednio w konkretną branżę, ale wspieranie wszelkich porozumień branżowych, szkoleń itp. służy tym celom w znacznym stopniu,
- należy rozszerzać i modernizować sanitację (kontynuując już realizowane działania),

- prawdopodobnie najtrudniejszym wyzwaniem staje się problem demografii. Dlatego należy przygotować możliwości inwestycyjne i osadnicze – np. poprzez uzbrojenie terenów i właściwe przygotowanie planów zagospodarowania przestrzennego, aby właściwie wykorzystać możliwości,
- należy przygotować się na poszerzenie usług senioralnych – perspektywy demograficzne dla kraju wyglądają niekorzystnie w sytuacji starzejącego się społeczeństwa.

4.4 WIZJA ROZWOJU GMINY IŃSKO

Określwszy strategię dla Gminy Ińsko sformułowano wizję i pola rozwoju strategicznego Gminy.

Realizacja wszystkich celów strategicznych powinna odbywać się w oparciu o ekologię, właściwe finanse oraz istniejącą bazę (zaplecze), a efektem powinien być wpływ na podnoszenie poziomu przedsiębiorczości (zwłaszcza rolnej i okołorolnej), powstanie nowych miejsc pracy i rozwój społeczno-ekonomiczny Gminy.

5. CELE STRATEGICZNE I PROGRAMY OPERACYJNE GMINY I MIASTA IŃSKO

Szczególna rola samorządu terytorialnego została zarysowana przez Konstytucję Rzeczypospolitej Polskiej w artykule 163, który stanowi, że samorząd terytorialny wykonuje zadania publiczne niezastrzeżone przez Konstytucję lub ustawy dla organów innych władz publicznych. Podstawowym celem działania samorządu jest osiągnięcie zrównoważonego rozwoju regionu, który prowadzi do poprawy jakości życia lokalnej społeczności. Na podstawie analiz określono kierunki rozwoju, a następnie wyłoniono główne programy strategiczne. W skład programów wchodzi zarówno działania inwestycyjne jak i nie będące inwestycjami. W obszarach inwestycyjnych planowanie operacyjne zostanie zaprezentowane w kolejnych dokumentach Gminy o charakterze operacyjnym (przede wszystkim w Wieloletniej Prognozie Finansowej). Poniżej przedstawiono karty programów strategicznych Gminy i Miasta Ińsko.

5.1 PROGRAMY REALIZUJĄCE CEL „KONKURENCYJNA GOSPODARKA”

Tabela 30 Cel strategiczny 1

CEL STRATEGICZNY 1	KONKURENCYJNA GOSPODARKA
Program operacyjny 1.1	Stworzenie stref aktywności gospodarczej poprzez kompleksowe przygotowanie terenów pod inwestycje
Działanie 1.1.1	Uzbrojenie terenów inwestycyjnych
Opis Działania	Stopniowe uzbrojenie i sprzedaż terenów przeznaczonych pod inwestycje
Potencjalne źródło finansowania	Środki własne, środki unijne
Miernik oceny	Liczba i powierzchnia uzbrojonych działek, liczba i powierzchnie sprzedanych działek
Termin realizacji	2018-2028
Koordynator	Urząd Gminy i Miasta Ińsko
Działanie 1.1.2	Oferowanie pakietu preferencyjnego przedsiębiorcom i inwestorom
Opis Działania	Analiza i wykorzystanie aktualnych, pozostających w kompetencji samorządu możliwości działania (np. zwolnienie z podatku od nieruchomości)
Potencjalne źródło finansowania	Środki własne
Miernik oceny	Liczba pozyskanych inwestorów, rozpoczętych inwestycji
Termin realizacji	2018-2028
Koordynator	Urząd Gminy i Miasta Ińsko
Działanie 1.1.3	Wzmocnienie wizerunku gminy przyjaznej aktywności biznesowej
Opis Działania	Współpraca z ogólnopolskimi organizacjami zrzeszającymi przedsiębiorców i mediami branżowymi, promocja oferty inwestycyjnej
Potencjalne źródło	Środki własne, środki powiatowe

finansowania	
Miernik oceny	Liczba akcji promocyjnych, liczba organizacji, z którymi podjęto współpracę, efekty współpracy
Termin realizacji	2018-2028
Koordynator	Urząd Gminy i Miasta Ińsko
Program operacyjny 1.2	Wsparcie dla rozwoju lokalnej przedsiębiorczości
Działanie 1.2.1	Programy pomocowe dla przedsiębiorców
Opis Działania	Wspieranie tworzenia programów pomocowych, informowanie przedsiębiorców
Potencjalne źródło finansowania	Środki gminne, PUP, środki unijne, środki prywatne
Miernik oceny	Liczba wdrożonych programów
Termin realizacji	2018-2028
Koordynator	Urząd Gminy i Miasta Ińsko
Działanie 1.2.2	Wspieranie organizacji bezpłatnych szkoleń
Opis Działania	Udostępnienie lokali, informowanie o szkoleniach. Dostosowanie profilu szkoleń do lokalnych potrzeb (np. obsługa ruchu turystycznego).
Potencjalne źródło finansowania	Środki gminne, środki unijne, środki prywatne
Miernik oceny	Liczba zorganizowanych szkoleń
Termin realizacji	W sposób ciągły
Koordynator	Urząd Gminy i Miasta Ińsko
Działanie 1.2.3	Wspieranie lokalnych porozumień przedsiębiorców
Opis Działania	Rozpoznanie i zaproszenie do współpracy działających organizacji rolniczych i przedsiębiorców różnych branż, w tym agroturystycznych
Potencjalne źródło finansowania	Środki gminne
Miernik oceny	Liczba spotkań, efekty współpracy
Termin realizacji	W sposób ciągły
Koordynator	Urząd Gminy i Miasta Ińsko
Działanie 1.2.4	Wspieranie promocji produktów lokalnych
Opis Działania	W oparciu o działanie 1.2.3 organizacja festiwalu lokalnych wyrobów spożywczych
Potencjalne źródło finansowania	Środki gminne
Miernik oceny	Liczba spotkań, efekty współpracy
Termin realizacji	W sposób ciągły
Koordynator	Urząd Gminy i Miasta Ińsko

Źródło: Analiza Remedis SA, Urząd Gminy i Miasta Ińsko

5.2 PROGRAMY REALIZUJĄCE CEL „DOSKONALENIE INFRASTRUKTURY TECHNICZNEJ I SPOŁECZNEJ”

Tabela 31 Cel strategiczny 2

CEL STRATEGICZNY 2	DOSKONALENIE INFRASTRUKTURY TECHNICZNEJ I SPOŁECZNEJ
Program operacyjny 2.1	Rozbudowa i modernizacja infrastruktury drogowej
Działanie 2.1.1	Modernizacja dróg gminnych
Opis Działania	Budowa dróg pomiędzy poszczególnymi miejscowościami, naprawa i modernizacja istniejących odcinków drogowych, położenie nakładek bitumicznych na przygotowane do tego odcinki dróg
Potencjalne źródło finansowania	Środki unijne, krajowe, budżet gminy
Miernik oceny	Liczba kilometrów wybudowanych dróg
Termin realizacji	2018-2028
Koordynator	Urząd Gminy i Miasta Ińsko
Działanie 2.1.2	Budowa i modernizacja chodników, parkingów, przystanków
Opis Działania	Budowa i modernizacja chodników przy drogach, budowa i modernizacja parkingów w centrach wsi, miejscach wypoczynku, remonty przystanków autobusowych
Potencjalne źródło finansowania	Środki unijne, krajowe, budżet gminy i powiatu
Miernik oceny	Liczba kilometrów nowych i zmodernizowanych chodników
Termin realizacji	2018-2028
Koordynator	Urząd Gminy i Miasta Ińsko
Działanie 2.1.3	Modernizacja starych i budowa nowych energooszczędnych obwodów oświetleniowych
Opis Działania	Dotyczy w pierwszym rzędzie odcinków dróg, gdzie występują zabudowania, miejsc niebezpiecznych (przejścia dla pieszych). Podstawowy zakres: demontaż starych opraw elektrycznych i źródeł światła i montaż nowych źródeł energooszczędnych (LED)
Potencjalne źródło finansowania	Środki unijne, krajowe, budżet gminy
Miernik oceny	Liczba nowych punktów oświetleniowych
Termin realizacji	2018-2028
Koordynator	Urząd Gminy i Miasta Ińsko
Działanie 2.1.4	Podnoszenie bezpieczeństwa dróg
Opis Działania	W zależności od potrzeb miejscowych dbałość o właściwe oznakowanie, wprowadzanie progów i szykan spowalniających, budowa chodników
Potencjalne źródło finansowania	Środki unijne, krajowe, budżet gminy i powiatu
Miernik oceny	Liczba rozwiązanych problemów
Termin realizacji	2018-2028
Koordynator	Urząd Gminy i Miasta Ińsko
Działanie 2.1.5	Prowadzenie działań lobbingowych na rzecz modernizacji dróg

	powiatowych i wojewódzkich
Opis Działania	Lobbing, organizacja spotkań
Potencjalne źródło finansowania	Środki własne
Miernik oceny	Liczba działań
Termin realizacji	2018-2028
Koordynator	Urząd Gminy i Miasta Ińsko
Program operacyjny 2.2	Rozbudowa i modernizacja sieci kanalizacyjnych, deszczowych, wodociągowych, usuwanie produktów zawierających azbest
Działanie 2.2.1	Doskonalenie sanitacji gminy
Opis Działania	Rozbudowa sieci kanalizacyjnej, Budowa przydomowych oczyszczalni ścieków, dofinansowanie wymiany szamb na szczelne i zakup pojazdu asenizacyjnego
Potencjalne źródło finansowania	Środki unijne, krajowe, budżet gminy
Miernik oceny	Liczba mieszkańców korzystających z kanalizacji
Termin realizacji	W sposób ciągły
Koordynator	Urząd Gminy i Miasta Ińsko
Działanie 2.2.2	Kontynuacja działań związanych z likwidacją azbestu
Opis Działania	Stworzenie możliwości ubiegania się o środki na utylizację materiałów zawierających azbest
Potencjalne źródło finansowania	Środki unijne, środki gminne, środki Wojewódzkiego Funduszu Ochrony Środowiska
Miernik oceny	Liczba zutylizowanych materiałów zawierających azbest
Termin realizacji	2018-2028
Koordynator	Urząd Gminy i Miasta Ińsko
Program operacyjny 2.3	Rozbudowa gminnej infrastruktury rekreacyjno-sportowej
Działanie 2.3.1	Budowa nowych i modernizacja istniejących ścieżek rowerowych i pieszych
Opis Działania	Zaprojektowanie ścieżek i ich budowa oraz modernizacja istniejących, lepsze połączenie miejscowości, promocja walorów ekologicznych sprzyjająca poszerzeniu oferty Gminy
Potencjalne źródło finansowania	Środki własne, krajowe, środki unijne
Miernik oceny	Ilość kilometrów wybudowanych ścieżek
Termin realizacji	2018-2028
Koordynator	Urząd Gminy i Miasta Ińsko
Działanie 2.3.2	Zwiększenie dostępu mieszkańców terenów wiejskich do infrastruktury kulturalno-społecznej
Opis Działania	Przygotowanie planów, modernizacja
Potencjalne źródło finansowania	Środki własne, krajowe, unijne
Miernik oceny	Liczba zmodernizowanych placówek, stopień ich wykorzystania
Termin realizacji	2018-2028
Koordynator	Urząd Gminy i Miasta Ińsko
Działanie 2.3.3	Budowa i utrzymanie obiektów sportowych i rekreacyjnych w miejscowościach Gminy

Opis Działania	Budowa i utrzymanie obiektów sportowych i rekreacyjnych budowa siłowni zewnętrznych, wiat rekreacyjnych, zakup sprzętu, wybór lokalizacji, budowa boisk sportowych, w tym w miejscowościach wiejskich
Potencjalne źródło finansowania	Środki własne, krajowe, unijne
Miernik oceny	Wybudowane obiekty
Termin realizacji	2018-2028
Koordynator	Urząd Gminy i Miasta Ińsko
Działanie 2.3.4	Budowa placów zabaw dla dzieci
Opis Działania	Budowa placów zabaw dla dzieci we wszystkich miejscowościach sołeckich, wykonanie małej architektury, niwelacje terenu, zakup sprzętu, zagospodarowanie terenu,
Potencjalne źródło finansowania	Środki własne, krajowe, unijne, prywatne
Miernik oceny	Wybudowane place
Termin realizacji	2018-2028
Koordynator	Urząd Gminy i Miasta Ińsko
Program operacyjny 2.4	Modernizacja bazy oświatowej
Działanie 2.4.1	Wymiana wyposażenia sal komputerowych z dostępem do Internetu szerokopasmowego
Opis Działania	Stworzenie planów, pozyskanie środków finansowych, budowa, wyposażenie sal w komputery z dostępem do Internetu szerokopasmowego
Potencjalne źródło finansowania	Środki własne, krajowe, unijne
Miernik oceny	Liczba nowych komputerów, liczba dzieci z nich korzystających
Termin realizacji	2018-2028
Koordynator	Urząd Gminy i Miasta Ińsko
Działanie 2.4.2	Otwarcie żłobka
Opis Działania	Analiza możliwości finansowych i lokalowych, otwarcie placówki
Potencjalne źródło finansowania	Środki własne, krajowe, unijne
Miernik oceny	Funkcjonująca placówka
Termin realizacji	2018-2028
Koordynator	Urząd Gminy i Miasta Ińsko
Program operacyjny 2.5	Wspieranie gospodarki niskoemisyjnej
Działanie 2.5.1	Realizacja celów postawionych w Planie Gospodarki Niskoemisyjnej
Opis Działania	Zgodnie z przyjętym Planem Gospodarki Niskoemisyjnej
Potencjalne źródło finansowania	Środki unijne, wojewódzkie, gminne, prywatne
Miernik oceny	Zgodnie z przyjętym Planem Gospodarki Niskoemisyjnej
Termin realizacji	2018-2028
Koordynator	Urząd Gminy i Miasta Ińsko
Działanie 2.5.2	Prace nad stworzeniem systemu komunikacji publicznej w Gminie

Opis Działania	Przeprowadzenie analizy możliwości działania, pozyskania środków (być może we współpracy z innymi samorządami)
Potencjalne źródło finansowania	Środki unijne, wojewódzkie, powiatowe, gminne, prywatne
Miernik oceny	Przygotowanie analizy
Termin realizacji	2018-2020
Koordynator	Urząd Gminy i Miasta Ińsko
Program operacyjny 2.6	Upowszechnienie dostępu do Internetu szerokopasmowego
Działanie 2.6.1	Zapewnienie dostępu do sieci szerokopasmowej na terenie Gminy
Opis Działania	Stworzenie projektu, znalezienie środków na budowę lokalnej sieci w oparciu o istniejące węzły
Potencjalne źródło finansowania	Środki unijne, krajowe, wojewódzkie, gminne, prywatne
Miernik oceny	Liczba osób korzystających z szerokopasmowego Internetu
Termin realizacji	2018-2028
Koordynator	Urząd Gminy i Miasta Ińsko
Działanie 2.6.2	Stworzenie Publicznych Punktów Dostępu do Internetu
Opis Działania	Udostępnienie Internetu np. we wsiach sołeckich
Potencjalne źródło finansowania	Środki gminne, krajowe, powiatowe, unijne
Miernik oceny	Liczba miejsc, w których można korzystać z Internetu
Termin realizacji	2018-2028
Koordynator	Urząd Gminy i Miasta Ińsko

Źródło: Analiza Remedis SA, Urząd Gminy i Miasta Ińsko

5.3 PROGRAMY REALIZUJĄCE CEL „AKTYWNE SPOŁECZEŃSTWO”

Tabela 32 Cel strategiczny 3

CEL STRATEGICZNY 3	AKTYWNE SPOŁECZEŃSTWO
Program operacyjny 3.1	Zaspokojenie potrzeb dzieci i młodzieży
Działanie 3.1.1	Organizowanie różnych form letniego wypoczynku dla dzieci i młodzieży
Opis Działania	Przekazywanie środków, pomoc w organizacji imprez, konkursów
Potencjalne źródło finansowania	Środki unijne, środki gminne, środki prywatne
Miernik oceny	Liczba uczestników
Termin realizacji	W sposób ciągły
Koordynator	Urząd Gminy i Miasta Ińsko
Działanie 3.1.2	Podnoszenie wyników nauczania w Zespole Szkół
Opis Działania	Wspieranie rozwoju zawodowego nauczycieli, przygotowanie nagród i stypendiów dla najlepszych uczniów
Potencjalne źródło finansowania	Środki unijne, środki gminne, środki prywatne
Miernik oceny	Poprawa wyników nauczania
Termin realizacji	W sposób ciągły
Koordynator	Urząd Gminy i Miasta Ińsko
Program operacyjny 3.2	Zaspokojenie potrzeb kulturalnych mieszkańców Gminy
Działanie 3.2.1	Intensyfikacja udziału mieszkańców w kulturze jako uczestników i twórców wydarzeń kulturalnych
Opis Działania	Opracowanie i realizacja programów uczestnictwa w kulturze, edukacji kulturalnej, informacji i promocji, oraz przeprowadzenie badań uczestnictwa mieszkańców w życiu kulturalnym gminy
Potencjalne źródło finansowania	Środki własne
Miernik oceny	Realizacja programu
Termin realizacji	2018-2028
Koordynator	Urząd Gminy i Miasta Ińsko
Działanie 3.2.3	Wspieranie rozwoju społeczeństwa obywatelskiego
Opis Działania	Wspieranie rozwoju istniejących i wspomaganie w powstawaniu nowych organizacji pozarządowych
Potencjalne źródło finansowania	Środki krajowe, środki unijne, budżet gminy, środki partnerów
Miernik oceny	Poniesione nakłady
Termin realizacji	2018-2028
Koordynator	Urząd Gminy i Miasta Ińsko
Program operacyjny 3.3	Dbłość o wysoki poziom bezpieczeństwa społecznego
Działanie 3.3.1	Zapewnienie nowoczesnego sprzętu dla OSP
Opis Działania	Zakup specjalistycznego sprzętu

Potencjalne źródło finansowania	Środki unijne, środki krajowe, budżet gminy
Miernik oceny	Wartość dostarczonego do OSP sprzętu
Termin realizacji	2018-2028
Koordynator	Urząd Gminy i Miasta Ińsko
Program operacyjny 3.4	Aktywne i zdrowe starzenie się
Działanie 3.4.1	Kształtowanie i promocja aktywnych postaw na rzecz zdrowego i aktywnego stylu życia
Opis Działania	Zajęcia rekreacyjne, kulturalne, spotkania integracyjne
Potencjalne źródło finansowania	Środki krajowe, środki unijne, budżet Gminy, środki prywatne
Miernik oceny	Liczba aktywnych uczestników
Termin realizacji	W sposób ciągły
Koordynator	Urząd Gminy i Miasta Ińsko
Działanie 3.4.2	Stworzenie punktu dziennej opieki dla osób starszych i niepełnosprawnych
Opis Działania	Prowadzenie zajęć rehabilitacyjnych, zapewnienie ludziom aktywnego spędzania czasu, prowadzenie terapii zajęciowych, uruchomienie idei wolontariatu wśród mieszkańców, zapewnienie konsultacji i porad
Potencjalne źródło finansowania	Środki gminne, środki unijne i krajowe
Miernik oceny	Liczba osób korzystających z pomocy, liczba wolontariuszy, stworzenie punktu dziennej opieki
Termin realizacji	2018-2028
Koordynator	Urząd Gminy i Miasta Ińsko
Działanie 3.4.3	Profilaktyka zdrowotna
Opis Działania	Profilaktyka zmierzająca do zmniejszenia ilości chorób reumatycznych, alergicznych, onkologicznych, psychiatrycznych, wad postawy, wymowy itd.
Potencjalne źródło finansowania	Środki unijne, środki krajowe, środki gminne, środki prywatne
Miernik oceny	Liczba osób objętych działaniami profilaktycznymi
Termin realizacji	W sposób ciągły
Koordynator	Urząd Gminy i Miasta Ińsko
Działanie 3.4.4	Stworzenie Klubu Seniora i Domu Dziennego Pobytu
Opis Działania	Stworzenie Klubu Seniora i Domu Dziennego Pobytu dla osób starszych, zorganizowanie miejsca i środków,
Potencjalne źródło finansowania	Środki unijne, środki krajowe, budżet gminy
Miernik oceny	Utworzony KS i DDP
Termin realizacji	2018-2028
Koordynator	Urząd Gminy i Miasta Ińsko
Program operacyjny 3.5	Uczenie się przez całe życie (Lifelong Learning)
Działanie 3.5.1	Stworzenie programów doszkalających w zakresie obsługi

	nowoczesnych urządzeń, Internetu, walka z wykluczeniem społecznym
Opis działania	Zakup programów, przeszkolenie osób
Potencjalne źródło finansowania	Środki gminne, krajowe, powiatowe, unijne
Miernik oceny	Liczba osób korzystających ze szkoleń
Termin realizacji	2018-2028
Koordynator	Urząd Gminy i Miasta Ińsko
Działanie 3.5.2	Rozwój infrastruktury społeczeństwa informacyjnego
Opis działania	Upowszechnienie dostępu mieszkańców do usług elektronicznych
Potencjalne źródło finansowania	Środki krajowe, środki unijne, budżet Gminy, środki prywatne
Miernik oceny	Liczba osób korzystających z komunikacji elektronicznej szkoleń
Termin realizacji	2018-2028
Koordynator	Urząd Gminy i Miasta Ińsko
Działanie 3.5.3	Wspieranie rozwoju e-społeczeństwa
Opis działania	Wspieranie wprowadzania rozwiązań TIK dla e-administracji, e-uczenia się, e-włączenia społecznego, e-kultury i e-zdrowia, stworzenie informatora o ofercie kulturalnej, rekreacyjno-sportowej itp.
Potencjalne źródło finansowania	Środki gminne, krajowe, powiatowe, unijne
Miernik oceny	Liczba prowadzonych projektów
Termin realizacji	W sposób ciągły
Koordynator	Urząd Gminy i Miasta Ińsko
Działanie 3.5.4	Promocja postaw ekologicznych
Opis działania	Szczegóły – zgodnie z Planem Gospodarki Niskoemisyjnej
Potencjalne źródło finansowania	Środki unijne, środki krajowe, budżet gminy, środki prywatne
Miernik oceny	Liczba podjętych kampanii informacyjnych, ilość zajęć
Termin realizacji	2018-2028
Koordynator	Urząd Gminy i Miasta Ińsko
Program operacyjny 3.6	Aktywizacja mieszkańców
Działanie 3.6.1	Przeciwdziałanie bezrobociu i aktywizacja lokalnego rynku pracy
Opis działania	Współpraca w organizacji kształcenia w zakresie zdobywania umiejętności rzemieślniczych, stymulacja inwestycji lokalnych kreujących nowe miejsca pracy, współpraca z lokalnymi przedsiębiorcami
Potencjalne źródło finansowania	Środki unijne, powiatowe (PUP), gminne, prywatne
Miernik oceny	Liczba bezrobotnych, liczba osób, które pracę znalazły, liczba osób przeszkolonych
Termin realizacji	W sposób ciągły
Koordynator	Urząd Gminy i Miasta Ińsko
Program operacyjny 3.7	Promocja oferty Gminy wśród mieszkańców zarówno najbliższych jak i dalszych okolic
Działanie 3.7.1	Kultywowanie i promocja działań tradycyjnych

Opis Działania	Wspieranie wszelkich działań takich jak „Ińskie Lato Filmowe”, „Dni Ińska” promujących Gminę na zewnątrz.
Potencjalne źródło finansowania	Środki krajowe, środki unijne, budżet gminy, środki partnerów
Miernik oceny	Liczba wydarzeń
Termin realizacji	W sposób ciągły
Koordinator	Urząd Gminy i Miasta Ińsko, Stowarzyszenia
Działanie 3.7.2	Rozwój infrastruktury służącej realizacji celów społecznych
Opis Działania	Przygotowanie i przystosowanie infrastruktury do potrzeb mieszkańców
Potencjalne źródło finansowania	Środki krajowe, środki unijne, budżet gminy, środki partnerów
Miernik oceny	Liczba wydarzeń
Termin realizacji	W sposób ciągły
Koordinator	Urząd Gminy i Miasta Ińsko, Stowarzyszenia
Działanie 3.7.3	Wykorzystanie potencjału jeziora ińskiego do organizacji wydarzeń żeglarskich
Opis Działania	Potencjał jeziora, we współpracy z organizacjami ekologicznymi pozwala na stworzenie imprez promujących zarówno Gminę jak i zachowania proekologiczne. Imprezy to np. konkursy, regaty itp. Imprezy takie będą jednocześnie wpisywać się w działania promujące Gminę na zewnątrz.
Potencjalne źródło finansowania	Środki krajowe, środki unijne, budżet gminy, środki partnerów
Miernik oceny	Liczba wydarzeń
Termin realizacji	W sposób ciągły
Koordinator	Urząd Gminy i Miasta Ińsko, Stowarzyszenia
Działanie 3.7.4	Analiza możliwości przywrócenia kolei wąskotorowej
Opis Działania	W wielu rejonach kraju koleje wąskotorowe wzmacniają lokalny turystyczny. Należy przeanalizować możliwość zrealizowania programu przywrócenia lokalnej kolejki wąskotorowej do życia.
Potencjalne źródło finansowania	Środki krajowe, wojewódzkie, powiatowe, środki unijne, budżet gminy, środki partnerów
Miernik oceny	Przygotowanie opracowania pokazującego możliwości przywrócenia kolejki wąskotorowej do życia.
Termin realizacji	W sposób ciągły
Koordinator	Urząd Gminy i Miasta Ińsko, Stowarzyszenia

Źródło: Analiza Remedis SA, Urząd Gminy i Miasta Ińsko

Warto dodać, że wymienione powyżej zadania nie są wartościowane ze względu na skutki dla jak największej części mieszkańców. Takie hierarchizowanie należy zrealizować każdorazowo decydując o przyznaniu środków na realizację w ramach kolejnego budżetu i kolejnego WPF-u. Niemniej w praktyce należy się spodziewać, że podstawowym czynnikiem priorytetyzującym zadania będzie możliwość pozyskania dofinansowania bezzwrotnego. To bowiem pozwoli

na swoiste lewarowanie możliwości budżetowych i maksymalizacji wartościowej zrealizowanych na rzecz mieszkańców działań.

6. STRATEGIA GMINY IŃSKO A INNE DOKUMENTY STRATEGICZNE

W niniejszym rozdziale dokonano prezentacji Strategii Rozwoju Gminy Ińsko na lata 2018-2028 na tle innych dokumentów strategicznych – przede wszystkim Strategii Rozwoju Kraju 2020 i Długookresowej Strategii Rozwoju Kraju Polska 2030, Strategia Rozwoju Województwa Zachodniopomorskiego Do Roku 2020 i Plan Zagospodarowania Przestrzennego Województwa Zachodniopomorskiego, Strategia Powiatu Stargardzkiego i LGD „WIR”. Analiza wykazuje zbieżność strategii Gminy z dokumentami strategicznymi wyższego szczebla dotyczącymi Gminy.

6.1 STRATEGIA EUROPA 2020

Strategia „Europa 2020” jest dziesięcioletnią strategią Unii Europejskiej na rzecz wzrostu gospodarczego i zatrudnienia, zapoczątkowaną w 2010 r. Ma ona na celu nie tylko rozwiązanie problemów wynikających z kryzysu, z którego obecnie kraje UE stopniowo wychodzą. Strategia ta ma również pomóc nam skorygować niedociągnięcia europejskiego modelu wzrostu gospodarczego i stworzyć warunki, dzięki którym będzie on bardziej służył zrównoważonemu i sprzyjającemu włączeniu społecznemu wzrostowi.

Ustalono pięć nadrzędnych celów, które UE ma osiągnąć do 2020 roku. Obejmują one **zatrudnienie, badania i rozwój, klimat i energię, edukację, integrację społeczną i walkę z ubóstwem**. Strategia zawiera również siedem tzw. inicjatyw przewodnich, w oparciu o które Unia Europejska i władze państw członkowskich będą nawzajem uzupełniać swoje działania w kluczowych dla strategii obszarach, takich jak: **innowacje, gospodarka cyfrowa, zatrudnienie, młodzież, polityka przemysłowa, ubóstwo i oszczędne gospodarowanie zasobami**.

Wdrażanie celów Strategii Rozwoju Gminy Ińsko przyczynia się do realizacji Strategii „Europa 2020”.

6.2 STRATEGIA ROZWOJU KRAJU 2020

Strategia Rozwoju Kraju 2020 (SRK) to główna strategia rozwojowa Polski do 2020 roku. Wskazuje najważniejsze zadania państwa, które należy zrealizować w najbliższych latach, by przyspieszyć rozwój Polski, orientacyjny harmonogram oraz sposób finansowania zaplanowanych działań. Strategia proponuje podejście dwukierunkowe, polegające na usuwaniu barier i słabości polskiej gospodarki oraz wykorzystaniu jej mocnych stron. SRK

wyznacza trzy obszary, na których powinny zostać skoncentrowane fundusze na politykę rozwoju:

- Konkurencyjna gospodarka,
- Spójność społeczna i terytorialna,
- Sprawne i efektywne państwo.

Działania wskazane w SRK będą konkretyzowane poprzez cele i programy Strategii Rozwoju Gminy Ińsko na lata 2018-2028.

6.3 DŁUGOOKRESOWA STRATEGIA ROZWOJU KRAJU „POLSKA 2030. TRZECIA FALA NOWOCZESNOŚCI”

Długookresowa Strategia Rozwoju Kraju „**Polska 2030. Trzecia fala nowoczesności**” – jest to dokument rządu RP o charakterze analitycznym i rekomendacyjnym. Określa on główne trendy, wyzwania i scenariusze rozwoju społeczno-gospodarczego Polski, a także kierunki przestrzennego zagospodarowania kraju, z uwzględnieniem zrównoważonego rozwoju. Stanowi opis nowego projektu cywilizacyjnego, zorientowanego na przyszłość, w perspektywie do 2030 roku. Celem Strategii jest przezwyciężenie kryzysu finansowego w jak najkrótszym czasie i próba uniknięcia tzw. „straconej dekady” – wolniejszego rozwoju gospodarczego niż w poprzednich latach, który powodowałby negatywny wpływ na jakość życia ludzi. Strategia zakłada więc zbudowanie przewag konkurencyjnych do 2030 roku, tak, aby po wykorzystaniu obecnych sił rozwojowych Polska posiadała nowe potencjały wzrostu w obszarach, które dotychczas nie były eksploatowane, np. w obszarze edukacji.

Głównym celem dokumentu **Polska 2030** jest poprawa jakości życia Polaków mierzona wskaźnikami jakościowymi, a także wartością oraz tempem wzrostu polskiego PKB. Projekt kładzie nacisk na jednoczesny rozwój w trzech strategicznych obszarach: **konkurencyjności i innowacyjności gospodarki, równoważenia potencjału rozwojowego regionów Polski oraz efektywności i sprawności państwa.**

Cele Strategii Rozwoju Gminy Ińsko, programy z tym związane, a także przedstawione kierunki działań wpisują się w cele przedstawione w Długookresowej Strategii Rozwoju Kraju „Polska 2030. Trzecia Fala Nowoczesności”

6.4 RAPORT POLSKA 2030. WYZWANIA ROZWOJOWE

Raport Polska 2030 przedstawia wyzwania jakie powinniśmy podjąć w perspektywie roku 2030 tj.:

- Wzrost i konkurencyjność,
- Sytuacja demograficzna,
- Wysoka aktywność zawodowa oraz adaptacyjność zasobów pracy,
- Odpowiedni potencjał infrastruktury,
- Bezpieczeństwo energetyczno-klimatyczne,
- Gospodarka oparta na wiedzy i rozwój kapitału intelektualnego,
- Solidarność i spójność regionalna,
- Poprawa spójności społecznej,
- Sprawne państwo,
- Wzrost kapitału społecznego Polski.

Realizacja celów strategicznych określonych w Strategii Rozwoju Gminy Ińsko przyczyni się do urzeczywistnienia tych wyzwań w skali pojedynczej gminy.

6.5 KONCEPCJA PRZESTRZENNEGO ZAGOSPODAROWANIA KRAJU 2030

W KPZK 2030 rozwój kraju traktowany jest w sposób kompleksowy. Oznacza to, że zadaniem zagospodarowania przestrzennego jest godzenie interesów różnych użytkowników przestrzeni (mieszkańców, przedsiębiorców, inwestorów, państwa). Powinno być spójne z decyzjami podejmowanymi w innych obszarach dotyczących np. inwestycji infrastrukturalnych, potrzeby rozwoju miast, ochrony terenów zielonych.

KPZK wskazuje najpilniejsze problemy zagospodarowania polskiej przestrzeni i konkretne działania naprawcze w sześciu obszarach tematycznych dla:

- Poprawy konkurencyjności największych miast i powiązań między nimi,
- Tworzenia warunków równomiernego rozwoju poza dużymi miastami,
- Rozwoju infrastruktury transportowej i telekomunikacyjnej (np. sieci szerokopasmowe),

- Poszanowania środowiska naturalnego i walorów krajobrazowych, a także kulturowych,
- Wzmacniania odporności Polski na zagrożenia związane z bezpieczeństwem energetycznym (np. poprzez budowanie połączeń energetycznych z sąsiednimi państwami) czy ekstremalnymi zjawiskami naturalnymi (np. powodziami),
- Systematycznej budowy i utrzymania skutecznego systemu planowania przestrzennego (np. eliminowania chaotycznego sposobu zabudowy przedmieść).

Koncepcje zawarte w Strategii Rozwoju Gminy Ińsko zawierają założenia Koncepcji Przestrzennego Zagospodarowania Kraju 2030.

6.6 KRAJOWA STRATEGIA ROZWOJU REGIONALNEGO 2010-2020: REGIONY, MIASTA, OBSZARY WIEJSKIE

Główny cel strategiczny polityki regionalnej określony w Krajowej Strategii Rozwoju Regionalnego 2010-2020 to:

- Efektywne wykorzystanie specyficznych regionalnych i innych terytorialnych potencjałów rozwojowych dla osiągnięcia celów rozwoju kraju – wzrostu, zatrudnienia i spójności w horyzoncie długookresowym.

Realizacja tego celu jest możliwa dzięki koncentracji środków w obszarach i działaniach, które największym stopniu będą przyczyniały się do realizacji celów szczegółowych tj.:

- Wspomaganie wzrostu konkurencyjności regionów,
- Budowanie spójności terytorialnej i przeciwdziałanie marginalizacji obszarów problemowych,
- Tworzenie warunków dla skutecznej, efektywnej i partnerskiej realizacji działań rozwojowych ukierunkowanych terytorialnie.

Strategia Rozwoju Gminy Ińsko na lata 2018-2028 będzie realizować założenia Krajowej Strategii Rozwoju Regionalnego na lata 2010-2020: Regiony, Miasta, Obszary Wiejskie.

6.7 STRATEGIA INNOWACYJNOŚCI I EFEKTYWNOŚCI GOSPODARKI. DYNAMICZNA POLSKA 2020

Stworzenie wysoce konkurencyjnej gospodarki opartej na wiedzy i współpracy przedsiębiorstw, administracji i nauki to główny cel Strategii Innowacyjności i Efektywności Gospodarki „Dynamiczna Polska 2020” (SIEG).

Głównym założeniem SIEG jest przygotowanie odpowiednich warunków funkcjonowania polskich przedsiębiorstw oraz sektora nauki i administracji, które pozwolą zwiększyć konkurencyjność i innowacyjność naszej gospodarki. Strategia zakłada realizację następujących celów:

- Dostosowanie otoczenia regulacyjnego i finansowego do potrzeb innowacyjnej i efektywnej gospodarki,
- Stymulowanie innowacyjności poprzez wzrost efektywności wiedzy i pracy,
- Wzrost efektywności wykorzystania zasobów naturalnych i surowców,
- Wzrost umiędzynarodowienia polskiej gospodarki.

Poszczególne działania będą realizowane przez administrację centralną we współpracy z przedsiębiorcami i ich organizacjami, jednostkami naukowymi i samorządowymi, instytucjami otoczenia biznesu oraz organizacjami pozarządowymi. Obok systemowych działań legislacyjnych w różnych obszarach planowane są również zmiany w samym funkcjonowaniu krajowej polityki innowacyjnej, a także bezpośrednie wsparcie w postaci programów finansowanych ze środków publicznych.

Cele i programy Strategii Gminy Ińsko są kompatybilne z celami SIEG.

6.8 KRAJOWY PROGRAM OPERACYJNY NA LATA 2014-2020

Działania podejmowane w ramach Strategii Rozwoju Gminy Ińsko na lata 2018-2028 zgodne są z celami Krajowych Programów Operacyjnych.

6.8.1 PROGRAM OPERACYJNY INFRASTRUKTURA I ŚRODOWISKO

Celem programu jest wsparcie gospodarki efektywnie korzystającej z zasobów i przyjaznej środowisku, a także sprzyjającej spójności terytorialnej i społecznej. Program będzie w sposób

szczególny promował miasta przeznaczając im środki finansowe w obszarze transportu oraz podniesienia efektywności energetycznej.

6.8.2 PROGRAM OPERACYJNY INTELIGENTNY ROZWÓJ

Głównym celem PO IR będzie pobudzenie innowacyjności i konkurencyjności gospodarki w Polsce za pomocą zwiększenia nakładów prywatnych na rozwój i badania. Nakłady te będą skoncentrowane na budowie nowych sektorów biznesu i wzmocnieniu już istniejących, a także na rozwoju innowacyjności przedsiębiorstw. Preferowane będą projekty badawcze, które cechuje wysoki potencjał w zakresie nauki i biznesu. W stopniu adekwatnym do zakresu oddziaływania niektóre programy Strategia Rozwoju Gminy Ińsko na lata 2018-2028 zazębiają się z celami PO IR.

6.8.3 PROGRAM OPERACYJNY POLSKA CYFROWA

Celem programu jest wzmocnienie cyfrowych fundamentów dla społeczno-gospodarczego rozwoju kraju. Zgodnie z Umową Partnerstwa, jako fundamenty te przyjęto: szeroki dostęp do szybkiego Internetu, efektywne i przyjazne użytkownikom e-usługi publiczne oraz stale rosnący poziom kompetencji cyfrowych społeczeństwa. Technologie cyfrowe są absolutnym katalizatorem innowacyjności, zarówno w sektorze prywatnym, jak i publicznym. Na poziomie dotyczącym gminy Strategia Rozwoju Gminy Ińsko planuje działania zbieżne z założeniami PO PC.

6.8.4 PROGRAM OPERACYJNY WIEDZA, EDUKACJA I ROZWÓJ

Program Operacyjny Wiedza, Edukacja i Rozwój swym działaniem będzie obejmował:

- Wdrożenie reform systemów i struktur w wybranych obszarach polityk publicznych, kluczowych z punktu widzenia strategii Europa 2020 i krajowych programów reform,
- Wspieranie jakości, skuteczności i otwartości szkolnictwa wyższego jako instrumentu budowy gospodarki opartej o wiedzę,
- Poszukiwanie nowych, niestosowanych dotąd na szerszą skalę innowacyjnych metod rozwiązywania problemów społecznych takich jak: bezrobocie, wykluczenie społeczne czy brak kwalifikacji i wykształcenia. Wypracowywanie tych metod będzie odbywać się w drodze tworzenia i testowania nowych rozwiązań a także poprzez przenoszenie rozwiązań stosowanych w innych krajach (współpraca ponadnarodowa),

- Realizację programów w zakresie mobilności ponadnarodowej czyli np. staży i praktyk zagranicznych w ramach programów Erasmus czy Leonardo da Vinci,
- Realizację działań ukierunkowanych na bezrobotne osoby młode w wieku od 16 do 24 roku życia i poprawę ich sytuacji na rynku pracy w ramach Inicjatywy na rzecz zatrudnienia osób młodych i gwarancji dla młodzieży.

Program Operacyjny Wiedza, Edukacja, Rozwój nie jest skierowany bezpośrednio do gmin, niemniej niektóre z działań planowanych w Strategii Rozwoju Gminy Ińsko jest zgodnych z ideami tego programu.

6.9 STRATEGIA ROZWOJU WOJEWÓDZTWA ZACHODNIOPOMORSKIEGO DO ROKU 2020

Spójność dokumentów strategicznych Gminy wymaga połączenia celów Strategii z dokumentem nadrzędnym, jakim jest strategia województwa. Spójność ta realizowana jest na poziomie celów strategicznych obu dokumentów, które przekładają się dalej na konkretne zadania inwestycyjne.

Strategia Rozwoju Gminy Ińsko poprzez wykonanie zaplanowanych programów rozwojowych, realizować będzie cele strategiczne wyznaczone w Strategii Rozwoju Województwa Zachodniopomorskiego do roku 2020 o nazwach:

- Wzrost innowacyjności i efektywności gospodarowania,
- Wzmacnianie mechanizmów rynkowych i otoczenia gospodarczego,
- Zwiększenie przestrzennej konkurencyjności regionu,
- Zachowanie i ochrona wartości przyrodniczych, racjonalna gospodarka zasobami,
- Budowanie otwartej i konkurencyjnej społeczności,
- Wzrost tożsamości i spójności społecznej regionu.

6.10 PLAN ZAGOSPODAROWANIA PRZESTRZENNEGO WOJEWÓDZTWA ZACHODNIOPOMORSKIEGO

Strategicznym celem zagospodarowania przestrzennego województwa zachodniopomorskiego jest zrównoważony rozwój przestrzenny, służący integracji przestrzeni regionalnej z przestrzenią europejską i krajową, spójności wewnętrznej województwa, zwiększeniu jego

konkurencyjności oraz podniesieniu poziomu i jakości życia mieszkańców do średniego poziomu w Unii Europejskiej.

Programy operacyjne Strategii Rozwoju Gminy Ińsko są zbieżne z celami szczegółowymi Planu Zagospodarowania Przestrzennego Województwa Zachodniopomorskiego.

6.11 STRATEGIA ROZWOJU POWIATU STARGARDZKIEGO DO ROKU 2015

Strategia Rozwoju Powiatu Stargardzkiego, mimo, że aktualna do roku 2015 r., ma zadania strategiczne najprawdopodobniej aktualne do dziś:

- I. Stymulowanie rozwoju gospodarczego Powiatu i jakości życia jego mieszkańców;
- II. Kształtowanie korzystnych warunków rozwoju zasobów ludzkich;
- III. Rozwój infrastruktury technicznej z uwzględnieniem ochrony środowiska.

Można stwierdzić, że cele Strategii Rozwoju Gminy Ińsko jest w pełni zbieżna z celami strategicznymi Strategii Rozwoju Powiatu Stargardzkiego.

6.12 STRATEGIA STOWARZYSZENIA LGD „WIR”-WIEJSKA INICJATYWA ROZWOJU

Stowarzyszenie „WIR”, do którego należy gmina Ińsko, w wyniku złożonego procesu konsultacyjno-decyzyjnego, wypracowało dwa główne cele:

1 Cel Główny WZROST AKTYWNOŚCI GOSPODARCZEJ, INNOWACYJNOŚCI I ATRAKCYJNOŚCI PRZESTRZENNEJ OBSZARU Z ZACHOWANIEM I OCHRONĄ WARTOŚCI PRZYRODNICZYCH I KULTUROWYCH;

2 Cel Główny WSPÓŁPRACA, INTEGRACJA I ODNOWA DLA ZWIĘKSZENIA TOŻSAMOŚCI I WIĘZI SPOŁECZNYCH ORAZ POCZUCIA BEZPIECZEŃSTWA SPOŁECZNEGO MIESZKAŃCÓW.

Cele i przedsięwzięcia zaplanowane w niniejszej strategii wpisują się cele Stowarzyszenia „WIR”.

7. WDRAŻANIE STRATEGII

7.1 METODY ZARZĄDZANIA I MONITOROWANIA STRATEGII ROZWOJU GMINY IŃSKO NA LATA 2018-2028

Strategia jest dokumentem planowania długookresowego, który stanowi podstawę do precyzowania rozwojowych przedsięwzięć społecznych i gospodarczych. Sądzić należy, że aktualizacja Strategii jeden raz w okresie czteroletniej kadencji władz samorządowych winna zapewnić jej wystarczające dostosowanie do zmieniającej się sytuacji społeczno-gospodarczej Gminy.

W skali krótko i średniookresowej aktualizacje planów rozwojowych gminy zapewnia przygotowanie i doroczny przegląd budżetów i Wieloletnich Prognoz Finansowych. Monitoring i ewaluacja oprócz dokonania oceny stopnia realizacji działań zapisanych w Strategii polega na wprowadzaniu modyfikacji zgodnie ze zmieniającymi się warunkami wpływającymi na rozwój społeczny i gospodarczy Gminy.

Realizacja zadań odbywać się będzie poprzez uchwalanie i realizację kolejnych budżetów. W pozostałych obszarach cele opisane w Strategii winny stać się podstawą projektów realizowanych przez samorząd.

Władze Gminy wypełniając strategię winny podejmować decyzje określające: rodzaj zadań i ich hierarchię, zakres finansowania, okres i kolejność realizacji zadań. Zarządzanie finansowe polega na wdrażaniu przyjętych przez Radę Gminy kolejnych budżetów i WPF-ów, analizujących aktualne możliwości inwestycyjne. Aktualne dokumenty (budżet i WPF) są dostępne każdorazowo na stronie BIP Gminy i Miasta Ińsko.

Bezpośrednim wskaźnikiem wykonania strategii będzie stopień realizacji zaplanowanych projektów. Poszczególne cele i działania opisane w strategii posiadają określone mierniki oceny będące podstawą do budowania szczegółowych zasad oceny postępu prac nad programami. Sposób prezentacji osiągnięć w realizacji strategii to decyzja władz Gminy. Monitorowanie i ocena zarówno Strategii jak i innych programów polegać winno na porównaniu osiągniętego stanu do założeń opisanych w odpowiednich programach na podstawie analizy sprawozdań rzeczowych i finansowych jednostek organizacyjnych Gminy.

Urząd Gminy i Miasta w Ińsku jako instytucja wdrażająca Strategię jest odpowiedzialny za:

- zbieranie i udostępnianie danych na temat postępów wdrażania oraz przebiegu realizacji Strategii,
- zapewnienie spójności różnych dokumentów programowych.

W przyjętej hierarchii dokumentów programowych podstawowe informacje pokazujące realizację Strategii zawierają w sobie sprawozdania z wykonania budżetu Gminy.

Strategia Rozwoju Gminy Ińsko została opracowana przy założeniu, że jej sporządzenie przyczyni się do planowego zarządzania wymagającego okresowych weryfikacji luki pomiędzy stanem faktycznym i stanem pożądanym w Gminie.

7.2 SPOSOBY INICJOWANIA WSPÓŁPRACY MIĘDZY SEKTOREM PUBLICZNYM, PRYWATNYM I ORGANIZACJAMI POZARZĄDOWYMI

Do zadań Gminy należy współpraca i wspieranie wybranych przedsięwzięć organizacji pozarządowych działających na jej terenie. Sposób przygotowania i monitorowania strategii i innych dokumentów związanych z rozwojem Gminy gwarantuje włączenie organizacji pozarządowych i sektora prywatnego we współpracę z sektorem publicznym. Dodatkowo należy wspomnieć, że skład Rady Gminy będącej szeroką reprezentacją mieszkańców Gminy sprzyja łączeniu różnych środowisk w aktywności na rzecz Gminy. Bezpośrednio w zgłaszaniu i przy opracowywaniu zadań biorą czynny udział organizacje pozarządowe oraz społeczeństwo zarówno poprzez włączanie się bezpośrednio jak i poprzez swoich przedstawicieli w Radzie Gminy.

Gmina inicjuje współpracę z instytucjami sektora publicznego i lokalnymi przedsiębiorstwami sektora prywatnego poprzez organizowanie wspólnych spotkań dla przedstawicieli tych jednostek.

7.3 PUBLIC RELATIONS STRATEGII GMINY IŃSKO

Istotną uwagę władze Gminy przykładają do przekazywania społeczności lokalnej rzeczowej i wyczerpującej informacji na temat realizacji Strategii. Public Relations, którego zadaniem jest upowszechnianie zamierzeń Strategii i dokumentów związanych pośród przyszłych

beneficjentów (w tym zwłaszcza mieszkańców), jednostek podległych i innych podmiotów odbywa się poprzez trzy formy komunikacji:

- serwisy internetowe – będące szybkim i ogólnodostępnym źródłem informacji o aktualnych działaniach i stanowią dla opinii publicznej kompleksowe źródło informacji o założeniach i osiągnięciach strategii,
- współpracę z mediami – działania wykorzystujące współpracę z prasą, radiem, telewizją o zasięgu lokalnym będą kluczowym elementem przy realizacji Strategii i dokumentów związanych,
- bezpośrednie działania informacyjno-promocyjne Wójta Gminy.

Podstawowym celem działań związanych z Public Relations Strategii jest dotarcie do jak najszerszej grupy odbiorców końcowych działań podejmowanych w ramach Strategii, a więc do mieszkańców Gminy, przedsiębiorców lokalnych, organizacji społecznych. Informowanie społeczności lokalnej o realizacji Strategii Gminy odbywać się będzie w sposób pośredni – medialny, jak i bezpośredni – interaktywny. Pośrednio informacje zamieszczane będą w lokalnej prasie, na stronie internetowej Gminy, w materiałach i broszurach promocyjnych i informacyjnych.

8. ZAŁĄCZNIKI

1. Macierz analizy SWOT Gminy Ińsko

Cecha bilansowana	O	KULTURA	ZAGOSPODAROWANIE PRZESTRZENNE	TURYSTYKA I REKREACJA	HANDEL, TRANSPORT, MAGAZYNOWANIE	LEŚNICTWO, RYBOŁÓSTWO, ROLNICTWO	T	LUDNOŚĆ	BUDŻET	KRUSZYWA/KOPALINY	GLEBY	SIEĆ KOMUNIKACYJNA	SIEĆ KANALIZACYJNA I GOSPODARKA ODPADAMI	USŁUGI I PRZETWÓRSTWO
		wartość	3,24	1,80	1,80	1,20		2,70	suma	0,00	0,20	0,40	0,45	0,27
EDUKACJA	0,36	2	2	2	2	2	3,60	1	1	1	0	0	0	0
KULTURA	0,36	2	2	0	1	1	2,16	1	0	1	0	0	0	0
POŁOŻENIE GMINY	0,45	1	0	0	2	1	1,80	0	1	0	0	0	0	0
SIEĆ KOMUNIKACYJNA	0,27	1	0	1	2	0	1,08	0	0	0	0	0	0	0
TURYSTYKA I REKREACJA	0,30	0	0	1	1	2	1,20	0	0	0	0	0	0	0
LEŚNICTWO, RYBOŁÓSTWO	0,30	1	1	1	2	1	1,80	0	1	0	0	0	0	0
W							11,64							
ZASOBY KRUSZYW	0,10	2	2	0	1	0	0,50	1	0	1	0	1	2	0
GLEBY	0,15	0	1	2	1	2	0,90	0	0	0	0	0	0	1
USŁUGI I PRZETWÓRSTWO	0,10	1	1	1	1	2	0,60	0	1	1	0	0	0	2

2. Macierz analizy TOWS Gminy Ińsko

Cecha bilansowana	S	EDUKACJA	KULTURA	POŁOŻENIE GMINY	SIEĆ KOMUNIKACYJNA	TURYSTYKA I REKREACJA	ROLNICTWO, LEŚNICTWO, RYBOŁÓSTWO	W	KRUSZYWA/KOPALINY	GLEBY	USŁUGI I PRZETWÓRSTWO	suma
		wartość	0,36	0,36	0,45	0,27	0,30		0,30	0,10	0,15	
O	wartość	0,36	0,36	0,45	0,27	0,30	0,30	suma	0,10	0,15	0,10	suma
KULTURA	3,24	1	0	0	0	2	1	12,96	2	1	0	9,72
ZAGOSPODAROWANIE PRZESTRZENNE	1,80	1	0	0	0	2	0	5,40	1	0	0	1,80
TURYSTYKA I REKREACJA	1,80	1	2	0	0	0	2	9,00	0	0	0	0,00
HANDEL, TRANSPORT I MAGAZYNOWANIE	1,20	1	0	0	1	1	2	6,00	0	1	1	2,40
ROLNICTWO, LEŚNICTWO, RYBOŁÓSTWO	2,70	0	1	0	0	1	2	10,80	0	0	0	0,00
T								44,16				13,92
LUDNOŚĆ	0,00	2	0	0	0	1	0	0,00	1	1	1	0,00
BUDŻET	0,20	1	0	0	1	1	1	0,80	2	1	2	1,00
KRUSZYWA/KOPALINY	0,40	0	0	0	0	0	0	0,00	0	0	0	0,00
GLEBY	0,45	1	0	0	0	0	1	0,90	0	2	0	0,90
SIEĆ KOMUNIKACYJNA	0,27	1	1	1	0	1	1	1,35	0	0	1	0,27
SIEĆ KANALIZACYJNA	0,36	1	1	0	0	1	0	1,08	0	0	1	0,36
USŁUGI I PRZETWÓRSTWO	0,60	0	0	0	1	2	1	2,40	0	0	2	1,20
								6,53				3,73

3. Zaproszenie do konsultacji zostało skierowane do ogółu mieszkańców poprzez:

- zamieszczenie na stronie internetowej Gminy i podmiotów powiązanych,
- zamieszczenie na tablicy ogłoszeń Urzędu Gminy i Miasta w Ińsku.

4. Zespół Remedis SA:

- Krzysztof Nowak – Prezes Zarządu
- Krzysztof Mrowicki – Dyrektor
- Marcin Wyszogrodzki – Dyrektor ds. Sektora Publicznego
- Bartosz Baranowski – Specjalista ds. Sektora Publicznego
- Natalia Stępień – Specjalistka ds. Metodyki i Badań

6. Cele, programy, działania – szablon

CEL STRATEGICZNY	
Program operacyjny	
Nazwa działania 1	
Opis Działania	
Potencjalne źródło finansowania	
Miernik oceny	
Termin realizacji	
Koordynator	
Nazwa działania 2	
Opis Działania	
Potencjalne źródło finansowania	
Miernik oceny	
Termin realizacji	
Koordynator	

7. Wnioski i uwagi zgłoszone przez Stowarzyszenie na Rzecz Zrównoważonego Rozwoju

Ińsko, 16 lutego 2018 r.

WNIOSKI I UWAGI DO STRATEGII ROZWOJU GMINY IŃSKO NA LATA 2018 – 2028

Działając jako upoważniony członek Stowarzyszenia na Rzecz Zrównoważonego Rozwoju (dalej: **Stowarzyszenia**) niniejszych wnoszę następujące uwagi i wnioski do projektu Strategii Rozwoju Gminy Ińsko na lata 2018 – 2028 (dalej: **Strategii**):

1. Wprowadzenie zapisów o utworzeniu z inicjatywy Gminy lub po przeprowadzeniu konsultacji z lokalnymi organizacjami i mieszkańcami gminy, inicjatyw związanych z promocją aktywności sportowej, ekologicznej i kulinarnej wykorzystujących przy tym naturalne zasoby Gminy, w tym jezioro Ińsko, doświadczenie lokalnych producentów, rolników oraz podmioty prowadzące działalność gospodarczą

UZASADNIENIE

Z treści projektu Strategii wynika, iż Gmina w pierwszej kolejności skupia się na już istniejących inicjatywach związanych ze sportem lub środowiskiem naturalnym. W ocenie Stowarzyszenia takie działanie może mieć w dalekiej perspektywie szkodliwe skutki. Nie aktywizuje bowiem szerokiego spektrum wiekowego mieszkańców Gminy, a przede wszystkim mieszkańców gmin ościennych, których w ocenie Stowarzyszenia należy nie tylko zainteresować Gminą Ińsko, ale również zachęcać do brania aktywnego udziału w życiu społecznym Gminy. Stworzenie takich więzi wpłynie bowiem pozytywnie na wizerunek Gminy jako podmiotu samorządowego. Potencjalnie może również wpłynąć na chęć osiedlania się na terenie Gminy, co w konsekwencji może być bodźcem dla podmiotów gospodarczych do podjęcia działań inwestycyjnych na naszym terenie.

Stowarzyszenie stoi na stanowisku, że konieczne jest dążenie do utworzenia przynajmniej dwóch nowych inicjatyw przy wsparciu Gminy. Jedną z nich jest inicjatywa polegająca na stworzeniu konkursu żeglarskiego. Należy bowiem wskazać, iż jezioro Ińsko jest jednym z kluczowych elementów turystyczno-rekreacyjnych na terenie Gminy. Zaś sporty wodne takie jak żeglarstwo, nurkowanie i pływanie to sporty, które mogą przyciągnąć do gminy rzeszę zainteresowanych.

Powyższe z kolei może być idealną okazją do podjęcia bardziej ścisłej współpracy z organizacjami ekologicznymi, które przy okazji organizowania eventów sportowych będą mogły prowadzić swoją działalność statutową.

Oprócz powyższej inicjatywy sportowej, Stowarzyszenie stoi na stanowisku, iż możliwe jest stworzenie festiwalu lokalnych wyrobów spożywczych. Niejednokrotnie bowiem media relacjonują takie festiwale, które po 2-3 latach stają się bardzo prostym sposobem na zaistnienie w przestrzeni medialnej, a w konsekwencji promocji Gminy. Co więcej, w ocenie Stowarzyszenia fakt, iż Gmina położona jest w Ińskim Parku Krajobrazowym oraz Ostoi Ińskiej może być dodatkowym walorem promującym ekoroślinictwo oraz ekorozwój. Należy bowiem wskazać na ekologiczne i technologiczne rozwiązania jak również ekożywność, które z roku na rok znajdują coraz większą rzeszę zwolenników i entuzjastów.

2. Ograniczenie występowania przemysłu wysokoemisyjnego, obciążającego środowisko oraz działań pośrednio lub bezpośrednio powiązanych z takimi przedsięwzięciami

UZASADNIENIE

Stowarzyszenie stoi na stanowisku, iż Strategia powinna przyjąć znacznie bardziej ostry kurs w kierunku wyeliminowania wysokoemisyjnych lub potencjalnie mogących znacząco wpłynąć na środowisko przedsięwzięć.

Wynika to przede wszystkim z faktu, iż opinia publiczna coraz częściej przykłada wagę do stopnia ekorozwoju i ekologii gminy. Nie można bowiem pogodzić wizerunku ekologicznego z wizerunkiem przemysłowym. Kominy produkcyjne, wielkie hale czy zmiany w krajobrazie Gminy, która określa siebie jako Gminę proekologiczną może być odebrana jako niekonsekwencja i stanowić jeden z głównych czynników odpychających turystów, jak również potencjalnych nabywców nieruchomości. Z powyższego względu, Stowarzyszenie stoi na stanowisku, iż przedsięwzięcia takie jak wydobywanie kruszywa naturalnego nie powinny być realizowane w ogóle na terenie gminy, a w ich miejsce należy podjąć działania ekoroślinnicze lub agroturystyczne.

3. Stworzenie ścieżek ekologicznych i informacyjnych jak również wirtualnego przewodnika dla turystów o formach ochrony istniejących na terenie gminy

UZASADNIENIE

W ocenie stowarzyszenia obecny stan ścieżek ekologicznych i informacyjnych pozostawia wiele do życzenia. Wynika to przede wszystkim z braku środków finansowych, które mogłyby pokryć koszty takich działań. Nie mniej jednak w ocenie Stowarzyszenia powyższy problem da się rozwiązać poprzez publiczne zbiórki, które mogłyby się odbywać podczas eventów, o których mowa w punkcie pierwszym niniejszego pisma.

Stowarzyszenie stoi na stanowisku, iż dotychczasowe podejście gminy skupia się zbyt często na całościowym zrealizowaniu dużych projektów. Tymczasem gdyby gmina regularnie, rok w rok stawiała tablice informacyjne o walorach ekoturystycznych Gminy Ińsko, w przeciągu krótkiego czasu można by było stworzyć znaczące zaplecze informacyjne.

Powyższe ma szczególne znaczenie w kontekście istniejących na terenie gminy rezerwatów przyrody.

4. Poprawienie istniejącej infrastruktury transportu „z” i „do” Gminy

UZASADNIENIE

Należy wskazać, iż środki transportu jakie są dostępne dla potencjalnych turystów pozostawiają wiele do życzenia. Z informacji jakie posiada Stowarzyszenie wynika, iż wiele osób, które nie dysponują własnym środkiem transportu negatywnie oceniają możliwości przyjazdu do Ińska wskazując, na niewygodne czasy dojazdu/przyjazdu oraz stan tych środków transportu. Co więcej, dotyczy to zarówno osób, które mieszkają w Gminie na stałe jak również osób chcących wypoczywać. Wobec tego, w ocenie Stowarzyszenia, należy podjąć działania negocjacyjne z istniejącymi przewoźnikami lub innymi podmiotami w celu rozbudowania takiej sieci dojazdowej. Zwłaszcza w relacji Ińsko – Chociwiel, który jest punktem przesiadkowym dla osób pracujących lub pochodzących z Stargardu lub Szczecina.

5. Podjęcie działań zmierzających do przywrócenia kolei wąskotorowej.

UZASADNIENIE

Powyższa sugestia stanowi jedną z najbardziej poważnych propozycji Stowarzyszenia. Powodem takiej propozycji jest między innymi obserwacja rozwoju Gminy Chociwiel dzięki połączeniu PKP. W kontekście gminy Ińsko stworzenie takiego połączenia, które wcale nie musi kończyć się wyłącznie na Ińsku lecz na innych lokalnych miejscowościach, które borykają się z podobnymi problemami co Gmina.

Co więcej, w ocenie Stowarzyszenia powyższe stanowić będzie idealną możliwość na nawiązanie wielowątkowej i długofalowej współpracy z gminami ościennymi, które również mogłyby skorzystać na takim rozwiązaniu, czy to pod względem turystycznym, czy też finansowym.

Ze względu jednak na dalekosiężne znaczenie takiej inicjatywy konieczne jest przeprowadzenie gruntownych i wielostronnych rozmów z mieszkańcami, instytucjami państwowymi oraz gminnymi wobec czego Stowarzyszenie sugeruje wprowadzić zapis obligujący do podjęcia działań konsultacyjnych w tym przedmiocie.

6. Podjęcie działań zmierzających do naprawy drogi powiatowej numer 1754Z łączącej gminę Ińsko z Chociwłem

UZASDNIENIE

Stowarzyszenie wskazuje, iż droga ta znajduje się w tragicznym stanie za sprawą niewłaściwych prac budowlanych, brakiem jakiegokolwiek niemalże konserwacji oraz ruchu drogowego, który przekracza możliwości techniczne tej drogi. Do tej pory nie podjęto praktycznie żadnych działań w celu doprowadzenia tego stanu do normalności, zaś w treści strategii pisze się o cyt. „Gmina dysponuje dobrze rozwiniętą siecią drogową” co jest kompletną bzdurą patrząc na stan dróg oraz studzienek kanalizacyjnych w centrum miasta. Od lat bowiem struktury powiatowe i wojewódzkie pomijały Gminę przy przydzielaniu środków finansowych na naprawę dróg.

Ujęcie w strategii zapisów o modernizacji dróg będzie doskonałym bodźcem dla Gminy, Powiatu oraz Województwa do intensyfikacji prowadzenia rozmów na ten temat. Z punktu widzenia Gminy z kolei będzie to możliwość wywierania presji przy współpracy z lokalną społecznością i organizacjami pozarządowymi w Powiecie i Województwie do należytego potraktowania tego problemu.

7. Dopisanie w dziale 2.1.25 Kultura i Sport, Stowarzyszenia na Rzecz Zrównoważonego Rozwoju z racji prowadzonej działalności informacyjnej na temat ekorozwoju.

Jan Masznicz
Członek Stowarzyszenia

9. SPIS TABEL, RYSUNKÓW I WYKRESÓW

Tabela 1 Wykaz jezior leżących na terenie gminy Ińsko.....	17
Tabela 2 Liczba mieszkańców miasta i gminy Ińsko w latach 2007-2016	25
Tabela 3 Mężczyźni i kobiety w mieście i gminie Ińsko w wieku przedprodukcyjnym, produkcyjnym i poprodukcyjnym w latach 2007-2016	29
Tabela 4 Gmina Ińsko na tle województwa, powiatu i sąsiadujących z nią gmin (2016 r.).....	29
Tabela 5 Struktura i bilans bezrobotnych w gminie Ińsko.....	30
Tabela 6 Plan ważniejszych imprez kulturalnych i sportowych w gminie Ińsko.....	31
Tabela 7 Struktura mieszkań w gminie Ińsko latach 2012-2016	33
Tabela 8 Mieszkalnictwo w gminie Ińsko i gminach sąsiadujących w 2016 roku	33
Tabela 9 Powierzchnia gospodarstw rolnych w gminie Ińsko	34
Tabela 10 Użytkowanie gruntów	34
Tabela 11 Pogłowie zwierząt gospodarskich	35
Tabela 12 Zużycie nawozów mineralnych i wapniowych w roku 2010.....	35
Tabela 13 Podmioty gospodarcze w gminie w latach 2014-2016	35
Tabela 14 Podmioty gospodarcze w gminie Ińsko w poszczególnych sekcjach polskiej klasyfikacji działalności (PKD) w 2015 i 2016 roku (w nawiasie podano liczbę podmiotów w sektorze publicznym).....	36
Tabela 15 Podmioty gospodarcze w gminie Ińsko i gminach sąsiednich (2016 r.)	37
Tabela 16 Charakterystyka sieci wodociągowej w gminie Ińsko	38
Tabela 17 Sieć kanalizacyjna w gminie Ińsko	39
Tabela 18 Liczba zbiorników bezodpływowych i oczyszczalni przydomowych w gminie Ińsko (w nawiasie podano liczbę w mieście)	39
Tabela 19 Zmieszane odpady zebrane w ciągu roku	40
Tabela 20 Ilość odpadów komunalnych zebranych z terenu gminy Ińsko w 2016 roku	40
Tabela 21 Liczba uczniów w gminie Ińsko w latach 2014-2017	43
Tabela 22 Wykaz gospodarstw domowych i osób korzystających z pomocy społecznej.....	46
Tabela 23 Statystyka przestępstw na terenie powiatu stargardzkiego.....	48
Tabela 24 Bilans strategiczny w obszarze rozwoju społeczności lokalnej.....	52
Tabela 25 Bilans strategiczny w obszarze rozwoju stanu środowiska	53
Tabela 26 Bilans strategiczny w obszarze rozwoju gospodarczego	55
Tabela 27 Bilans strategiczny – potencjał rozwojowy w obszarze rozwoju społeczności lokalnej	57
Tabela 28 Bilans strategiczny – potencjał rozwojowy w obszarze stanu środowiska.....	58
Tabela 29 Bilans strategiczny – potencjał rozwojowy w obszarze rozwoju gospodarczego.....	59
Tabela 30 Cel strategiczny 1	70
Tabela 31 Cel strategiczny 2	72
Tabela 32 Cel strategiczny 3	76
Rysunek 1 Mapa Powiatu Stargardzkiego	14
Rysunek 2 Gmina Ińsko.....	15
Rysunek 3 Jezioro Ińsko	18
Rysunek 4 Rezerwat Głowacz	21
Rysunek 5 Kościół w Studnicy	24
Wykres 1 Liczba ludności w Mieście i Gminie Ińsko w latach 2006-2016	25

Wykres 2 Migracje mieszkańców Miasta i Gminy Ińsko	26
Wykres 3 Urodzenia i zgony w Mieście i Gminie Ińsko w latach 2007-2016	26
Wykres 4 Przyrost naturalny w Gminie Ińsko w latach 2007-2016.....	27
Wykres 5 Liczba osób w wieku przedprodukcyjnym w Mieście i Gminie Ińsko w latach 2007-2016	27
Wykres 6 Liczba osób w wieku produkcyjnym w Mieście i Gminie Ińsko w latach 2006-2015 .	28
Wykres 7 Liczba osób w wieku poprodukcyjnym w Mieście i Gminie Ińsko w latach 2007-2016	28
Wykres 8 Bezrobotni rejestrowani na obszarze Gminy w latach 2007-2016 - 31 grudnia oraz 30 września 2017 r.....	31
Wykres 9 Bilans strategiczny w obszarze rozwoju społeczności lokalnej	53
Wykres 10 Bilans strategiczny w obszarze stanu środowiska	54
Wykres 11 Bilans strategiczny w obszarze rozwoju gospodarczego	56
Wykres 12 Bilans strategiczny – potencjał rozwojowy w obszarze rozwoju społeczności lokalnej.....	57
Wykres 13 Bilans strategiczny – potencjał rozwojowy w obszarze stanu środowiska	58
Wykres 14 Bilans strategiczny – potencjał rozwojowy w zakresie rozwoju gospodarczego	59
Wykres 15 SWOT Gminy Ińsko	66
Wykres 16 TOWS Gminy Ińsko	66
Wykres 17 SWOT/TOWS Gminy Ińsko.....	67